

MESTO MICHALOVCE

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB 2018 – 2022

OBSAH

1 KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE	7
1.1 Komunitný plán sociálnych služieb	8
1.2 Národné priority rozvoja sociálnych služieb 2015 – 2020	9
1.2.1 Zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami cieľových skupín a komunity	10
1.2.2 Podporiť prechod prijímateľov sociálnych služieb z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť	10
1.2.3 Podporiť rozvoj sociálnych služieb dostupných pre osoby zotrúvajúce v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby	10
1.2.4 Zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb	11
1.3 Právny rámec poskytovania sociálnych služieb v SR	11
2 ANALÝZA SOCIOLOGICKÝCH A DEMOGRAFICKÝCH ÚDAJOV	14
2.1 Vývoj počtu obyvateľov v Meste Michalovce 2010-2016	14
2.2 Vybrané údaje - sociálne dávky zo štátneho rozpočtu z ÚPSVaR pre občanov mesta Michalovce	23
2.3 Prehľad uchádzačov o zamestnanie v meste Michalovce rok 2010-2016	25
3 ANALÝZA STAVU POSKYTOVANÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	27
3.1 Verejný poskytovateľ sociálnych služieb - Mesto Michalovce	27
3.1.1 Sociálne služby poskytované terénnou formou	28
3.1.1.1 Opatrovateľská služba	28
3.1.2 Sociálne služby poskytované pobytovou formou	29
3.1.2.1 Zariadenie pre seniorov	29
3.1.2.2 Zariadenie opatrovateľskej služby	30
3.1.3 Sociálne služby poskytované ambulantnou formou	31
3.1.3.1 Zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa	31
3.1.3.2 Denné centrum	31
3.1.3.3 Odľahčovacia služba	32
3.1.3.4 Prepravná služba	33
3.1.4 Iné služby, poskytované mestom ako dobrovoľná sociálna výpomoc	33
3.1.4.1 Spoločné stravovanie dôchodcov a určených skupín občanov mesta	33
3.1.4.2 Pedikúra dôchodcov a určených skupín občanov mesta	34
3.1.4.3 Rehabilitácia dôchodcov a určených skupín občanov mesta	34
3.1.4.3 Pranie a žehlenie pre dôchodcov a určené skupiny občanov mesta	35
3.1.4.4 Senior karta, určená pre občanov mesta	36
3.2 Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb	36
3.2.1 Slovenský červený kríž	36
3.2.2 ANIMA – Domov sociálnych služieb	37
3.2.2.1 ANIMA – Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých	37
3.2.2.2 ANIMA – Domov sociálnych služieb krízové stredisko pre deti, útulok, domov pre osamelých rodičov	38
3.2.3 Občianske združenie Teresa Benedicta	38

3.2.3.1	Charitný dom Profesora Hlaváča	38
3.2.3.2	Zariadenie pre seniorov, na Nám. Jána Pavla II č. 7, Michalovce	39
3.2.3.3	Charitný dom Juraja Jendželovského	39
3.2.4	INTEGRA, občianske združenie	40
3.2.4.1	Zariadenie podporovaného bývania	40
3.2.4.2	Rehabilitačné stredisko	41
3.2.5	Arcidiecézna charita Košice	41
3.2.5.1	Sociálny šatník	42
3.2.5.2	Špecializované sociálne poradenstvo	42
3.2.5.3	Opatrovateľská služba /Národný projekt Podpory opatrovateľskej služby/	42
3.2.5.4	Denný stacionár sv. Kláry	42
3.2.6	Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím	43
3.2.7	Občianske združenie NOVÁ CESTA	43
3.2.8	Základná organizácia Slovenského zväzu zdravotne postihnutých	43
3.2.9	Slovenský zväz telesne postihnutých, občianske združenie	44
3.2.10	Slovenská únia sluchovo postihnutých	44
3.2.11	PRAMEŇ ZEMPLÍNA, združenie	44
3.2.12	DETSKÝ DOMOV Michalovce	45
3.2.13	MOBILITES nezisková organizácia, Michalovce	46
3.2.14	FILANTROPIA MICHALOVSKO-KOŠICKEJ EPARCHIE	46
3.2.15	Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska	47
3.3	Kvantifikácia potrieb sociálnych služieb v meste Michalovce	47
4 DOTAZNÍKOVÝ PRIESKUM		50
4.1	Dotazníkový prieskum vykonaný u poskytovateľov	50
4.1.1	Záverečná analýza výsledkov prieskumu	50
4.2	Dotazníkový prieskum vykonaný verejnosťou – prostredníctvom občanov mesta	51
Prieskumná téma:		51
4.2.1	Podnety, postrehy, námety	52
4.2.2	Záverečná interpretácia výsledkov prieskumu	53
5 SWOT ANALÝZA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB		55
6 STRATEGICKÁ ČASŤ		58
6.1	Priority a aktivity rozvoja sociálnych služieb a sociálnej pomoci v meste	58
7 SPÔSOB VYHODNOCOVANIA PLNENIA KOMUNITNÉHO		
PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB.....		67
PRÍLOHA Č. 1 k dotazníkovému prieskumu vykonaného u poskytovateľov		69
PRÍLOHA Č. 2 k dotazníkovému prieskumu vykonaného verejnosťou – prostredníctvom občanov mesta		79

ÚVOD

Sociálne služby sú činnosti určené na pomoc ľuďom, ktorí sa ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii, nevedia si sami zabezpečiť základné životné potreby, alebo potrebujú pomoc z iných vážnych dôvodov. Prostredníctvom nich sa pomáha ľuďom udržať si, alebo znovu získať miesto v spoločnosti. V tejto oblasti má svoju nezastupiteľnú úlohu aj samospráva. Úlohy, ktoré mestu v súvislosti s poskytovaním sociálnych služieb prináležia, sú vymedzené zákonom. Nepriaznivý demografický vývoj, ako aj dopady spoločenských zmien na rodiny a zamestnanosť prinášajú nárast požiadaviek na riešenie rôznych sociálnych problémov, pričom požiadavky na sociálne služby sa zväčšujú.

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je jednou zo základných metód riadenia rozvojových procesov, pomocou ktorej je možné vytvárať sociálne služby tak, aby zodpovedali miestnym špecifikám a potrebám jednotlivých občanov. Výsledkom tohto procesu je komunitný plán sociálnych služieb, ktorý vám predkladáme. Verím, že prostredníctvom tohto strategického dokumentu na roky 2018 - 2022, ktorý budeme pravidelne monitorovať, sa vytvorí možnosť pre zriadenie resp. vytvorenie takých foriem a druhov sociálnych služieb, ktoré občania naozaj potrebujú, ktoré im chýbajú. Verím, že sa zlepší aj informovanosť a vzájomné pochopenie zúčastnených strán. Komunitný plán sociálnych služieb vnímam tiež ako prostriedok na optimalizáciu výdavkov v sociálnej oblasti, ktoré nám každoročne narastajú. Zároveň predpokladám, že vytvorením a schválením tohto strategického dokumentu sa zvýšia aj možnosti získavania prostriedkov z externých zdrojov. Nový strategický dokument sa venuje štyrom hlavným prioritám, ktoré definujú konkrétne aktivity naplánované na jednotlivé roky.

Prvá priorita sa zaoberá podporou rozvoja sociálnych služieb a zlepšovaním života seniorov ako skupiny s najväčším percentuálnym nárastom oproti uplynulému päťročnému obdobiu. Cieľom tejto priority je zvýšenie počtu terénnych a ambulantných sociálnych služieb, rozvoj dobrovoľníctva a podpora aktívneho starnutia.

Ďalšou prioritou je zabezpečenie dostupnosti sociálnych služieb a sociálnej pomoci v súlade s potrebami cieľových skupín a komunit. V rámci toho sa chceme zamerať najmä na zvýšenie informovanosti o sociálnych službách, na podporu rozvoja absentujúcich sociálnych služieb a na prepojenie sociálnych služieb a zdravotníckej starostlivosti.

Tretia priorita pojednáva o zlepšovaní starostlivosti o marginalizované skupiny obyvateľov mesta. Jej cieľom je zabezpečiť kontinuitu programu terénnej sociálnej práce a naštartovať fungovanie komunitného centra pre rómsku minoritu a zvýšiť tak vzájomné akceptovanie minority a majority navzájom.

Posledná, štvrtá priorita, rieši ako zvyšovať kvalitu poskytovaných služieb v sociálnej oblasti. Prostredníctvom aktivít, ktoré obsahuje, chceme podporovať napĺňanie ľudsko-právnych, procedurálnych, personálnych a prevádzkových aspektov kvality poskytovaných sociálnych služieb, čo, verím, prispeje aj k tvorbe nových pracovných príležitostí.

Na tvorbe komunitného plánu sa podieľal pracovný tím zložený zo zamestnancov MsÚ, pracovníkov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce, zástupcov poskytovateľov sociálnych služieb a z odborníkov, ktorí v tejto oblasti pracujú. Do tvorby dokumentu sa zapojila aj verejnosť. Som presvedčený, že aj vďaka externým podnetom, bude nový komunitný plán ďalším významným príspevkom posilňujúcim ďalší rozvoj sociálnych služieb v našom meste.

Viliam Zahorčák
primátor mesta Michalovce

1 KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE

Komunitné plánovanie (KP) je metóda, ktorá umožňuje spracovávať rozvojové materiály pre rôzne oblasti verejného života na úrovni obce, mesta alebo kraja a ktorá výrazne posilňuje princípy zastupiteľskej demokracie. KP je dobrý spôsob, ako začať spoluprácu a vytvárať trvalejšie partnerstvá. Zapája všetkých, ktorých sa daná oblasť týka. V procese prevažuje dialóg a vyjednávanie, dosiahnutý výsledok je prijatý a podporovaný väčšinou účastníkov.

Existuje veľké množstvo definícií komunitného plánovania. Veľká väčšina z nich obsahuje nasledovné princípy:

- Je to moderná manažérska metóda, využívaná v sociálnej ekonomike Slovenskej republiky. Včasným plánovaním adekvátnych programov, projektov a sociálnych služieb, s prepájaním spolupráce zadávateľov, zamestnávateľov, poskytovateľov a užívateľov, môžeme prostredníctvom tejto metódy predchádzať sociálnemu vylúčeniu znevýhodnených skupín z trhu práce a zo spoločnosti. KP umožňuje rozvíjať sociálne služby podľa miestnych potrieb.
- Je to metóda, prostredníctvom ktorej plánujeme rozvoj služieb na danom území pre určité skupiny znevýhodnených osôb v určitom čase. Je jedným z nástrojov pre zlepšenie kvality života v meste.
- Je to otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov a hľadania najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb.
- Tento systém je inovatívny tým, že integruje manažérsky prístup z komerčnej sféry s psychologickými, sociologickými a psychoterapeutickými prístupmi v práci s komunitou.

Podstata komunitného plánovania spočíva v procese, ktorým sa uskutočňuje, v sile ľudí, ktorí proces realizujú, v ich komunikácii a pozitívnom myslení.

KP sa odlišuje od firemného plánovania, práve kvôli zapojeniu širokého spektra komunitných aktérov s rôznorodými predstavami o tomto procese aj s rozdielnymi požiadavkami resp. s rôznymi motiváciami participovať na ňom. O to náročnejší je proces komunitného plánovania na prípravu, na vytváranie platforiem spolupráce rôznych aktérov, na koordináciu tejto spolupráce, a na ich následné korekcie.

KP sa dotýka mnohých ľudí, ktorí sa ocitajú v rôznych pozíciách. Neexistuje tu univerzálne riešenie, ktoré by mohli poskytnúť iba experti, iba politici, alebo niektorá iná skupina aktérov. Riešenie by malo byť výsledkom konsenzu všetkých dotknutých subjektov v pomyselnnej triáde: zadávateľov, poskytovateľov a užívateľov sociálnych služieb. KP je teda procesom, ktorý je stále živý a mal by byť dynamický v reakciách na aktuálne dianie na území komunity aj predvídajúci, perspektívny, čo sa budúcnosti tohto diania týka. Ide o cyklický proces, ktorý by sa mal zlepšovať, zdokonaľovať, odhaľovať nové rezervy aj príležitosti (ľudské, materiálne či finančné) v komunite.

KP a komunitný plán by mali slúžiť ako prostriedky podporujúce miestnych politikov a záujmové skupiny pri prijímaní rozhodnutí, mali by zabezpečiť aktívnu

participáciu ľudí na rozhodovaní o živote v komunite, a zároveň účinnú kontrolu prijímaných rozhodnutí zo strany verejnosti.

Hlavné princípy komunitného plánovania sú:

- Partnerstvo medzi všetkými účastníkmi – zadávateľmi, poskytovateľmi a prijímateľmi – tzv. triádou účastníkov KP. Potreby a ciele všetkých účastníkov majú rovnakú váhu. Názorom všetkých strán má byť venovaný rovnaký priestor.
- Zapájanie miestneho spoločenstva – je nutné hľadať rôzne metódy a formy oslovenia a zapojenia, aby ponuka na spoluprácu bola zrozumiteľná (napr. podľa miesta, spôsobu života, záujmov, etnickej príslušnosti). Nikto nemá byť diskriminovaný a vylučovaný.
- Hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov – nie je možné zabúdať na spoluprácu s podnikateľmi, ktorí sa už v minulosti angažovali v tejto oblasti, na význam práce dobrovoľníkov, na svojpomocné skupiny, rodinnú starostlivosť, susedskú výpomoc. KP je jedným z nástrojov zlepšenia kvality života občanov v meste.
- Práca s informáciami – je nevyhnutné zabezpečiť rovnaký prístup k informáciám pre všetkých, ktorí sa plánovania zúčastňujú a zabezpečiť odovzdávanie informácií verejnosti.
- Priebeh spracovania komunitného plánu je rovnako dôležitý ako výsledný dokument. Proces KP znamená vyhľadávanie, zapájanie a diskusiu rôznych ľudí. Tento proces umožňuje, aby navrhnutý systém bol jedinečný a neopakovateľný a plne zodpovedal miestnym potrebám, podmienkam a zdrojom.
- Zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce – dobre fungujúca spolupráca môže byť inšpiráciou pre ostatných účastníkov KP. Prehĺbenie spolupráce medzi všetkými účastníkmi prispieva k zvyšovaniu kvality procesu KP aj k jeho výsledku v podobe komunitného plánu.
- Kompromis potrieb, resp. prání a možností – výsledkom KP je vždy kompromisné riešenie medzi tým čo chceme a tým, čo máme k dispozícii. Možnosťami v tomto prípade nie sú iba materiálne, finančné a ľudské zdroje, ale tiež spoločná dohoda, ktorá vymedzuje, kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov komunitného plánu podieľať.

1.1 Komunitný plán sociálnych služieb

Hlavným nástrojom komunitného plánovania je Komunitný plán sociálnych služieb, ktorý stanovuje krátkodobé ciele a priority a smeruje k dosiahnutiu dlhodobej vízie rozvoja sociálnych služieb v regióne. Jeho náplňou je identifikovať sociálne problémy mesta a zvoliť stratégiu ich riešenia so zreteľom na klienta, poskytovateľov služieb, technickej vybavenosti a pod. Výsledkom je strategický dokument, ktorý reflektuje potreby a kapacitu komunity, snaží sa aktívne zapájať čo najväčší počet obyvateľov do jeho tvorby, čo prispieva k pocitu väčšej demokracie na lokálnej úrovni a teda naplňa cieľ rozširovania a skvalitňovania poskytovania sociálnych služieb v meste.

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách ukladá povinnosť obciam a mestám plánovať sociálne služby na základe komunitného plánovania. Podľa par. 83 ods. 2: „Obec

vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie“.

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahuje podľa zákona 448/ 2008 Z.z. o sociálnych službách, podľa § 83 ods. 5:

1. Analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku vrátane vyhodnotenia materiálno-technického vybavenia sociálnych služieb a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby,
2. analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín,
3. analýzu sociologických a demografických údajov v územnom obvode obce,
4. určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v územnom obvode obce,
5. časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb vrátane určenia personálnych, finančných, prevádzkových a organizačných podmienok na ich realizáciu,
6. spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

1.2 Národné priority rozvoja sociálnych služieb 2015 – 2020

V zmysle § 83 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o sociálnych službách) obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020 reagujú na aktuálne výzvy sociálnej pomoci občanov, ku ktorým patrí predovšetkým rozvoj rôznorodých služieb starostlivosti na komunitnej úrovni, vrátane potreby modernizácie sociálnych služieb. Potvrďuje sa nimi zároveň hlavné poslanie sociálnych služieb, ktorým je podpora začleňovania ľudí do spoločnosti, sociálna súdržnosť, smerovanie k službám poskytovaným na komunitnej úrovni a rozvinutie ich potenciálu v oblasti zamestnanosti a zamestnateľnosti. Reflektujú na aktuálnu situáciu poskytovania sociálnych služieb v Slovenskej republike, predovšetkým na nedostatok kapacity sociálnych služieb poskytovaných v prirodzenom (domácom a komunitnom) prostredí občanov, potrebu zabezpečenia udržateľnosti financovania sociálnych služieb a rozvoja ich kvality.

1.2.1 Zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami cieľových skupín a komunity

Východiskom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že komunitné sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a ich fyzická a finančná dostupnosť je v rámci celej Slovenskej republiky nepostačujúca. V dôsledku týchto skutočností nie sú uspokojivé podmienky pre zotrvanie občanov v prirodzenom prostredí. Vzhľadom na dôsledky starnutia populácie spojené i s predlžujúcim sa vekom dožitia, spojeným s nárastom počtu starších ľudí odkázaných na dlhodobu sociálno - zdravotnú starostlivosť, je potrebné vytvárať podmienky na dostupnosť a udržateľnosť tejto starostlivosti.

Predpoklad na dosiahnutie priority je podporiť rozvoj existujúcich a nových komunitných sociálnych služieb, ktoré reagujú na potreby členov komunity a nejavia znaky inštitucionálnej starostlivosti, s dôrazom na služby pre rodiny, ktoré sa starajú o člena odkázaného na pomoc inej osoby pri sebaobsluže. Nevyhnutnosťou sa javí aj prepojenie systému sociálnych služieb a zdravotnej starostlivosti do systému dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti.

1.2.2 Podporiť prechod prijímateľov sociálnych služieb z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť

Kontinuita a efektivita sociálnych služieb s podporou zotrvania ľudí odkázaných na pomoc čo najdlhšie v ich prirodzenom rodinnom prostredí vytvára proces deinštitucionalizácie sociálnych služieb. Jej základným zámerom je vytvorenie a zabezpečenie podmienok pre nezávislý a slobodný život všetkých občanov odkázaných na pomoc spoločnosti, v prirodzenom sociálnom prostredí komunity, prostredníctvom komplexu kvalitných služieb vo verejnom záujme.

Národná priorita je zameraná na vytvorenie podmienok pre nezávislý život mladých a dospelých osôb so zdravotným postihnutím a s duševnou poruchou, a to formou prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť. Predpokladom na dosiahnutie priority je podporovať a budovať vybrané druhy terénnych, ambulantných a týždenných pobytových služieb na komunitnej úrovni posilňujúcich nezávislý život, čo predpokladá ukončenie poskytovania pôvodných celoročných pobytových sociálnych služieb inštitucionálneho charakteru. Ďalším predpokladom je zvýšiť informovanosť odborníkov a verejnosti prostredníctvom cielených kampaní o zámeroch a procese prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť.

1.2.3 Podporiť rozvoj sociálnych služieb dostupných pre osoby zotrvávajúce v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby

Táto priorita je zameraná na rozvoj a dostupnosť takých sociálnych služieb, ktoré prispievajú k odstraňovaniu sociálnych bariér a sociálneho vylúčenia, k zmierneniu nepriaznivej sociálnej situácie, pomáhajú predchádzať jej prehĺbovaniu, a to so zameraním na priestorovo segregované lokality s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby.

Sociálne služby zamerané na túto cieľovú skupinu sú poskytované v nedostatočnom rozsahu, druhovosti a ich kapacite. Cieľová skupina danej priority podlieha viacnásobnému znevýhodneniu a sociálnemu vylúčeniu, dôsledkom čoho je zvýšená miera ohrozenia. Predpokladom na dosiahnutie tejto priority je podporiť rozvoj a posilniť využívanie dostupných sociálnych služieb, zintenzívnenie spolupráce na úrovni štátnej správy, samosprávy, poskytovateľov sociálnych služieb, Úradu splnomocnenca vlády pre rómske komunity SR, za účelom odstránenia marginalizácie v obciach, ktoré majú priestorovo segregované lokality s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby.

1.2.4 Zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb

Zákon o sociálnych službách určuje v prílohe č. 2 „Podmienky kvality poskytovanej sociálnej služby.“ Zákonom stanovené podmienky kvality poskytovanej sociálnej služby sa orientujú na prijímateľa sociálnych služieb a jeho podporu tak, aby boli v čo najväčšej možnej miere zohľadnené jeho individuálne potreby a preferencie pri poskytovaní sociálnej služby.

Cieľom tejto priority je podpora a implementácia podmienok kvality zo strany zriaďovateľov a poskytovateľov sociálnych služieb. Predpokladom na dosiahnutie priority je podporovať poskytovateľov sociálnych služieb pri vytváraní podmienok pre napĺňanie ľudsko-právnych, procedurálnych, personálnych a prevádzkových aspektov kvality poskytovaných sociálnych služieb.

1.3 Právny rámec poskytovania sociálnych služieb v SR

Sociálne služby sa od roku 2009 poskytujú v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o sociálnych službách), ktorý upravuje podmienky poskytovania sociálnych služieb.

Jeho cieľom je podporovať sociálne začlenenie občanov a uspokojovať sociálne potreby ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii. Za nepriaznivú sociálnu situáciu sa považuje ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z dôvodu:

- že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok;
- pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa do 7 rokov veku;
- pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav;
- z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok;
- pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím;
- pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo, ak sa stala obeťou správania iných fyzických osôb;

- pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačnej reprodukovanej chudoby.

Sociálne služby podľa tohto zákona sa poskytujú prostredníctvom odborných, obslužných a ďalších činností, ktoré je poskytovateľ povinný poskytnúť alebo zabezpečiť v prípade, že tieto činnosti sú taxatívne vymedzené. Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do niekoľkých skupín, v závislosti od povahy a nepriaznivej sociálnej situácie alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú určené:

Sociálne služby krízovej intervencie:

1. terénna sociálna služba krízovej intervencie,
2. poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach:
 - nízkoprahové denné centrum;
 - integračné centrum;
 - komunitné centrum;
 - nocľaháreň;
 - útulok;
 - domov na polceste;
 - zariadenie núdzového bývania.
3. nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu.

Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi:

- pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa;
- pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti;
- služba na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života;
- služba na podporu zosúladzovania rodinného a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov veku dieťaťa;
- služba včasnej intervencie.

Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku:

- zariadenie podporovaného bývania;
- zariadenie pre seniorov;
- zariadenie opatrovateľskej služby;
- rehabilitačné stredisko;
- domov sociálnych služieb;
- špecializované zariadenie;
- denný stacionár;
- domáca opatrovateľská služba;
- prepravná služba;
- sprievodcovská a predčitateľská služba;
- tlmočnícka služba;
- sprostredkovanie tlmočníckej služby;
- sprostredkovania osobnej asistencie;
- požičiavanie pomôcok.

Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií:

- monitorovanie a signalizácia potreby pomoci;
- krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií.

Podporné služby:

- odľahčovacia služba;
- pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností;
- poskytovanie sociálnej služby v dennom centre;
- podpora samostatného bývania;
- poskytovanie sociálnej služby v jedálni;
- poskytovanie sociálnej služby v práčovni;
- poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny.

Zákon o sociálnych službách v § 80 taxatívne upravuje pôsobnosť obce pri poskytovaní sociálnych služieb. Okrem koncepcnej, rozhodovacej, posudkovej, poradenskej, kontrolnej, registračnej, evidenčnej, štatistickej, finančnej činnosti a terénnej sociálnej práce je v pôsobnosti obce poskytovať, prípadne zabezpečovať rôzne druhy sociálnych služieb a zriaďovať a zakladať zariadenia.

Do pôsobnosti obce patria tieto druhy sociálnych služieb:

- nocľaháreň;
- nízkoprahové denné centrum;
- nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu;
- zariadenie pre seniorov;
- zariadenie opatrovateľskej služby;
- denný stacionár;
- opatrovateľská služba;
- prepravná služba;
- odľahčovacia služba;
- pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa.

Obec môže zriaďovať aj iné zariadenia a poskytovať alebo zabezpečovať aj iné druhy sociálnej služby, môže sociálne služby účelne a vhodne spájať. Zákon o sociálnych službách zaručuje právo fyzickej osoby na poskytnutie sociálnej služby alebo zabezpečenie jej poskytnutia a právo výberu poskytovateľa, za splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom a ďalšie práva pri poskytovaní sociálnych služieb. Poskytovateľmi sociálnych služieb sú v súlade so zákonom obce, právnické osoby zriadené alebo založené obcou alebo samosprávnym krajom (verejní poskytovatelia sociálnych služieb) a iné právnické alebo fyzické osoby (neverejní poskytovatelia sociálnych služieb). Sociálne služby môže poskytovať len poskytovateľ zapísaný do registra poskytovateľov sociálnych služieb.

V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Ide napríklad o povinnosť poskytovateľa sociálnych služieb vypracovať a dodržiavať procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnej služby (tzv. štandardy kvality). Poskytovateľ je povinný napríklad vypracovať individuálny rozvojový plán klienta, dodržiavať maximálny počet klientov na jedného zamestnanca a za účelom zvýšenia profesionality práce vypracovať a uskutočňovať program supervízie.

2 ANALÝZA SOCIOLOGICKÝCH A DEMOGRAFICKÝCH ÚDAJOV

2.1 Vývoj počtu obyvateľov v Meste Michalovce 2010-2016

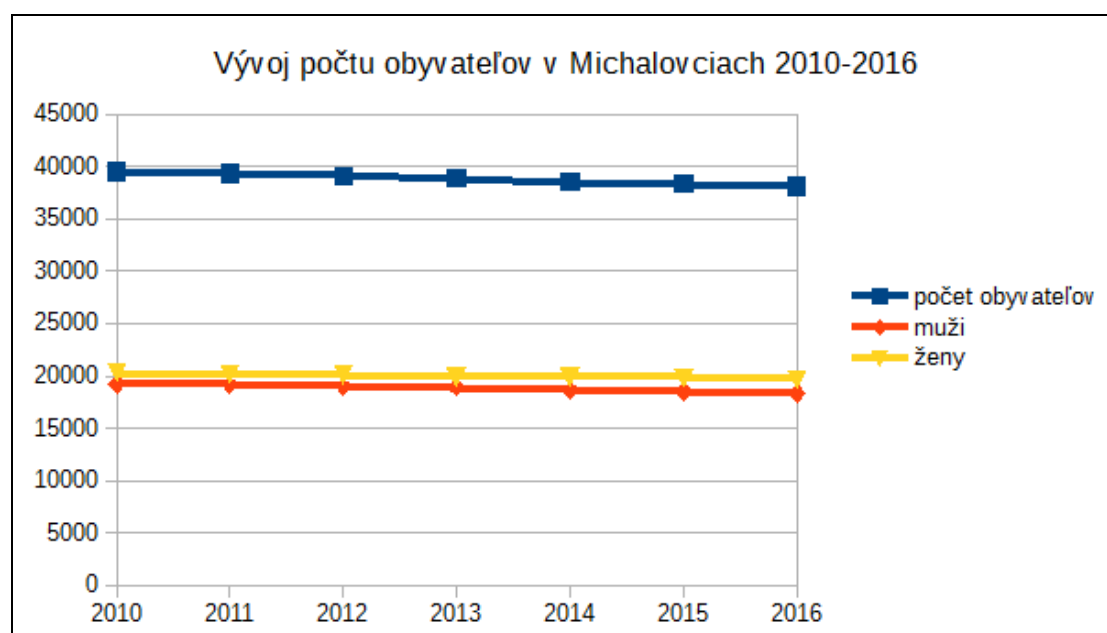
Mesto Michalovce malo k 30.12.2016, podľa informácii z referátu evidencie obyvateľstva, 38081 obyvateľov, z čoho žien bolo 19 704 a mužov 18 377. Za posledných sedem rokov sa znížil stav populácie v meste o 1455 obyvateľstva.

Celkový úbytok obyvateľstva v meste Michalovce v sledovanom období spôsobuje najmä dlhodobý migračný úbytok obyvateľstva. Okrem emigrovanej populácie, ktorá si zmenila trvalý pobyt, mesto stráca na populácii aj prostredníctvom periodickej odchádzky obyvateľov za prácou do iných miest či štátov.

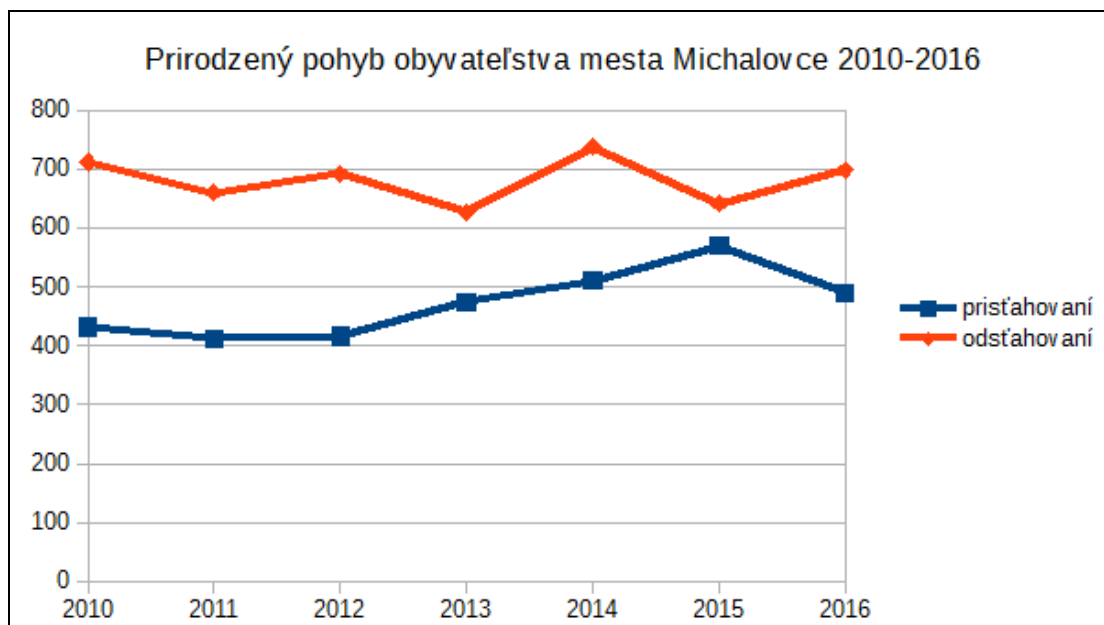
Prirodzený pohyb obyvateľstva nášho mesta sa pohybuje stále v kladných číslach, nakoľko ešte stále prevláda počet narodených nad počtom zosnulých. Narodilo sa 6356 nových občanov Michaloviec a opustilo nás 5082 obyvateľov.

Tabuľka č. 2.1.1 Vývoj počtu obyvateľov v Meste Michalovce 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
počet obyvateľov	39536	39318	39108	38874	38545	38377	38081
Muži	19192	19151	18985	18923	18613	18516	18377
Ženy	20344	20167	20123	19951	19932	19861	19704
Priťahovaní	432	412	416	474	511	570	490
Odstáňovaní	712	660	692	627	738	641	698

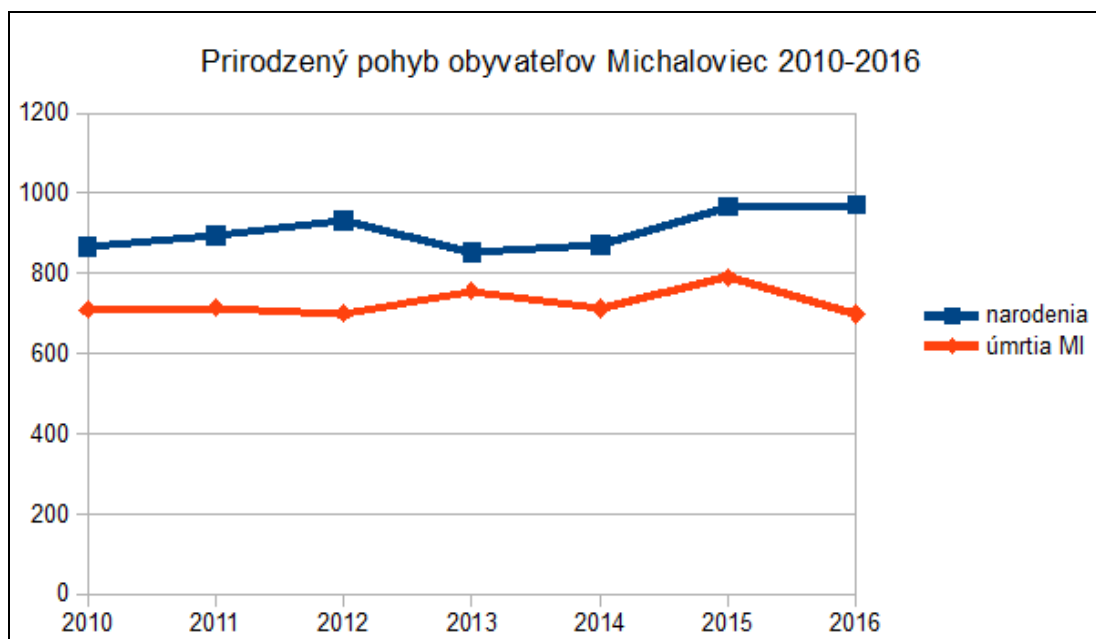
Graf č. 1 vývoj počtu obyvateľov v Meste Michalovce 2010-2016

Graf č. 2 prírodný pohyb obyvateľov z hľadiska prisťahovaných a odťahovaných v Meste Michalovce 2010-2016

Tabuľka č. 2.1.2 Prehľad narodených a zomrelých obyvateľov v Meste Michalovce 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Narodenia	867	894	933	853	872	966	971
Úmrtia MI	710	715	701	756	712	790	698

Graf č. 3 Prírodný pohyb obyvateľov z hľadiska narodených a zomrelých v Meste

Veková štruktúra

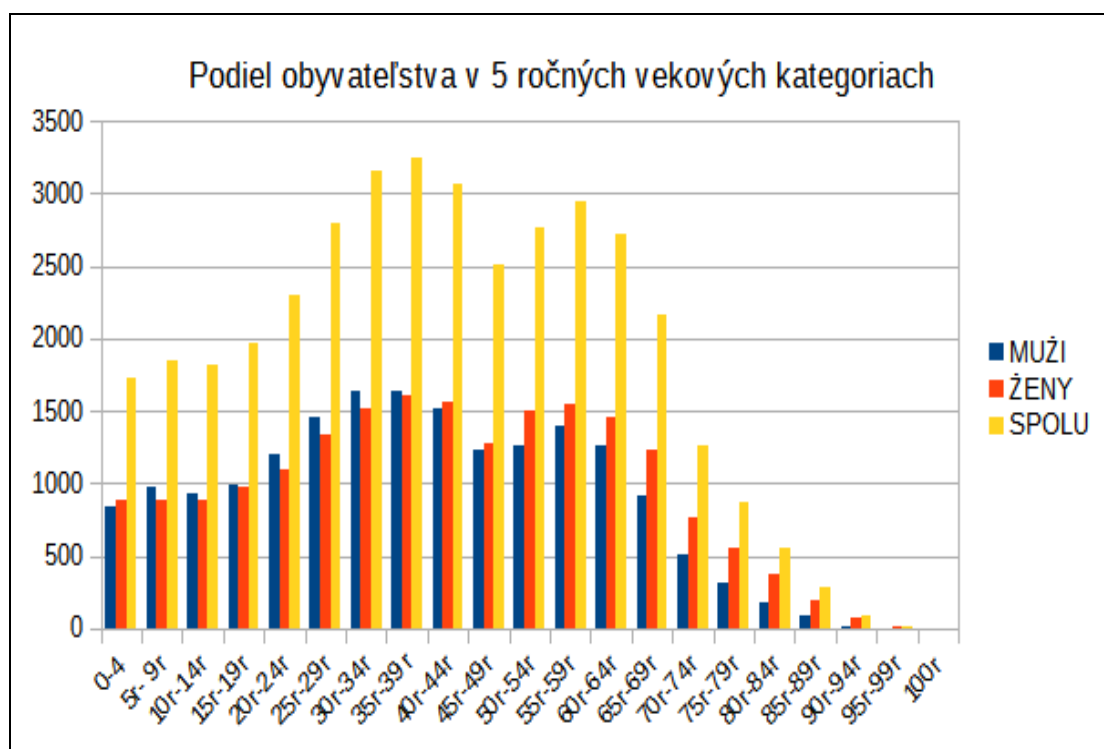
Tabuľka č. 2.1.3 Podiel obyvateľstva v 5 ročných vekových kategóriách za rok 2016

	MUŽI	ŽENY	SPOLU
0-4	845	880	1725
5r- 9r	972	879	1851
10r-14r	927	883	1810
15r-19r	997	970	1967
20r-24r	1201	1096	2297
25r-29r	1459	1335	2794
30r-34r	1644	1512	3156
35r-39r	1639	1611	3250
40r-44r	1510	1557	3067
45r-49r	1236	1276	2512
50r-54r	1263	1504	2767
55r-59r	1395	1544	2939
60r-64r	1259	1460	2719
65r-69r	922	1234	2156
70r-74r	506	758	1264
75r-79r	313	558	871
80r-84r	177	376	553
85r-89r	90	190	280
90r-94r	20	69	89
95r-99r	2	12	14
100r	0	0	0

Veková pyramída predstavuje grafické znázornenie podielu obyvateľstva mesta v 5 ročných vekových kategóriách.

Veková pyramída populácie mesta Michalovce poukazuje nato, že najväčšiu skupinu medzi obyvateľmi zatiaľ stále tvorí skupina v produktívnom veku a to 23 790 občanov. Najpočetnejšie sú zložky obyvateľstva vo veku 30-34 a 35-39. Ďalšími početnejšími skupinami sú obyvatelia vo veku 50-54 a 55-59.

Tento vývoj poukazuje na to, že populácia mesta starne a do desiatich rokov sa početná veková skupina (55+) dostane do poproduktívneho veku.

Graf č. 4 Podiel obyvateľstva v 5 ročných vekových kategóriach za rok 2016

Ľudia bez domova na území mesta 2010-2016

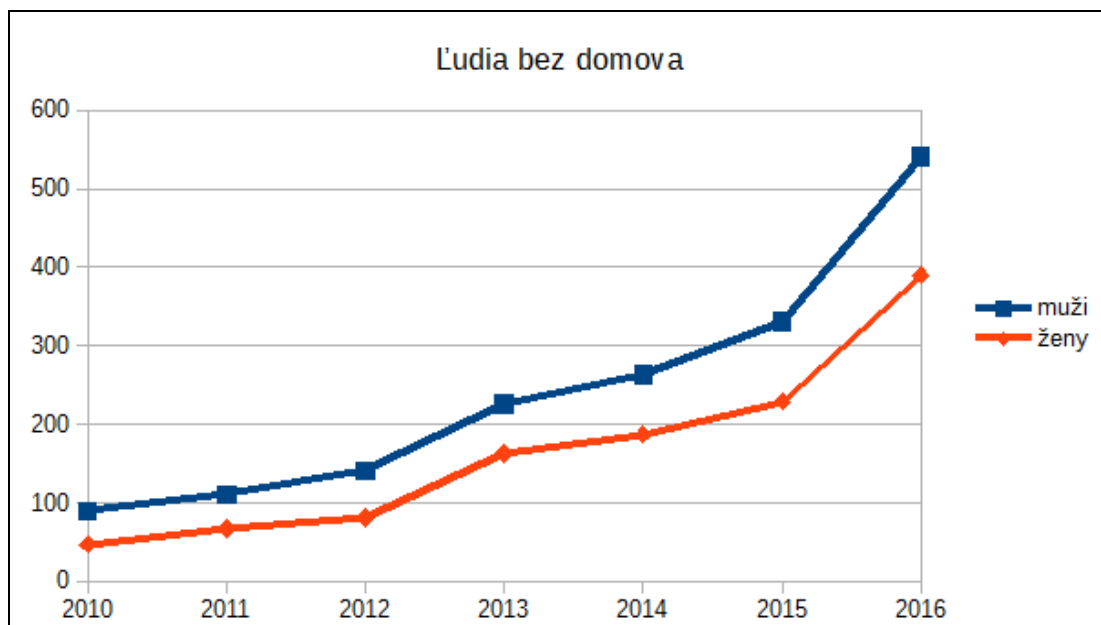
Tak ako v iných mestách aj v meste Michalovce máme ľudí bez domova. Podľa údajov z evidencie obyvateľstva evidujeme ku koncu roka 2016 presne 931 takýchto občanov.

V tomto počte občanov sú zahrnutí ľudia bez adresy trvalého pobytu. Väčšina z nich žije v podnájdoch alebo sú odcestovaní v zahraničí. Preto toto číslo je trochu skresľujúce a nevyjadruje počet klasických „bezdomovcov“.

Z monitorovania a pozorovania evidujeme v meste cca 40 bezprístrešných obyvateľov. Sú to obyvatelia mesta, ktorí sa ocitli bez strechy nad hlavou či už bez vlastného pričinenia alebo vlastnou vinou.

Tabuľka č. 2.1.4

Ľudia bez domova	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Muži	90	111	141	226	263	331	541
Ženy	47	67	81	163	187	229	390
Spolu	137	178	222	389	450	560	931

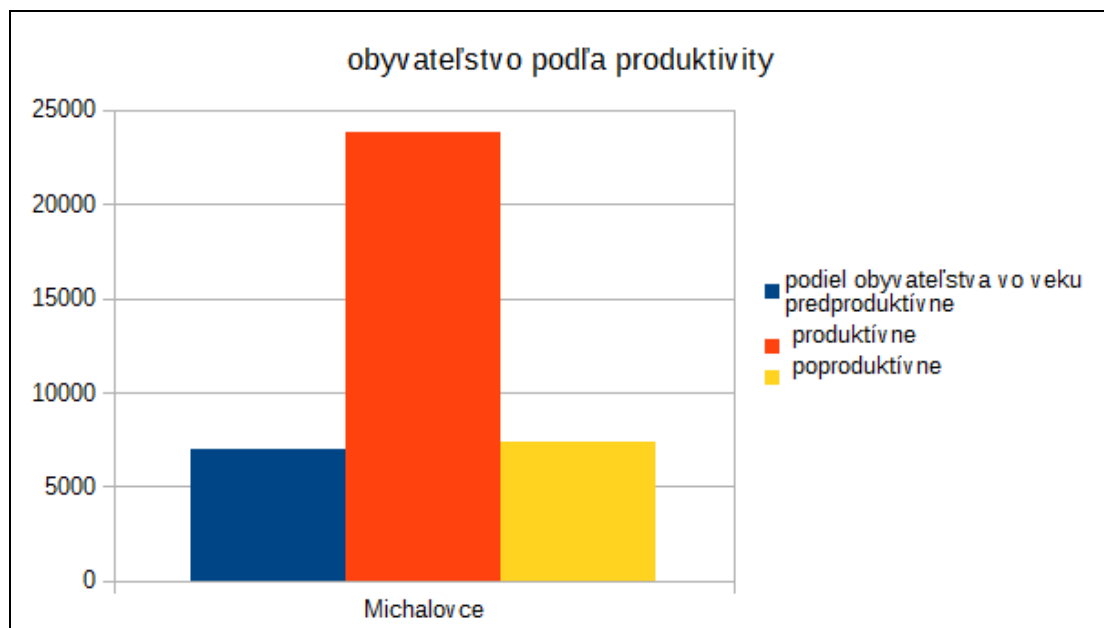
Graf č.5 počet ľudí bez domova evidovaných na území mesta

Podiel obyvateľstva podľa produktivity

Obyvateľstvo starne a nie je tomu ináč ani v našom meste. Vo veku do 18 rokov, ktorý sa počíta medzi predproduktívny vek máme v našom meste 6958 obyvateľov. Do skupiny produktívneho veku od 19 do 60 rokov patrí 23 790 obyvateľov a v poproduktívnom veku nad 60 rokov je 7338 obyvateľov.

Tabuľka č. 2.1.5 Podiel obyvateľov mesta podľa produktivity v roku 2016.

	podiel obyvateľstva vo veku	podiel obyvateľstva vo veku	podiel obyvateľstva vo veku
	predproduktívne	produktívne	poproduktívne
Michalovce	6958	23790	7338

Graf č.6 Podiel obyvateľov mesta podľa produktivity

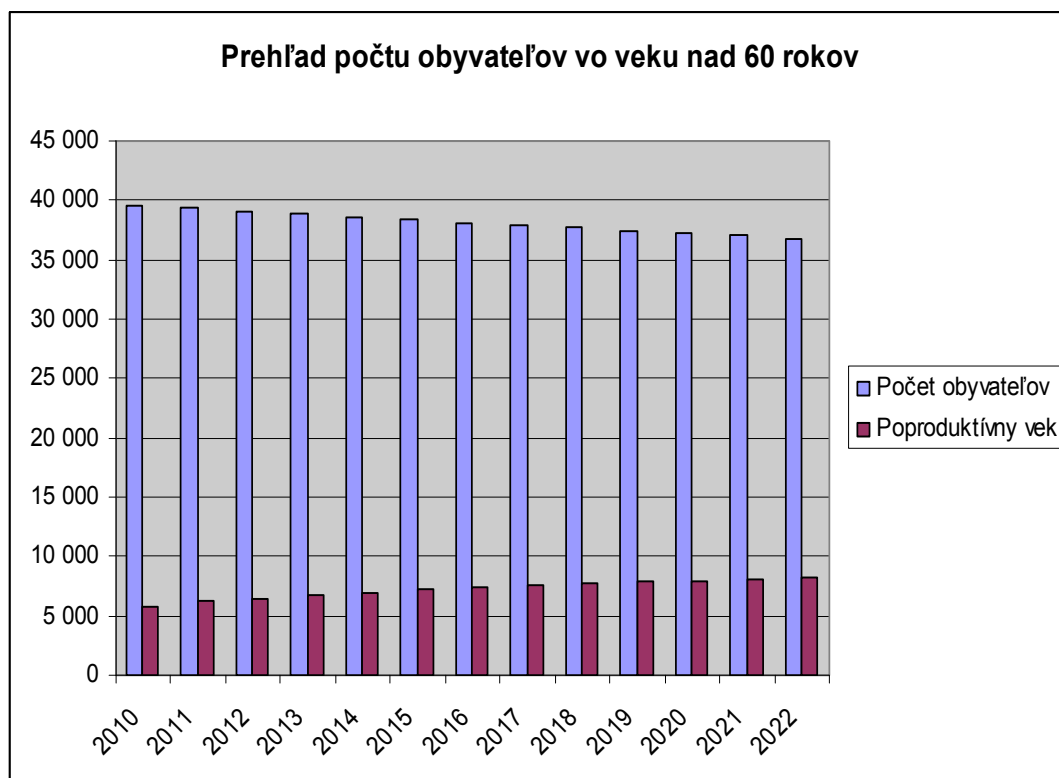
Celkový počet občanov mesta Michalovce v rokoch 2010 až 2022 predstavuje nasledovná tabuľka.

Údaje získané za roky 2010 – 2016, podľa údajov evidencie obyvateľstva MsÚ, tvorili podklad pre spracovanie predpokladaného vývoja celkového počtu obyvateľov mesta, ako aj vývoj počtu obyvateľov v poproduktívnom veku za roky 2017 – 2022.

Tabuľka č. 2.1.6

Rok	Počet obyvateľov	Poproduktívny Vek	% podiel obyvateľov v poproduktívnom veku
2010	39 536	5811	14,7 %
2011	39 318	6285	15,9 %
2012	39 108	6452	16,5 %
2013	38 874	6725	17,3 %
2014	38 545	6976	18,1 %
2015	38 373	7252	18,9 %
2016	38 081	7338	19,3 %
2017	37 876	7575	20 %
2018	37 696	7727	20,5 %
2019	37 466	7850	21 %
2020	37 266	7920	21,2 %
2021	37 051	8112	21,8 %
2022	36 815	8302	22,4 %

Za predpokladu, že budúci vývoj počtu obyvateľov mesta Michalovce bude kopírovať klesajúci trend celkového počtu obyvateľov zaznamenaný od roku 2010 do roku 2016, so súčasným nárastom počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, tak percentuálny podiel obyvateľov v poproduktívnom veku na celkovom počte obyvateľov dosiahne v roku 2022 hodnotu viac ako 22 %, čo predstavuje nárast oproti roku 2010 o 7,7 percentuálnych bodov.

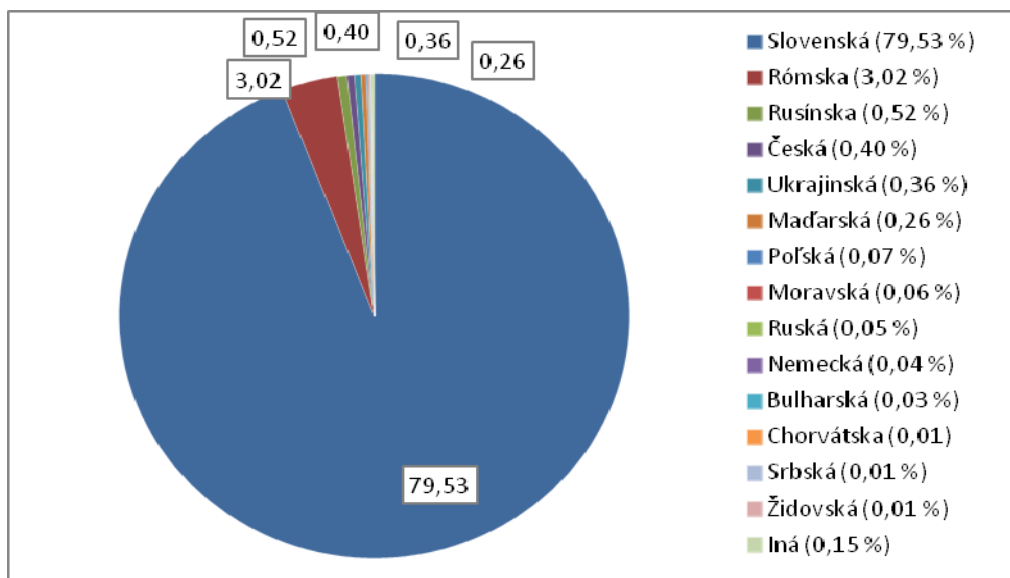

Graf č.7 Podiel obyvateľov v poproduktívnom veku

Vývoj národnostnej štruktúry

Údaje o podiele obyvateľstva v meste vychádzajú zo Sčítanie obyvateľov, domov a bytov z roku 2011, v rámci ktorého respondenti sami deklarujú, k akej národnostnej skupine sa hlásia, čo má podstatný vplyv na relevantnosť údajov.

Mesto Michalovce sa nachádza v blízkosti hraníc s 3 susednými štátmi a zloženie obyvateľstva podľa národnosti je pomerne homogénne a výraznou dominanciou populácie slovenskej národnosti (79,53 %, SODB 2011).

Graf 8 Podiel populácie mesta Michalovce podľa národnosti¹

Druhý najväčší podiel má populácia s rómskou národnosťou. V rámci SODB 2011 sa k rómskej populácii hlásilo 3,02 % obyvateľov mesta. Podľa Atlasu rómskych komunít, ktorý bol vypracovaný v roku 2013 na základe metodiky terénneho výskumu bol tento podiel upravený na 6,2 % populácie mesta. Rómska populácia má špecifické charakteristiky týkajúce sa reprodukčného správania, najvyššieho dosiahnutého vzdelania a s tým spojenej ekonomickej aktivity a pod. Značný podiel rómskej populácie je koncentrovaný v lokalite na Mlynskej ulici.

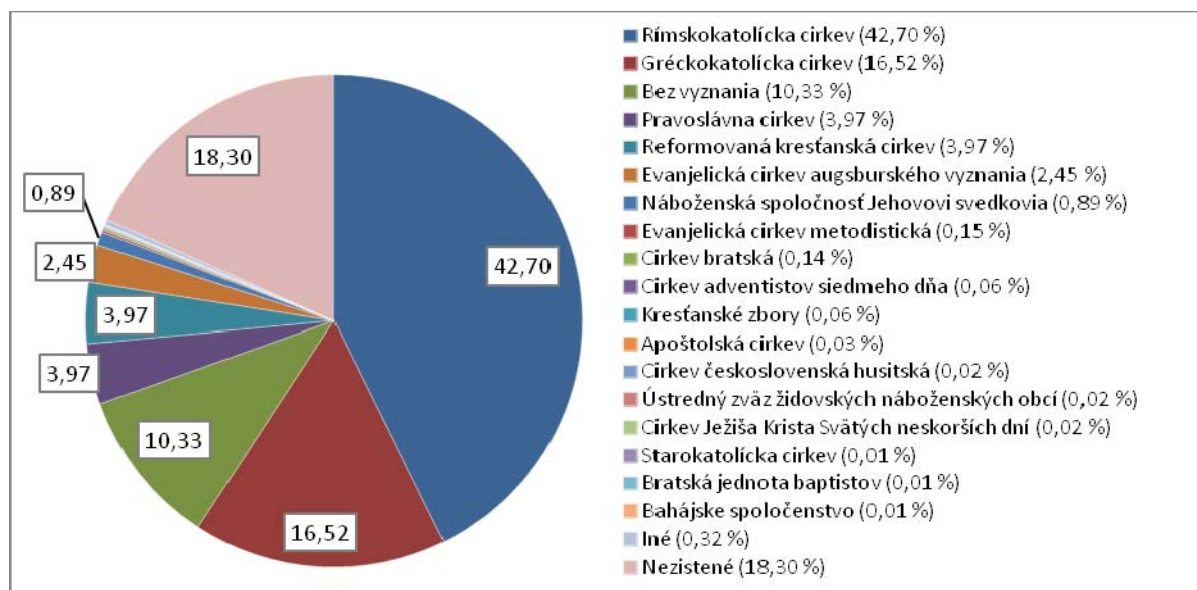
Ďalšie národnostné skupiny obyvateľstva, ako česká, maďarská, poľská, rusínska, ukrajinská, ruská a iné, sú v meste Michalovce zastúpené iba minimálne, v absolútnom počte nepresahujú viac ako 200 obyvateľov v jednej národnostnej skupine.

Vývoj náboženskej štruktúry

V meste Michalovce sídli 11 registrovaných cirkví alebo náboženských spoločností. V meste je vytvorená „Rada cirkví“ ako poradný orgán primátora, prostredníctvom ktorého sa podporuje ekumenizmus a organizovanie spoločných podujatí a zámerov.

Podľa počtu obyvateľov hlásiacich sa k cirkvi má najväčšie zastúpenie Rímskokatolícka cirkev (42,7% populácie) a ďalej gréckokatolícka cirkev (16,52%). Treťou najpočetnejšou skupinou obyvateľstva je bez vyznania (10,33%) . (graf 9).

¹ Štatistický úrad SR

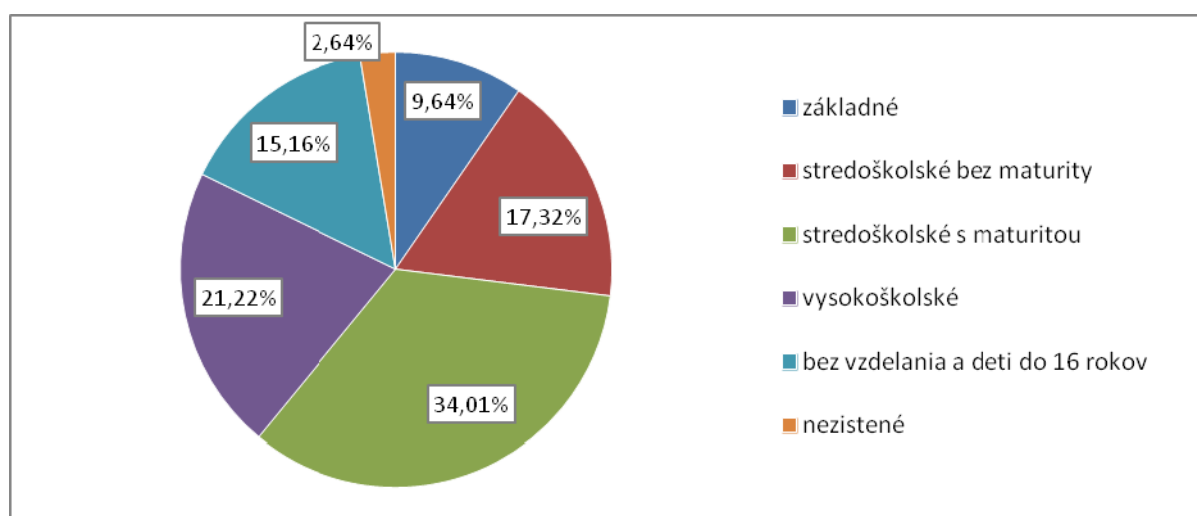

Graf 9 Náboženská štruktúra obyvateľov mesta Michalovce²

Vzdelanostná štruktúra

Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania je dôležitý endogénny faktor rozvoja územia. Kvalita a štruktúra ľudského kapitálu sa odzrkadľuje v hospodárskej základni mesta a následnej atraktivite pre potenciálnych investorov.

Zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2011, kde sa sledovala vzdelanostná štruktúra obyvateľstva vyplýva, že v meste Michalovce je najpočetnejšia zložka s najvyšším dosiahnutým vzdelaním stredoškolským s maturitou 34,01 % (graf 8). Druhou najpočetnejšou zložkou je obyvateľstvo s vysokoškolským vzdelaním (21,22 %) a po nej nasleduje zložka so stredoškolským vzdelaním bez maturity (17,32 %). (graf 10).

Graf 10 Vzdelanostná štruktúra obyvateľov mesta Michalovce v roku 2011³

^{2, 3} Štatistický úrad SR

2.2 Vybrané údaje - sociálne dávky zo štátneho rozpočtu z ÚPSVaR pre občanov mesta Michalovce

Ďalšiu významnú skupinu občanov vo väzbe na dopyt po sociálnych službách tvorí skupina obyvateľov s ťažkým zdravotným postihnutím (ďalej len „ZŤP“), ako aj rodiny, v ktorých žijú. Prehľad vývoja počtu ťažko zdravotne postihnutých občanov v meste posúdených pre účely kompenzácií na riešenie sociálnej núdze občana s ŤZP zobrazujú nasledovné tabuľky:

Tabuľka č. 2.2.1

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet fyzických osôb s ŤZP	2 648	2 758	2 895	3 098	3 040	3 030	3 013

Tabuľka č. 2.2.2

	Počet poberateľov príspevkov z ÚPSVaR						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Peňažný príspevok (PP) na kompenzáciu zvýšených výdavkov - diéta	325	342	344	343	348	323	310
PP na kompenzáciu zvýšených výdavkov - hygiena alebo opotrebovanie	605	609	590	589	585	553	535
PP na kompenzáciu zvýšených výdavkov - prevádzka OMV	376	395	396	407	431	412	417
PP na kompenzáciu zvýšených výdavkov – pes	2	2	2	2	2	3	3
PP na kúpu pomôcky	1	3	1	2	4	0	2
PP na kúpu zdvihacieho zariadenia	1	0	0	0	0	0	0
PP na úpravu osobného motorového vozidla	0	0	0	1	0	0	1
PP na úpravu bytu	0	1	1	1	0	0	1
PP na úpravu rodinného domu	1	2	0	0	0	0	0
PP na osobnú asistenciu	59	62	62	61	57	55	59
PP na opravu pomôcky	0	0	0	2	0	1	0
PP na kúpu osobného motorového vozidla	0	1	1	2	0	3	1
PP na prepravu	26	24	22	24	27	24	23
PP na opatrovanie	345	398	391	387	385	343	338

Tabuľka č. 2.2.3

Pomoc v hmotnej núdzi	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet poberateľov	1 223	1 321	1 206	1 162	916	749	603
Počet spoločne posudzovaných osôb (vrátane poberateľa)	2 118	2 218	2 028	1 928	1 603	1 365	1 120

Prehľad dôvodov výkonu sociálnej kurately u detí počas rokov 2010 – 2016
je znázornený v nasledovnej tabuľke:

Tabuľka č. 2.2.4

Dôvody vykonávania sociálnej kurately	Počet poberateľov - jednotlivcov						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Trestná činnosť	3	0	5	5	1	1	1
Činnosť inak trestná	0	1	0	1	1	0	0
Pomoc a ochrana v priestupkovom konaní	9	7	3	14	27	4	2
Experimentovanie a závislosť na drogách	0	0	0	0	0	0	0
Iné závislosti (toluen)	1	0	0	0	0	0	0
Zanedbávanie povinnej školskej dochádzky	5	3	10	22	13	6	6
Narušené vzťahy	0	0	1	0	0	0	0
Úteky	0	1	0	0	0	0	0
Poruchy správania	1	0	1	1	2	0	0
Iné (sexuálne zneužívanie)	0	0	0	0	2	0	0
Obeť trestného činu	0	0	0	0	0	0	0
Svedok trestného činu	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	19	12	20	43	46	11	9

Podklady pre spracovanie údajov poskytol Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach prostredníctvom svojich štatistických prehľadov.

2.3 Prehľad uchádzačov o zamestnanie v meste Michalovce rok 2010-2016

Tabuľka č. 2.3.1 Štruktúra uchádzačov o zamestnanie (UoZ) podľa pohlavia

Stav	UoZ	Ženy	Muži
k 31.12.2010	2 828	1 334	1494
k 31.12.2011	2 958	1 416	1542
k 31.12.2012	3 019	1 417	1602
k 31.12.2013	2 668	1 298	1370
k 31.12.2014	2 505	1 263	1242
k 31.12.2015	2 316	1 176	1140
k 31.12.2016	1 898	947	951

Tabuľka č. 2.3.2 Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa najvyššie dosiahnutého vzdelania *

Stav	0 - Bez školského vzdelania	1 - základné vzdelanie	2 - Učňovské bez maturity	3 - Stredné bez maturity	4 - Učňovské s maturitou	5 - Úplné stredné všeobecné	6 - Úplné stredné odborné	7 - Vyššie odborné a vysokoškolské bakalárske	8 - Vysokoškolské vzdelanie	9 - Vedecká výchova	N/A - neurčené
k 31.12.2010	156	418	781	4	322	158	678	72	236	3	0
k 31.12.2011	138	418	818	4	365	167	686	82	277	3	0
k 31.12.2012	137	392	783	29	373	180	745	82	295	3	0

Stav	10 - Neukončené základné vzdelanie	11 - Základné vzdelanie	12 - Nižšie stredné odborné vzdelanie	13 - Stredné odborné vzdelanie	14 - Úplné stredné odborné vzdelanie	15 - Úplné stredné všeobecné vzdelanie	16 - Vyššie odborné vzdelanie	17 - Vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa	18 - Vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa	19 - Vysokoškolské vzdelanie tretieho stupňa	N/A - neurčené
k 31. 12. 2013	108	323	1	752	966	140	1	71	301	5	0
k 31. 12. 2014	104	301	3	715	874	135	3	61	303	6	0
k 31. 12. 2015	107	285	3	612	794	119	3	68	321	4	0
k 31. 12. 2016	90	232	0	470	673	98	2	54	271	8	0

* v roku 2013 došlo k zmene číselníka stupňov vzdelania

Tabuľka č.2.3.3 Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa veku

Stav	do 20 r.	20-24 r.	25-29 r.	30-34 r.	35-39 r.	40-44 r.	45-49 r.	nad 50 r.
k 31.12.2010	88	425	393	359	294	268	328	673
k 31.12.2011	86	466	449	339	309	279	323	707
k 31.12.2012	76	471	429	346	328	294	315	760
k 31.12.2013	62	344	375	290	325	276	299	697
k 31.12.2014	41	311	318	290	332	270	258	685
k 31.12.2015	29	261	318	263	296	264	246	639
k 31.12.2016	27	188	258	201	262	239	190	533

Tabuľka č.2.3.4 Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa dĺžky evidencie

Stav	do 3 mes.	4-6 mes.	7 - 9 mes.	10-12 mes.	13-24 mes.	25-48 mes.	nad 48 mes.
k 31.12.2010	493	492	299	252	351	262	679
k 31.12.2011	465	538	314	230	324	236	851
k 31.12.2012	478	485	301	208	584	549	414
k 31.12.2013	338	412	302	178	476	465	497
k 31.12.2014	336	369	254	187	411	436	512
k 31.12.2015	349	311	265	186	388	335	482
k 31.12.2016	315	293	210	148	290	256	386

Tabuľka č.2.3.5 Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa kvalifikácie posledného zamestnania - sledované od roku 2013

Stav	0 - Príslušníci ozbrojených síl	1 - Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci	2 - Špecialisti	3 - Technici a odborní pracovníci	4 - Administratívni pracovníci	5 - Pracovníci v službách a obchode	6 - Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve	7 - Kvalifikovaní pracovníci a remeselníci	8 - Operátori a montéri strojov a zariadení	9 - Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	N/A - neurčené
k 31.12.2013	4	33	92	261	132	470	11	285	234	509	637
k 31.12.2014	4	26	105	233	135	475	11	243	247	479	547
k 31.12.2015	3	25	119	205	143	434	11	210	256	400	510
k 31.12.2016	1	32	103	190	138	344	9	158	222	365	336

3 ANALÝZA STAVU POSKYTOVANÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

3.1 Verejný poskytovateľ sociálnych služieb - Mesto Michalovce

Mesto Michalovce, ako verejný poskytovateľ sociálnych služieb, na území mesta v rámci svojej pôsobnosti svojimi aktivitami a opatreniami utvára a neustále podporuje rozvoj sociálnych služieb adresovaných jednotlivým cieľovým skupinám, komunitám.

Samospráva preberá postupne dôležitú funkciu v zabezpečovaní sociálnych potrieb obyvateľstva. V minulosti sa prijatím zákona NR č. 416/2001 o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky zahájil proces postupného presúvania kompetencií štátu na samosprávu aj v sociálnej oblasti. Od tohto obdobia samospráva preberá kompetencie pri zriaďovaní sociálnych služieb, starostlivosti o starých ľudí, v opatrovateľských a ošetrovateľských činnostiach. Jedným z princípov, ktorý je v sociálnych službách uplatňovaný, je aj princíp decentralizácie. V rámci tohto princípu bola posilnená samosprávna pôsobnosť, z čoho vyplýva, že každá obec je povinná postarať sa o svojho občana.

Mesto si postupne aj v sociálnej oblasti vytvára svoje priority, nesmie byť ľahostajné k svojej komunálnej sociálnej politike a sociálnej práci.

Tento proces je úplne prirodzený, jeho význam je najmä v priblížení sa svojmu občanovi, v mapovaní konkrétnych problémov, v zapájaní občanov do riešenia sociálnych problémov obyvateľov z ich bezprostredného okolia. Klientela pre poskytovanie sociálnych služieb, resp. služieb poskytovaných ako benefit v rámci sociálnej pomoci je rôznorodá. Je závislá na individuálnom zdravotnom stave, životných návykoch, spôsobe života, možnostiach zabezpečiť si nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, sociálnych kontaktoch, na systéme pomoci riešenia prítomnej generačnej chudoby, vitalite a životnom postoji každého jedinca.

Prioritnou úlohou v oblasti sociálnej starostlivosti o občanov je riešenie dlhodobej starostlivosti, zavedením široko rozvetveného a dostupného systému podpôr a služieb so zámerom uspokojenia celého kontinua meniacich sa potrieb starostlivosti v prirodzenom prostredí klienta až po inštitucionálnu starostlivosť. Cieľom sociálnej starostlivosti je zabezpečiť pre klienta dôstojný život a pocit radosti zo života, a to aj napriek jeho veku, resp. sociálneho alebo zdravotného postihnutia.

Problematike kvality života občanov nachádzajúcich sa v rôznych nepriaznivých sociálnych situáciách sa venuje čoraz väčšia pozornosť nielen zo strany štátu, ale najmä zo strany samospráv, neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, občianskych združení a nadácií.

Podľa formy Mesto Michalovce poskytuje tieto sociálne služby:

- Sociálne služby poskytované terénnou formou
- Sociálne služby poskytované pobytovou formou
- Sociálne služby poskytované ambulantnou formou
- Iné služby, poskytované mestom ako dobrovoľná sociálna výpomoc

3.1.1 Sociálne služby poskytované terénnou formou

3.1.1.1 Opatrovateľská služba

Opatrovateľská služba (ďalej „OS“) predstavuje nosnú a najžiadanejšiu formu terénnych sociálnych služieb pre kategóriu občanov s nepriaznivým zdravotným stavom a seniorov mesta Michalovce.

Optimálna forma starostlivosti o seniorov je starostlivosť poskytovaná v ich domácom prostredí. Väčšina starších občanov chce zostať vo svojich domácnostiach tak dlho ako je to možné, čo obvykle závisí od zdravotného stavu seniora a jeho sociálneho zázemia. Sociálne zázemie je určované viacerými faktormi, medzi ktoré patrí schopnosť pokryť výdavky domácnosti, pomoc rodinných príslušníkov pri zabezpečovaní životných potrieb, sociálna integrácia jednotlivca, schopnosť vyvíjať aktivity vo vyššom veku, životný program a životná náplň, jednoducho celková kvalita života.

Možno predpokladať, že je tomu tak v dôsledku snahy najmä seniorov zotrvať v domácom prostredí čo najdlhšie a zachovať si tak istú mieru autonómie a súkromia. Preferujú samostatné bývanie i v prípade potreby pomoci druhej osoby, pričom snaha ne byť závislý na svojich deťoch, vedie k uprednostňovaniu cudzej pomoci.

OS službu teda možno vymedziť ako terénnu službu poskytovanú osobám, ktoré majú zníženú sebestačnosť z dôvodu veku, chronického ochorenia alebo zdravotného postihnutia a sú odkázaní na pomoc inej osoby pri úkonoch sebaobsluhy (osobná hygiena, stravovanie, pomoc pri vyzliekaní a obliekaní, pomoc pri mobilite), úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť (nákup, príprava jedla, upratovanie, pranie, žehlenie) a pri základných sociálnych aktivitách (sprievod na lekárske vyšetrenie, resp. zabezpečenie predpisu liekov u ošetrojúceho lekára klienta, vybavenie úradných záležitostí).

Podmienkou poskytovania sociálnej služby OS je rozhodnutie o odkázanosti na poskytovanie sociálnej služby, vydané obcou v mieste trvalého pobytu žiadateľa o sociálnu službu.

Vďaka mnohým výhodám, ktoré opatrovateľská služba klientovi prináša, sa domnievame, že by mala byť poskytovaná prednostne pred ostatnými formami sociálnych služieb, ambulantnou či pobytovou.

Pomoc formou opatrovateľskej služby má dlhodobejší, procesuálny charakter. Jej cieľom je zlepšenie schopnosti klienta zvládať alebo zlepšovať životnú situáciu vlastnými silami. Skúsení kvalifikovaní opatrovatelia/-ľky poskytujú aj psychosociálnu pomoc, emocionálnu či psychologickú podporu, pomoc pri posilňovaní schopnosti zvládať problémy, podporujú informovanosť a orientáciu klienta v neprehľadnej situácii. Uspokojujú jeho potreby kontaktu, zdieľajú obavy i radosti, pomáhajú prijímateľom k plnohodnotnému a čo najviac sebestačnému životu v ich domácom prostredí.

OS je poskytovaná v pracovných dňoch, priamo v byte klienta a v rozsahu poskytovaných úkonov, ktoré si klient dohodne v zmluve o poskytovaní opatrovateľskej služby.

Z hľadiska dostupnosti je OS poskytnutá všetkým fyzickým osobám, ktoré o ňu požiadajú a spĺňajú zákonom stanovené podmienky na jej poskytovanie.

Úhrada za poskytovanie domácej OS je stanovená, s prihliadnutím na stupeň odkázanosti občana a rozsah poskytovaných hodín/mesiac, vo VZN Mesta Michalovce.

3.1.2 Sociálne služby poskytované pobytovou formou

3.1.2.1 Zariadenie pre seniorov

Zariadenie pre seniorov (ďalej len „ZpS“) je sociálna služba poskytovaná fyzickým osobám, ktoré dovŕšili dôchodkový vek a sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby celoročnou pobytovou formou. Podmienkou poskytovania sociálnej služby ZpS je rozhodnutie o odkázanosti na poskytovanie sociálnej služby, vydané obcou v mieste trvalého pobytu žiadateľa o sociálnu službu.

Cieľom zariadenia je rešpektovať ciele, potreby, schopnosti a zdravotný stav prijímateľov sociálnych služieb, ale zároveň zabezpečiť ich samostatnosť a sebestačnosť v čo najvyššej možnej miere, aktivizovať a integrovať ich do spoločnosti a každodenného života.

Sociálna služba je poskytovaná v Michalovskom domove seniorov, Ulica J. Hollého 9, Michalovce (ďalej „MDS“) s kapacitou 188 miest. Sociálna služba je vybavená modernými polohovacími posteľami, zdvihákmi, vozíkmi, chodítkami, zdvíhacími sprchovacími stoličkami a lôžkami, relaxačnými polohovacími pomôckami a ostatnými pomôckami pre manipuláciu s imobilnými klientmi.

MDS organizuje pri rôznych príležitostiach kultúrne podujatia a akcie v spolupráci s miestnymi základnými a umeleckými školami. V budove zariadenia sú zriadené klubové miestnosti, kde sa stretávajú klienti a trávajú svoj voľný čas. MDS spolupracuje v zmysle Štatútu rady obyvateľov s Radou obyvateľov zariadenia, ktorej členovia sú volení (prijímateľmi sociálnej služby) zariadenia podľa jednotlivých poschodí.

Vedenie zariadenia prizýva tento orgán, člena Rady seniorov Mesta Michalovce a zástupcu zriaďovateľa na jednanie v záležitostiach týkajúcich sa poskytovania sociálnych služieb v MDS.

Klienti zariadenia majú zabezpečený osobný, telefonický alebo písomný kontakt s rodinou alebo osobou, ktorú si sami určia.

Súčasťou tejto sociálnej pobytovej služby sú:

- **Odborné činnosti:**
 - a) základné sociálne poradenstvo,
 - b) pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby,
 - c) sociálna rehabilitácia,
 - d) ošetrovateľská starostlivosť v zariadení.
- **Obslužné činnosti:**
 - e) ubytovanie,
 - f) stravovanie,
 - g) upratovanie, pranie, žehlenie, údržba bielizne a šatstva.
- **Ďalšie činnosti:**
 - h) utvárajú sa podmienky na úschovu cenných vecí,
 - i) osobné vybavenie,
 - j) zabezpečenie záujmovej činnosti.

MDS poskytuje okrem sociálnych služieb aj iné služby v sociálnej oblasti mesta:

- spoločné stravovanie dôchodcov a určených skupín občanov mesta,
- pranie a žehlenie pre dôchodcov a určené skupiny občanov,
- služby pedikúry pre dôchodcov a určené skupiny občanov,
- rehabilitačné služby pre dôchodcov a určené skupiny občanov.

3.1.2.2 Zariadenie opatrovateľskej služby

Zariadenie opatrovateľskej služby (ďalej „ZOS“) je sociálna služba je poskytovaná na určitý čas plnoletej fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, ak jej nemožno poskytnúť domácu opatrovateľskú službu. Podmienkou poskytovania sociálnej služby ZOS je rozhodnutie o odkázanosti na poskytovanie sociálnej služby, vydané obcou v mieste trvalého pobytu žiadateľa o sociálnu službu.

Služba poskytuje pocit náhradného domova pre seniorov, ťažko zdravotne postihnutých občanov a občanov s nepriaznivým zdravotným stavom, kde sú vytvorené podmienky pre každodenný dôstojný, kvalitný, zmysluplný a nezávislý život, založený na príjemnej rodinnej atmosfére, vzájomnej dôvere a porozumení s poskytovaním komplexnej starostlivosti o klienta.

Sociálna služba ZOS je určená občanom, ktorí vzhľadom na svoj vek a zdravotný stav nie sú schopní sami, ani s pomocou svojej rodiny zabezpečiť starostlivosť o seba, resp. žijú v domácnostiach s ekonomicky aktívnymi členmi rodiny, ktorí im nemôžu poskytnúť celodennú starostlivosť, ale nechcú ich umiestniť v zariadení pre seniorov či domove sociálnych služieb, sú prepustení z nemocnice, alebo po chorobe, ktorá si vyžaduje dlhodobú opatrovateľskú starostlivosť.

Sociálna služba je poskytovaná v MDS s kapacitou 25 miest.

Podmienkou poskytovania sociálnej služby ZOS je rozhodnutie o odkázanosti na poskytovanie sociálnej služby, vydané obcou v mieste trvalého pobytu žiadateľa o sociálnu službu.

Súčasťou tejto opatrovateľskej sociálnej služby sú:

- **Odborné činnosti :**
 - a) pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby,
 - b) sociálne poradenstvo,
 - c) ošetrovateľská starostlivosť.
- **Obslužné činnosti:**
 - a) ubytovanie,
 - b) stravovanie,
 - c) upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva.
- **Ďalšie činnosti:**
 - a) utvárajú sa podmienky na úschovu cenných vecí.

Podmienky poskytovania sociálnej služby ZOS, výšku a spôsob úhrady za sociálnu službu upravuje zmluva o poskytovaní sociálnych služieb uzatvorená podľa § 74 zákona o sociálnych službách.

3.1.3 Sociálne služby poskytované ambulantnou formou

3.1.3.1 Zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa

Okruh osôb, ktorým sa poskytuje starostlivosť v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa:

Starostlivosť v tomto zariadení možno poskytovať:

Deťom do troch rokov veku dieťaťa sa poskytuje služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života poskytovaním starostlivosti o dieťa do konca kalendárneho roka, v ktorom dovŕši tri roky veku, ak sa rodič alebo fyzická osoba, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, pripravuje na povolanie štúdiom na strednej alebo na vysokej škole, pripravuje na trh práce alebo vykonáva aktivity so vstupom na trh práce alebo s návratom na trh práce alebo vykonáva zárobkovú činnosť.

V zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa sa poskytujú:

- bežné úkony starostlivosti o dieťa,
- stravovanie,
- výchova.

3.1.3.2 Denné centrum

V dennom centre (klube dôchodcov) sa utvárajú podmienky a poskytujú možnosti na záujmovú činnosť, kultúrnu činnosť a na udržiavanie fyzickej a psychickej aktivity občana, ktorý je poberateľom starobného dôchodku alebo občana s nepriaznivým zdravotným stavom, ktorý má trvalý pobyt na území mesta.

V dennom centre (ďalej „DC“) sa poskytuje sociálna služba počas dňa fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek, fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom.

V dennom centre sa poskytuje sociálne poradenstvo a zabezpečuje sa záujmová činnosť. Stretávanie seniorov v denných centrách má v meste Michalovce dlhoročnú tradíciu. Mesto Michalovce ku koncu roka 2017 spravuje a riadi 8 denných centier, ktoré združujú cca 850 seniorov, a to nielen v centre mesta, ale aj v iných častiach mesta.

Poslaním DC je vytvárať vhodné podmienky a motivujúce prostredie pre zaujímavé využívanie voľného času tak, aby prijímatelia sociálnej služby v denných centrách mali pocit, že vstupom do dôchodkového veku sa ich život nekončí, ale len prechádza do novej etapy. Podporná služba v denných centrách eliminuje pocity samoty, nudy, neužitočnosti, obohacuje jej prijímateľov o vzájomné kontakty s rovesníkmi, zmysluplne, s ohľadom na vek, zdravotný stav, potreby a záujmy, napĺňa ich voľný čas, formuje ich správanie, rozširuje okruh poznatkov v rôznych oblastiach, a tým zlepšuje kvalitu života.

Sociálne poradenstvo sa poskytuje v jednotlivých denných centrách pravidelne, a to skupinovo, ale v prípade potreby aj individuálne. Je zamerané na novely a zmeny zákonov, týkajúcich sa najmä sociálnej oblasti. Takýmto spôsobom sa približujú občanom konkrétne

služby, ktoré ponúka mesto Michalovce (poskytovanie sociálnych služieb a služieb sociálnej pomoci).

Cieľom sociálneho poradenstva je podať občanom jednoduché, zrozumiteľné a vyčerpávajúce informácie, aby našli adresné flexibilné riešenie svojej sociálnej situácie u príslušných inštitúcií a organizácií, ktoré by mali v danej životnej situácii poskytnúť občanovi pomoc. Poradenstvo sa dotýka často aj poplatkov za zdravotnícke služby, informácií o vzdelávaní (napr. univerzita tretieho veku), daňových úľavách pre seniorov a ťažko zdravotne postihnutých občanov, systéme zliav pri mestskej hromadnej doprave a pod.. Poskytujú sa adresy a kontakty na pracovníkov mestského úradu príp. iných inštitúcií (právných - notár, zdravotných, psychologických poradní).

Činnosť v denných centrách je rôznorodá, zameraná na besedy, výstavy ručných prác, výlety, posedenia s jubilantmi, spoločenské hry, šachové turnaje, prednášky príslušníkov mestskej polície, odborných lekárov, krúžky varenia a pečenia, vzdelávacie kurzy o možnostiach aktívneho využívania voľného času, správnej výžive, zdravotných problémoch v staršom veku, psychologických aspektoch zvládania staroby, a pod.. Denné centrá spolupracujú s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva, Jednotou dôchodcov, ako aj inými inštitúciami.

Členovia sa každoročne aktívne zúčastňujú cyklu zdravotných prednášok, či prednášok príslušníkov Mestskej polície Michalovce, zameraných na prevenciu kriminality, s poskytnutím základných bezpečnostných informácií, aktualizovaných o nové spôsoby podvodov a konaní smerujúcich k vylákaniu hotovosti od dôverčivých seniorov, či inú majetkovú kriminalitu, bezpečnostné opatrenia doma i na ulici (rozdané reflexné pásky).

V športovej oblasti mesta sa stalo už tradíciou organizovanie tzv. Olympijského dňa seniorov (Slov. zväz postihnutých a Jednota dôchodcov Slovenska) kde sa mesto spolupodieľa pri zabezpečovaní športovísk.

3.1.3.3 Odľahčovacia služba

Odľahčovacia služba (ďalej „OdS“) je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá opatruje fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím podľa osobitného predpisu, ktorou sa poskytuje alebo zabezpečuje fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím sociálna služba počas obdobia, ktorom fyzická osoba, ktorá opatruje, nemôže opatrovanie vykonávať. Cieľom OdS služby je umožniť fyzickej osobe, ktorá opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jej fyzického zdravia a duševného zdravia a prevencie jeho zhoršenia.

OdS sa poskytuje na celé dni, najviac 30 dní v kalendárnom roku. Nevyčerpané dni OdS v kalendárnom roku nemožno poskytnúť v nasledujúcom kalendárnom roku. Táto sociálna služba je poskytovaná pobytovou formou v zariadení opatrovateľskej služby alebo terénnou formou, prostredníctvom domácej opatrovateľskej služby.

Podmienka odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím na sociálnu službu sa na účely poskytnutia tejto sociálnej služby považuje za splnenú na základe posudku vydaného príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny.

Úhrada za OdS sa vykonáva na základe uzatvorenej zmluvy o poskytnutí tejto sociálnej služby.

3.1.3.4 Prepravná služba

Obec je povinná, zo zákona, poskytovať alebo zabezpečiť poskytovanie sociálnej služby – prepravnej služby.

Túto sociálnu službu Mesto Michalovce zabezpečuje pre občanov s trvalým pobytom na území mesta prostredníctvom neverejného poskytovateľa sociálnych služieb - neziskovej organizácie Mobilites n.o.. Táto organizácia je zapísaná na Úrade Košického samosprávneho kraja v registri poskytovateľov sociálnych služieb.

Prepravná služba Mesta Michalovce zabezpečovaná Mobilites n.o. neverejným poskytovateľom je podrobnejšie rozvedená v tomto komunitnom pláne v podkapitole neverejných poskytovateľov sociálnej služby 3.2.13 Mobilites n.o.

3.1.4 Iné služby, poskytované mestom ako dobrovoľná sociálna výpomoc

3.1.4.1 Spoločné stravovanie dôchodcov a určených skupín občanov mesta

Mesto Michalovce zabezpečuje spoločné stravovanie (ďalej „ZpS“) , ako dobrovoľnú sociálnu výpomoc, pre občanov Mesta Michalovce v dôchodkovom veku a pre určené skupiny občanov Mesta.

Mesto Michalovce poskytne príspevok na jedno teplé jedlo denne – obed - na fyzickú osobu s trvalým pobytom v meste Michalovce, ktorá:

- a) dovърšíla dôchodkový vek a je poberateľom starobného dôchodku,
- b) má ťažké zdravotné postihnutie, alebo nepriaznivý zdravotný stav, ktorý preukáže rozhodnutím príslušného orgánu,
- c) nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb.

Stravovanie sa poskytuje v stravovacích zariadeniach v pôsobnosti Mesta, ktorých prevádzky sa nachádzajú na území mesta, a to:

- a) v jedálni v objekte malometrážnych bytov na Ulici obrancov mieru,
- b) v jedálni Zariadenia pre seniorov na Ul. J. Hollého,
- c) vo vybraných školských jedálňach pri základných školách na území mesta Michalovce.

V jedálni na Ulici obrancov mieru a v jedálni ZpS na Ul. J. Hollého je poskytovaná strava počas siedmich dní v týždni (okrem vopred oznámenej výluky na prevádzke zhotoviteľa stravy). V zariadeniach školského stravovania sú obedy podávané v čase prevádzky týchto zariadení.

Výška príspevku Mesta tvorí rozdiel medzi cenou obeda príslušného zhotoviteľa stravy a výškou úhrady občana.

Diabetickú a racionálnu stravu poskytuje len jedáleň MDS na Ul. J. Hollého č. 9 a výška úhrady občana za jeden diabetický obed, platí len pre stravníkov, ktorí odoberajú diabetickú stravu v tejto stravovni.

V záujme kompenzácie sociálnych dôsledkov u dôchodcov, ktorí sú držiteľmi preukazu ŤZP a u dôchodcov, ktorí sú držiteľmi Zlatej a Diamantovej Jánskeho plakety za darovanie krvi sa môže vo všetkých stravovacích zariadeniach poskytnúť zľava na úhradu stravného poplatku vo výške 10% za jeden odobraný obed.

Služba sa neposkytne občanovi, ktorý má nevyrovnané záväzky voči Mestu Michalovce (daň z nehnuteľnosti, komunálny odpad, poplatok za psa atď.).

3.1.4.2 Pedikúra dôchodcov a určených skupín občanov mesta

Mesto Michalovce poskytuje službu: pedikúra, ako dobrovoľnú sociálnu výpomoc, pre dôchodcov a určené skupiny občanov Mesta Michalovce.

Služba pedikúra pre dôchodcov a určené skupiny občanov sa poskytuje fyzickým osobám s trvalým pobytom v meste Michalovce, ktoré alebo:

- a) dovършили dôchodkový vek a sú poberateľmi starobného dôchodku,
- b) majú ťažké zdravotné postihnutie, alebo nepriaznivý zdravotný stav, ktorý preukážu rozhodnutím príslušného orgánu,
- c) nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb (základné životné potreby sú ubytovanie, strava, nevyhnutné ošatenie, obuv a nevyhnutná základná osobná hygiena).

Oznámenie o poskytnutí tejto služby a o výške úhrady za túto službu, vydá žiadateľovi MsÚ Michalovce – odbor sociálnych vecí.

Miestom poskytovania tejto služby je mestská rozpočtová organizácia MDS so sídlom na Ulici Jána Hollého č. 9 v Michalovciach. Jeden deň v týždni sa táto služba poskytuje na vysunutom pracovisku v mestských priestoroch objektu tzv. malometrážne byty na Ulici Obrancov mieru.

Mesto si vyhradzuje právo neposkytovať túto službu v prípade vyčerpania schválených finančných prostriedkov na úhradu tejto služby v príslušnom rozpočtovom roku. Túto skutočnosť oznámi MDS a občanovi. Konkrétna osoba môže požiadať o poskytnutie tejto služby maximálne raz mesačne.

Služba sa neposkytne občanovi, ktorý má nevyrovnané záväzky voči Mestu Michalovce (daň z nehnuteľnosti, komunálny odpad, poplatok za psa atď.).

3.1.4.3 Rehabilitácia dôchodcov a určených skupín občanov mesta

Mesto Michalovce poskytuje službu: rehabilitácia, ako dobrovoľnú sociálnu výpomoc, pre dôchodcov a určené skupiny občanov Mesta Michalovce.

Služba rehabilitácia pre dôchodcov a určené skupiny občanov sa poskytuje fyzickým osobám s trvalým pobytom v meste Michalovce, ktoré alebo:

- a) dovършили dôchodkový vek a sú poberateľmi starobného dôchodku,
- b) majú ťažké zdravotné postihnutie, alebo nepriaznivý zdravotný stav, ktorý preukážu rozhodnutím príslušného orgánu,
- c) nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb (základné životné potreby sú ubytovanie, strava, nevyhnutné ošatenie, obuv a nevyhnutná základná osobná hygiena).

Súčasťou rehabilitácie môže byť:

Elektroterapia
ultrazvuková terapia

Magnetoterapia

Laser- laserová terapia

Lawatherm

Rašelina

Vírivka na horné končatiny

Vírivka na dolné končatiny
Vírivá vaňa- celotelová
Cvičebné lehátko- pasívne cvičenie
Masážne kreslo
Masáž chrbta
Masáž šije plec
Masáž horné končatiny
Masáž dolné končatiny

Druh rehabilitačného úkonu

LTV- pasívne cvičenie pre imobilných klientov zariadenia
LTV- liečebná telesná výchova (bicyklový ergometer, balančné dosky, trenažér tera vital, činky)
Reflexná masáž chodidla
Vírivá vaňa- celotelová s morskou soľou
Vírivka na dolné končatiny s morskou soľou

Miestom poskytovania tejto služby je mestská rozpočtová organizácia MDS so sídlom na Ulici Jána Hollého č. 9 v Michalovciach.

Služba sa neposkytne občanovi, ktorý má nevyrovnané záväzky voči Mestu Michalovce (daň z nehnuteľnosti, komunálny odpad, poplatok za psa atď.). Rehabilitačné úkony sa poskytnú len po podpísaní informovaného súhlasu a po poučení o kontraindikáciách odborne spôsobilým zamestnaneckým personálom.

Mesto si vyhradzuje právo neposkytovať túto službu v prípade vyčerpania schválených finančných prostriedkov na úhradu tejto služby v príslušnom rozpočtovom roku. Túto skutočnosť oznámi MDS a občanovi.

3.1.4.3 Pranie a žehlenie pre dôchodcov a určené skupiny občanov mesta

Mesto Michalovce poskytuje službu: pranie a žehlenie bielizne a šatstva, ako dobrovoľnú sociálnu výpomoc, pre dôchodcov a určené skupiny občanov Mesta Michalovce.

Služba pranie a žehlenie bielizne a šatstva pre dôchodcov a určené skupiny občanov sa poskytuje fyzickým osobám s trvalým pobytom v meste Michalovce, ktoré alebo:

- a) dovŕšili dôchodkový vek a sú poberateľmi starobného dôchodku,
- b) majú ťažké zdravotné postihnutie, alebo nepriaznivý zdravotný stav, ktorý preukážu rozhodnutím príslušného orgánu,
- c) nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb (základné životné potreby sú ubytovanie, strava, nevyhnutné ošatenie, obuv a nevyhnutná základná osobná hygiena).

Oznámenie o poskytnutí služby pranie a žehlenie bielizne a šatstva a o výške úhrady za túto službu, vydá žiadateľovi Mestský úrad Michalovce – odbor sociálnych vecí.

Miestom poskytovania tejto služby je mestská rozpočtová organizácia MDS so sídlom na Ulici Jána Hollého č. 9 v Michalovciach. Jeden deň v týždni sa táto služba poskytuje na vysunutom pracovisku v mestských priestoroch objektu tzv. malometrážne byty na Ulici Obrancov mieru.

Služba sa neposkytne občanovi, ktorý má nevyrovnané záväzky voči Mestu Michalovce (daň z nehnuteľnosti, komunálny odpad, poplatok za psa atď.).

Mesto si vyhradzuje právo neposkytovať túto službu v prípade vyčerpania schválených finančných prostriedkov na úhradu tejto služby v príslušnom rozpočtovom roku. Túto skutočnosť oznámi MDS a občanovi.

3.1.4.4 Senior karta, určená pre občanov mesta

Veľmi obľúbeným benefitom mesta Michalovce pre občanov starších ako 65 rokov je SENIOR KARTA. Ku koncu roka 2016 bolo vydaných 2577 týchto kariet pre obyvateľov mesta.

Karta umožňuje seniorom využívať systém zliav, ktorých počet sa môže každým rokom meniť. Na jej základe môžu navštíviť športové alebo kultúrne podujatia zadarmo resp. za zľavnené vstupné, parkujú zadarmo na parkoviskách v správe Technické a záhradnícke služby, získajú zľavnené poplatky v Zemplínskej knižnici Gorazda Zvonického, môžu vykonať bezplatnú návštevu Zemplínskeho osvetového strediska, Zemplínskeho múzea a Hvezdárne, využívajú zľavnené vstupné do mestskej plavárne a sauny.

3.2 Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb

3.2.1 Slovenský červený kríž

Slovenský Červený kríž, územný spolok Michalovce poskytuje na území mesta sociálne služby:

- opatrovateľská služba v domácnosti - od r. 1995,
- útulok pre bezdomovcov - od r. 2002,
- donáška obedov seniorom – od r. 2010.

Opatrovateľská služba v domácnosti je poskytovaná klientom odkázaným na pomoc pri zabezpečovaní základných životných úkonov, predovšetkým seniorom, priemerný vek klientov 74 rokov. Priemerný počet klientov v rokoch 2010-2015 bol 10, v r. 2016 bol pokles počtu klientov na 5. V nastávajúcom období neplánujeme rozširovanie opatrovateľskej služby z vlastných zdrojov, len v prípade vhodných projektov financujúcich opatrovateľskú službu.

Útulok je sociálne zariadenie zriadené v zmysle Z. 448/2008 § 26 poskytuje služby - ubytovanie, miesto pre prípravu stravy, podmienky pre osobnú hygienu, nevyhnutné ošatenie a obuv, pranie a údržbu osobnej bielizne a šatstva, sociálne poradenstvo. Služby útulku sú určené ľuďom v krízovej situácii, keď nemajú zabezpečené ubytovanie.

Útulok má kapacitu 14 lôžok – 7 ženy, 7 muži, k dispozícii je spoločenská miestnosť, kuchynka, hygienické zariadenie, práčovňa. Do zariadenia sú prijímaní klienti od 18 rokov, väčšinou po ukončení nariadenej ústavnej výchovy, až do vyššieho veku, ak spĺňajú podmienky pre priznanie tejto služby.

V súčasnosti pribúdajú klienti vyššieho veku, ktorí z rôznych príčin prišli o vlastné bývanie, o čom svedčí aj vekový priemer klientov 45 rokov. V priemere ročne poskytneme služby 26 – 30 klientom s rôznou dĺžkou pobytu.

Donáška obedov seniorom – táto služba je poskytovaná od r. 2010 a vznikla ako doplnková služba popri opatrovateľských službách. Počet záujemcov o túto službu každoročne stúpa, nakoľko o túto službu majú záujem seniori, ktorí si ešte dokážu zabezpečiť základné životné úkony, ale už nie každodennú prípravu teplej stravy, príp. nedokážu zísť do jedálne pre seniorov.

Za rok 2016 sme doniesli 7 500 obedov pre 38 klientov. Túto službu dokážeme poskytovať s podporou Úradu práce sociálnych vecí a rodiny (ďalej „ÚPSVaR“) prostredníctvom projektu dobrovoľníckych prác, je predpoklad, že bude naďalej podporovaná a rozširovaná.

3.2.2 ANIMA – Domov sociálnych služieb

3.2.2.1 ANIMA – Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých

Na podnet rodičov detí s mentálnym postihnutím dňom 1. februára 1994 Okresný úrad Michalovce zriadil Ústav sociálnej starostlivosti pre mládež v Michalovciach ako samostatnú rozpočtovú organizáciu na dobu neurčitú.

Zriaďovateľom Ústavu sociálnej starostlivosti sa v súlade so zákonom č.222/1996 Z.z o organizácii miestnej štátnej správy v znení neskorších predpisov stal s účinnosťou roku 1996 Krajský úrad v Košiciach. Zákomom č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky v znení neskorších predpisov došlo s účinnosťou od 1. júla 2002 k prechodu zriaďovateľskej funkcie Domova sociálnych služieb do pôsobnosti Košického samosprávneho kraja.

Zariadenie už 19 rokov poskytuje pomoc rodinám s postihnutými deťmi z Michaloviec a širšieho okolia.

Anima- Domov sociálnych služieb je zariadenie sociálnych služieb pre deti a dospelých v Michalovciach, ktoré poskytuje starostlivosť denne a týždenne. Kapacita zariadenia je 30 detí a dospelých(z toho 12 na týždennom pobyte). Zariadenie je rozpočtovou organizáciou v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja a má právnu subjektivitu.

Cieľom ANIMY je poskytovanie kvalitných služieb občanom so zdravotným postihnutím (mentálne postihnutie, duševné poruchy, kombinácie postihnutí, autizmus), deťom a rodinám v krízových situáciách, ľuďom v hmotnej núdzi a bez prístrešia a pomáhať im preklenúť a riešiť ťažké životné situácie.

Rešpektovanie potrieb klienta, vlastného výberu, individuálny prístup a snaha o aktívne prežívanie života (aktívny prístup k riešeniu sociálnej situácie) sú hlavnými piliermi práce s klientom.

3.2.2.2 ANIMA – Domov sociálnych služieb krízové stredisko pre deti, útulok, domov pre osamelých rodičov

Okrem klientov so zdravotným postihnutím sa zariadenie v rámci organizačných súčastí venuje aj ďalším ohrozeným cieľovým skupinám, čím je vytvorený komplex sociálnych služieb pre ľudí v ohrození a sociálnom vylúčení.

3.2.3 Občianske združenie Teresa Benedicta

3.2.3.1 Charitný dom Profesora Hlaváča

Zariadenie opatrovateľskej služby, na Ulici Andreja Hrehovčíka 1, Michalovce:

- sociálne služby v zariadení opatrovateľskej služby sa poskytujú od 01. 12. 2003,
- v zariadení môžu byť klienti po dosiahnutí plnoletosti (od 18 rokov).

V zariadení opatrovateľskej služby sa poskytuje sociálna služba na určitý čas plnoletej fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, ak jej nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu. V zariadení sa poskytuje:

- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby,
- sociálne poradenstvo,
- sociálna rehabilitácia,
- ubytovanie,
- stravovanie,
- upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne.

Utvárajú sa podmienky na úschov cenných vecí.

Zabezpečuje sa ošetrovateľská starostlivosť, ak neposkytuje zariadenie opatrovateľskej služby ošetrovateľskú starostlivosť.

Zariadenie ponúka 29 lôžok pre klientov sociálnej služby. Pre klientov je zabezpečené celodenné stravovanie; špecifikácia izieb je nasledovná:

- jednolôžková izba s umývadlom, so vstavanou skriňou a nočným stolíkom;
- dvojlôžkové izby s vlastnou toaletou, umývadlom, skrine, nočné stolíky, kreslá, servírovanie stolíky;
- trojlôžkové izby so vstavanou skriňou a umývadlom, nočné stolíky, kreslá, servírovanie stolíky;
- štvorlôžkové izby so vstavanou skriňou, umývadlom, nočné stolíky, servírovacie stolíky.

Klienti svoj čas môžu tráviť individuálne, podľa svojho stavu a v zariadení sa im ponúka možnosť záujmovej činnosti: pracovná terapia, arteterapia, biblioterapia.

Fluktuácia klientov je rôzna. Priebežne počas roka v rámci kapacity zariadenia poskytujeme službu 35 klientom.

Rodinný príslušníci sa podľa svojich možností a povinností snažia spolupracovať so zariadením o svojich blízkych.

3.2.3.2 Zariadenie pre seniorov, na Nám. Jána Pavla II č. 7, Michalovce

Charitný dom profesora Hlaváča, Námestie Jána Pavla II. č. 7 – zariadenie pre seniorov poskytuje soc. služby od 1. 7. 2007:

- Od 62 rokov - najstarší obyvateľ 95 rokov.
- Soc. služba je poskytovaná podľa zák. 448/2008 Z. z. § 35.
- Kapacita zariadenie 40 miest, izby 1, 2, 3, a 4 lôžkové, vybavenie každej izby: posteľ, skriňa, nočný stolík, stôl, stolička. Stravovanie zabezpečované vlastnou kuchyňou.
- Klienti počas dňa môžu tráviť voľný čas individuálne alebo skupinovo. Možnosti: kondičné cvičenia, záujmová činnosť, aktivizačné cvičenie s využitým prvkov ergoterapie, arteterapie, biblioterapie, muzikoterapie, balneoterapie, psychomotorickej, remiscenčnej a validačnej terapie.

Zariadenie je plne kapacitne obsadené. Priemerne počas roka prijímame 25 prijímateľov soc. služieb.

U rodinných príslušníkov je veľmi individuálne, či spolupracujú pri poskytovaní soc. služieb pre svojich blízkych. Niektorí príbuzní sú pri svojich blízkych denne a niektorí neprejavujú o svojich blízkych žiaden záujem.

3.2.3.3 Charitný dom Juraja Jendželovského

Charitný dom Juraja Jendželovského podľa § 39 je špecializované zariadenie, ktoré je v prevádzke od 2. 11. 2016. V špecializovanom zariadení sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, jej stupeň odkázanosti je najmenej V podľa prílohy č. 3 a má zdravotné postihnutie, ktorým je najmä Parkinsonová choroba, Alzheimerová choroba, pervazívna vývinová porucha, skleróza multiplex, Schizofrénia, demencia rôzneho typu etiológie, hluchoslepota, AIDS alebo organický psychosyndróm ťažkého stupňa. 80 % našich klientov má Alzheimerovu chorobu. Naším cieľom je zlepšiť kvalitu života chorých a ich rodinných príslušníkov.

Pri poskytovaní soc. služby pobytovou formou sa v špecializovanom zariadení nachádza 11 izieb, z toho:

3 lôžkové - 2;

2 lôžkové – 7;

1 lôžkové – 2.

Pri každej izbe je bezbariérová kúpeľňa so sprchou a záchodom.

Štandardné vybavenie izby: lôžko, skriňa, stôl, stolička, nočný stolík.

Pre klientov sa poskytuje strava 5-krát denne: 2 hlavné jedlá + raňajky, desiata, olovrant.

Klienti počas dňa môžu tráviť svoj voľný čas pracovnou terapiou, záujmovou činnosťou, arteterapiou, muzikoterapiou, biblioterapiou. Počas roka sa prijímajú cca 3 klienti.

Špecializované zariadenie je spokojné so spoluprácou rodinných príslušníkov, návštevy sú pravidelné, skoro denne, rodinní príslušníci ochotne spolupracujú aj pri tvorbe individuálnych plánov. Fungujú ako veľká rodina.

3.2.4 INTEGRA, občianske združenie

INTEGRA, občianske združenie (ďalej len „OZ“) od roku 1997 poskytuje sociálne služby na území mesta Michalovce. Vekový rozsah našich klientov nad 18 rokov. Toho času je vekové rozpätie 23 – 65 rokov.

Cieľovou skupinou sociálnych služieb INTEGRY, občianskeho združenia sú ľudia s problémami duševného zdravia vo veku od 18 do 65 rokov, ktorí sú odkázaní na pomoc inej fyzickej osoby. Ide najmä o tieto duševné choroby: schizofrénie, bipolárne poruchy (mánie-depresívne), schizoafektívne poruchy, chronifikované neurózy, depresie, ľahký stupeň duševnej zaostalosti.

Cieľom je poskytnutie pomoci a podpory ľuďom s problémami duševného zdravia. Poslaním Integrity je prispievať k vytváraniu a rozvoju podmienok pre dôstojný a rovnocenný život ľudí s duševnou poruchou a duševným postihnutím v spoločnosti a prispievať k posilneniu duševného zdravia v spoločnosti využívajúc pri tom nástroj tetralógu: vzájomná komunikácia štyroch účastníkov: užívateľ – príbuzných – profesionálov – verejnosti.

3.2.4.1 Zariadenie podporovaného bývania

Zariadenie podporovaného bývania (ďalej len „ZpB“) (§ 34 Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách) - poskytuje celoročný pobyt ľuďom s duševnou poruchou, ktorí sú schopní viesť samostatný život s pomocou inej osoby. Bývanie podporuje autonómiu klienta, pomáha mu pri dosiahnutí a udržaní optimálnej sociálnej úrovne, nezávislosti a sebestačnosti. Podporované bývanie je zabezpečené na Ulici pri mlyne 1430/1A, kde bývajú 20 prijímatelia sociálnych služieb a bývanie na Ulici J. Hollého 56, kde sú ubytované tri prijímateľky sociálnych služieb. V našich zariadeniach podporovaného bývania je personál (sociálni pracovníci, ergoterapeuti) prítomný iba v pracovných dňoch počas pracovných hodín. Počas tejto doby pracovníci pomáhajú klientom pri sebaobslužných úkonoch, úkonoch starostlivosti o domácnosť a pri obnove základných sociálnych aktivít.

ZpB J. Hollého 56, Michalovce - ide o štvorizbový byt s kapacitou 3 miest. Byt sa nachádza v bytovom panelákovom dome na 1. poschodí. Každý prijímateľ sociálnych služieb má svoju izbu. Zariadenie izby pozostáva z: postele s úložným priestorom, nočného stolíka, nočnej lampy, šatníkovej skrine, komody, pracovného stola a stoličky, posteľného prádla vrátane paplónu a vankúša, osušky, uterákov, deky. Spoločnými priestormi v byte sú obývačka, kuchyňa, balkón, kúpeľňa a WC. Byt je vybavený nábytkom a spotrebičmi, vrátane televízora, rádia, telefónu, automatickej práčky, žehličky, vysávačom, chladničky, mikrovlnky a rýchlovarnej kanvice.

ZpB Pri mlyne 1430/1A - ide o trojpodlažný dom s kapacitou 20 miest. Prijímatelia sociálnych služieb sú ubytovaní v jednoposteľových a dvojposteľových izbách. Služba ubytovania zahŕňa samostatné lôžko s príslušenstvom v dvojposteľovej alebo jednoposteľovej izbe. Zariadenie izby pozostáva z: postele s úložným priestorom, nočného stolíka, nočnej lampy, šatníkovej skrine, komody, pracovného stola a stoličky, posteľného prádla vrátane paplónu a vankúša, osušky, uterákov, deky, umývadla s teplou a studenou vodou, zrkadla, odpadkového koša, vešiakov. Spoločné priestory pozostávajú z hygienických

zariadení - toalety a sprchy delené podľa pohlavia, spoločnej kuchynky na každom poschodí pre bývajúcich podľa poschodí vrátane uzamykateľných skriniek na potraviny pre každého bývajúceho, spoločenských miestností na každom poschodí s TV so satelitom, DVD prehrávačom, rádiom a PC s pripojením na internet, pracovne s dvomi práčkami. V zariadení sa nachádza športová relaxačná miestnosť so športovým náradím a stolnotenisovým stolom, práčovňa so sušiakmi. Súčasťou areálu podporovaného bývania je parkovisko a areál na voľnočasové aktivity. K dispozícii je záhradný gril, drevený altánok, bicykel, basketbalový kôš, priestor na sušenie prádla.

Stravovanie v zariadeniach nie je poskytované. Poskytnutý je priestor na prípravu stravy.

Klienti počas dňa môžu tráviť voľný čas:

- pracovná terapia v krajčírskej, umelecko-keramickej dielni,
- voľnočasové aktivity: šport – boccia, rekondičné pobyty, poznávacie aktivity okolia, besedy s odborníkmi, edukačné programy pre prijímateľov a ich príbuzných, a i.

Počas roka priebežne pojímame (v rámci svojich kapacít) cca 5-7 klientov.

Rodinní príslušníci pri poskytovaní sociálnej služby pre ich blízkych občas spolupracujú, často však po umiestnení klienta do zariadenia nemajú rodinní príslušníci o príbuzného záujem.

3.2.4.2 Rehabilitačné stredisko

Rehabilitačné stredisko (podľa § 37 Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách) je ambulantná denná starostlivosť poskytovaná občanom s ťažkým zdravotným postihnutím, trpiacim duševnou poruchou počas pracovných dní. V dôsledku duševnej choroby sa stáva, že človek stratí pracovné návyky a bez pevnej vôle a možností nie je schopný ich opätovne získať. Za týmto účelom INTEGRA občianske združenie poskytuje ľuďom s duševným postihnutím priestor, kde títo ľudia môžu rehabilitovať svoju dušu, ale aj nacvičovať si pracovné zručnosti.

Dôležitým cieľom ľudí, ktorí navštevujú rehabilitačné stredisko, je pripraviť sa na prácu tak, aby sa čo najviac boli schopní integrovať do riadneho pracovného procesu. K tomu patrí aj rozvoj a zlepšovanie základných životných zručností, akými je rozvoj jemnej motoriky, zlepšovanie pracovných schopností, cvičenie pozornosti, zvyšovanie sebavedomia a sebestačnosti.

3.2.5 Arcidiecézna charita Košice

ARCIDIECÉZNA CHARITA KOŠICE, Bočná 2, 040 01 Košice pôsobí na území mesta Michalovce od roku 1996. CHARITATÍVNO-SOCIÁLNE CENTRUM, je zriadené na Ulici okružná 3657, 071 01 Michalovce.

3.2.5.1 Sociálny šatník

Sociálna služba je poskytovaná bez obmedzenia veku. V rámci charitatívno-sociálneho centra je k dispozícii sociálny šatník. Do šatníka prijímame od darcov obnosené či nepotrebné šatstvo, obuv a menšie doplnky do domácnosti, ktoré sa následne vydávajú záujemcom – sociálne odkázaným občanom.

3.2.5.2 Špecializované sociálne poradenstvo

Sociálna služba je poskytovaná bez obmedzenia veku pre občanov bez domova, odchovancom detských domovov, nezamestnaným občanom, občanom v hmotnej núdzi, občanom rómskej komunity, ťažko zdravotne postihnutým, seniorom v nepriaznivej sociálnej situácii.

Kvalitným poskytovaním sociálneho poradenstva sa snažíme o aktivizáciu a participáciu klientov pri riešení problémov, pomoc klientom v zorientovaní sa v problémoch, identifikáciu príčin problémov, podpora klienta k sebpomoci, skvalitnenie života, zlepšenie finančnej situácie rodiny, nácvik sociálnych zručností, zlepšenie vzťahov v rodine.

3.2.5.3 Opatrovateľská služba /Národný projekt Podpory opatrovateľskej služby/

Opatrovateľská služba je od 1.5.2016 poskytovaná seniorom a odkázaným na túto sociálnu službu. Cieľom tejto služby je čo najdlhšie zotrvanie poskytovania sociálnej služby vo svojom prirodzenom prostredí. Služba zohľadňuje individuálne potreby každého poskytnutia sociálnej služby. Vykonáva sa v domácom prostredí poskytovanie sociálnej služby prostredníctvom opatrovateľky, ktorá prichádza v dohodnutú hodinu a na určitý čas. Opatrovateľ/-ka pomáha pri úkonoch sebaobsluhy, so starostlivosťou o domácnosť, zabezpečuje kontakt so sociálnym prostredím alebo vykonáva dohľad.

3.2.5.4 Denný stacionár sv. Kláry

Denný stacionár sv. Kláry (ďalej len „DS“) pôsobí od 1.1.2016 pre seniorov a občanom odkázaným na túto sociálnu službu.

Denný stacionár je to zariadenie v ktorom je poskytovaná sociálna služba seniorom na určitý čas, počas dňa. Služby sa ponúkajú aj tým, ktorí potrebujú pomoc inej osoby. Služby DS sú určené odkázaným na celodennú starostlivosť pre obmedzenú pohyblivosť a vek. Seniorom, ktorí trpia miernou poruchou pamäti (nie je bezpečné, aby zostávali sami doma), ktorých zdravotný stav je stabilizovaný a nevyžaduje si sústavnú opateru, ktorí chcú svoj čas stráviť príjemne, aktívne a v spoločenstve.

V dennom stacionári sú ponúkané služby: pomoc pri rôznych úkonoch podľa potreby a zdravotného stavu, stravu (desiata, obed, olovrant), sociálne poradenstvo, sociálnu rehabilitáciu, pracovnú a tvorivú činnosť, záujmové aktivity, kognitívny tréning a tréning

pamäti zacielený na posilňovanie pamäti a vitality poskytovania sociálnej služby, duchovnú službu.

Prínos denného stacionára je zlepšenia kvality života poskytovania sociálnej služby, udržiavanie sociálneho kontaktu, spoločenstvo, aktivizácia k činnosti, podpora sebestačnosti a samostatnosti, domáce prostredie počas dňa.

Kapacita denného stacionára je 30 osôb prijímateľov sociálnych služieb. Služby v charitatívno-sociálnom centre sa poskytujú v pracovných dňoch, v čase od 7:30 – 16:00 hod.

3.2.6 Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím

Sociálne služby na území mesta sú poskytované od roku 1995 od platnosti zákona č.448/2008 o sociálnych službách. Združenie poskytuje sociálnu službu ako neverejný poskytovateľ v druhu služby rehabilitačné stredisko. Sociálna služba je poskytovaná 10 prijímateľom sociálnych služieb ambulantnou formou v rozsahu dve hodiny denne.

Vekový rozsah prijímateľov je od 18 rokov bez obmedzenia. Prijímateľom je poskytovaná pracovná, zdravotná a sociálna rehabilitácia. Touto činnosťou sa sledujú postupy na obnovu a udržanie osobnostného vývinu fyzickej a pracovnej výkonnosti občana.

Občania s ťažkým zdravotným postihnutím majú mentálny a kombinovaný postih, preto všetka činnosť a terapia sa poskytuje podľa individuálnych potrieb. Kontaktnými osobami pri poskytovaní sociálnej služby sú rodičia prijímateľov sociálnych služieb.

3.2.7 Občianske združenie NOVÁ CESTA

Sociálne služby sú poskytované od roku 2010 / špecializované sociálne poradenstvo pre marginalizované rómske komunity. Cieľom a náplňou sociálnej služby pre klienta - je poradenstvo, služby a sprevádzanie klienta.

Vekový rozsah klientov je od školopovinných detí do 16 rokov, študenti, dospelí a seniori.

Pri poskytovaní služieb nie je ubytovacie zariadenie. Poradenstvo je poskytované ambulantnou formou. Sociálne služby počas roka využilo okolo 180 klientov. Pri poskytovaní sociálnych služieb je úzka spolupráca s rodinou.

3.2.8 Základná organizácia Slovenského zväzu zdravotne postihnutých

Organizácia funguje od roku 1995, priemerný vek členov je 51 rokov. Hlavnou náplňou činnosti je poskytovanie sociálnej služby pre klienta. Poskytované sú poradenské sociálne služby – základné poradenstvo, stretávame sa za účelom získania nových vedomostí, potrebných informáciách o právach a zabezpečení zdravotne postihnutých. Služba je poskytovaná ambulantnou formou.

Subjekt usporadúva kultúrne akcie, športové podujatia a tématicko – poznávacie zájazdy. Členovia sa radi stretávajú pri príprave a realizácii akcií rôzneho druhu. Členmi sú celé rodiny, od starých rodičov až po mladých, po vnukov.

3.2.9 Slovenský zväz telesne postihnutých, občianske združenie

Občianske združenie vzniklo od roku 1991. Hlavnou náplňou je sociálne poradenstvo a sociálna integrácia ťažko zdravotne postihnutým (ďalej len „ŤZP“). Priestory kancelárie, slúžia k stretávaniu členov podľa vlastnej potreby, záujmovej a klubovej činnosti. Vekový priemer je 64 rokov. Občianske združenie funguje aj napriek finančným starostiam, ale spokojnosť klientov je prvoradá a slúži ŤZP ľuďom dobrou odozvou.

Otváracie hodiny kancelárie sú denne od 10:00 do cca 14:00 hodiny.

3.2.10 Slovenská únia sluchovo postihnutých

Sociálne služby v meste sú poskytované od roku 2001. Hlavným poslaním organizácie je vykonávať špecializované sociálne poradenstvo a sociálnu rehabilitáciu ako samostatnú odbornú činnosť pre sluchovo postihnutých k plnohodnotnému životu v spoločnosti a vytváraní špecifických podmienok pre rozvoj a uspokojovanie potrieb a záujmov členov. Sluchovo postihnutí majú v dôsledku svojho zmyslového postihnutia problém ohľadom prijímania informácií z okolitého prostredia a zároveň aj komunikácie s ľuďmi bez sluchového postihnutia. Cieľom je skvalitňovať život sluchovo postihnutým, odbúravať bariéru komunikácie so zdravou verejnosťou.

Okrem poradenstva sa klienti stretávajú 4x v týždni. Každý má možnosť si vybrať z aktivít, ktoré sú poskytované. Môžu sa zapojiť do folklóru, do pohybových aktivít - cvičenie Zumbly a do tvorivých činností ako je pletenie z papiera, dekupáž, maľovanie na hodváb, háčkovanie a tvorba darčkových predmetov.

Organizácia robí rôzne kvízy, súťaže a kurzy posunkového jazyka a odzerania. Tiež športovým aktivitám počas športových hier sluchovo postihnutých.

Vekový rozsah klientov je neobmedzený, čiže všetky vekové kategórie. Počas týždňa sa v priestoroch združenia a jednotlivých aktivít vystrieda priemerne 45 členov a sympatizantov. Členskú základňu tvorí cca 70 osôb a počas roka nás okrem evidovaných členov navštívi cca 100 klientov len k poradenstvu. Rodinný príslušníci spolupracujú a niektorí sú aj evidovaní ako priateľskí členovia.

3.2.11 PRAMEŇ ZEMPLÍNA, združenie

Sociálne služby občianske združenie na území mesta Michalovce poskytuje od roku 2012. Vekový rozsah klientov je 34 rokov.

Cieľom, náplňou danej sociálnej služby pre klienta je:

- poradenské sociálne služby – základné poradenstvo, právna poradňa,
- zamestnávame na úväzok právnik, a
- administratívne služby a poradenstvo ľuďom v sociálnej a hmotnej núdzi,
- počas dňa voľný čas klienti trávajú pri pracovnej terapii, záujmovej činnosti.

Občianske združenie sa sústreďuje na poradenstvo a pomoc ľuďom v sociálnej a hmotnej núdzi, v oblasti práce, sociálnych vecí a zdravotníctva. Prevažne robíme administratívu a prednášky.

Rodinní príslušníci spolupracujú pri poskytovaní sociálnej služby pre ich blízkych, našimi členmi sú celé rodiny.

3.2.12 DETSKÝ DOMOV Michalovce

Detský domov na Ulici Františka Kubača 7, Michalovce, rodinného typu je zariadený formou satelitných domčekov. Detský domov je prostredie utvorené a usporiadané na účely vykonávania rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, predbežného opatrenia a o uložení výchovného opatrenia, nahrádza dieťaťu jeho prirodzené prostredie.

Detský domov v Michalovciach vznikol transformáciou Špeciálnej základnej školy internátnej v Michalovciach dňa 1. septembra 2005.

Zriaďovateľom Detského domova - domova detí v Michalovciach je od 1.9. 2011 Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, do uvedeného dátumu bol zriaďovateľom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach.

Predmetom činnosti detského domova je aj naďalej nahrádzať prirodzené rodinné prostredie dieťaťu od narodenia do skončenia ústavnej starostlivosti pobytovou formou a to vykonávaním najmä sociálnej práce, odbornej diagnostiky, pomoci na zvládnutie:

- krízy, výchovy, pomoci pri príprave na školské vyučovanie, liečebno-výchovnej starostlivosti, psychologickú starostlivosti, resocializácie a resocializačných programov, rekreačnej činnosti a rehabilitačnej činnosti,
- utváraním podmienok najmä na záujmovú činnosť, kultúrnu činnosť a úschovu cenných vecí,
- zabezpečovaním najmä stravovania, zdravotnej starostlivosti, vzdelávania a prípravy na povolanie,
- poskytovaním starostlivosti najmä bývania, stravovania, obslužnej činnosti a osobného vybavenia.

Schválená kapacita detského domova je 95 detí, počet zamestnancov je 65. V súčasnej dobe je v detskom domove umiestnených 90 detí s nariadenou ústavnou starostlivosťou vo veku od 0 mesiacov do 20 rokov. Ústavná starostlivosť sa realizuje formou rodinnej výchovy, čo znamená, že všetky deti bývajú v rodinných domoch, ktorých je deväť. Z toho jeden rodinný dom je v Michalovciach, ostatných osem je zakúpených v obciach v okrese Michalovce.

Deti vo veku od 0 do 6 rokov sú umiestnené u profesionálnych rodičov. Profesionálny rodič je zamestnancom detského domova.

Detský domov má vytvorených deväť heterogénnych samostatných skupín. Samostatná výchovná skupina je vždy organizačnou súčasťou detského domova aj v prípade, že je umiestnená v inej obci. V samostatnej výchovnej skupine je starostlivosť o deti organizovaná podobne ako v prirodzenej rodine. Vznikajú tu pevnejšie citové väzby medzi deťmi, pevnejšia citová väzba medzi deťmi a dospelými, ktorá je charakteristická pre rodinu a širšie sociálne prostredie.

Starostlivosť v samostatnej výchovnej skupine zabezpečuje päť vychovávateľov, ktorí majú pedagogické vzdelanie. V každej skupine je umiestnených 8-10 detí, súrodenci musia byť umiestnení spolu v jednej skupine. Ak ústavná starostlivosť skončí dovŕšením 18 rokov dieťaťa, môže mladý dospelý požiadať o ďalšie poskytovanie starostlivosti v detskom domove až do jeho osamostatnenia, čo znamená, kým nie je schopný sa samostatne živiť a zabezpečiť si bývanie, najdlhšie však do 25 rokov veku.

3.2.13 MOBILITES nezisková organizácia, Michalovce

Prepravnú sociálnu službu Mesto Michalovce zabezpečuje pre občanov s trvalým pobytom na území mesta prostredníctvom neverejného poskytovateľa sociálnych služieb - neziskovej organizácie Mobilites nezisková organizácia (ďalej len n.o.). Táto organizácia je zapísaná na Úrade Košického samosprávneho kraja v registri poskytovateľov sociálnych služieb ako nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby.

Prepravná služba je sociálna služba, ktorá sa poskytuje:

- a) fyzickej osobe s ŤZP, ktorá je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ak sa mu neposkytuje kompenzácia zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla;
- b) fyzickej osobe s nepriaznivým zdravotným stavom s obmedzenou schopnosťou pohybu po rovine alebo po schodoch a obmedzenou schopnosťou orientácie.

Odkázanosť na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom sa preukazuje poskytovateľovi tejto sociálnej služby :

- a) posudkom vydaným príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny na účely kompenzácie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia podľa osobitného predpisu,
- b) v prípade nepriaznivého stavu fyzickej osoby je prepravná služba poskytovaná na základe potvrdenia poskytovateľa zdravotnej starostlivosti.

Podmienky poskytovania prepravnej služby, výšku a spôsob úhrady za prepravnú službu upravuje zmluva o poskytovaní tejto sociálnej služby, ktorú Mesto každoročne uzatvára s poskytovateľom tejto služby na území mesta.

Prepravná služba sa poskytuje na dobu počas splnenia podmienok trvania nároku na tento druh sociálnej služby.

3.2.14 FILANTROPIA MICHALOVSKO-KOŠICKEJ EPARCHIE

Filantropia je účelovým zariadením cirkvi, ktorej zriaďovateľom je Michalovsko-košická pravoslávna eparchia v Michalovciach.

Predmetom činnosti je najmä:

- poskytovanie terénnych sociálnych služieb,
- donáška obedov, asistencia, opatrovateľstvo pre zdravotne odkázaných občanov v meste Michalovce a okolí,
- spolupráca so sociálnymi inštitúciami a terénnymi sociálnymi službami v meste Michalovce a okresoch Michalovce, Sobrance a Trebišov pri distribúcii potravín v rámci Európskej únie – sťahovanie potravín z trhu (2010-12: múka, cestoviny; 2016-17: jablká),
- distribúcia potravín pred ukončením záruky z obchodných reťazcov pre sociálne odkázaných občanov v okresoch Michalovce, Sobrance, Trebišov a Košice mesto,
- organizovanie zbierky šatstva ako aj rôzne aktivity a letné tábory pre deti z detských domovov a sociálne odkázaných rodín,

- činnosť je orientovaná na cieľovú skupinu: sociálne a zdravotne odkázané osoby, prevažne seniori a sociálne odkázané mnohopočetné rodiny a deti z detských domovov a krízových centier,
- bezplatné terénne sociálne služby,
- inštrukcie k projektom pre cirkevné obce.

3.2.15 Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska

Členovia Základnej organizácie Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska (ďalej len „ZO ÚNSS“) v Michalovciach sa spoločne stretávajú pri speve i tvorivých dielňach už približne 45 rokov. Organizujú aj výlety.

V tejto organizácii už takmer 15 rokov funguje spevácka skupina Nádej, ktorá so svojím repertoárom vystupuje na rôznych miestnych i celoslovenských spoločenských a kultúrnych akciách.

V tomto roku získala na 13. ročníku súťažnej prehliadky Srdce ako dar v Michalovciach dokonca prvé miesto v jednej z viac ako desiatich kategórií. Medzi aktivity, ktoré členovia vykonávajú, patria aj ručné práce. Tvorí najmä papuče pre deti i dospelých, ale aj ružence či ihelničky. Výrobou sa prispôsobujú aj rôznym sviatkom. Počas Vianoc tvoria vence či ozdoby, Veľká noc ich zas inšpiruje k tvorbe vajíčok, ale aj iných dekorácií s touto tematikou. Organizujú tiež šachový turnaj v rámci kraja.

Členovia organizácie sa stretávajú pravidelne v utorok a štvrtok. Posedia si pri kávičke, porozprávajú sa, zaspievajú si. Veľmi radi sa spolu stretávajú, majú medzi sebou aj zdravých priateľov, ktorí im pomáhajú. Povedia si o všetkých starostiach i problémoch. Športové a vzdelávacie aktivity vykonávajú v spolupráci s inými organizáciami.

Mladí ľudia o členstvo v organizácii nemajú veľmi záujem. V tejto súvislosti základná organizácia spolupracuje aj s lekármi. Členovia majú totiž k dispozícii aj poradenstvo, a to v pondelok a piatok. Veková kategória sa pohybuje od 30 do 70 rokov.

3.3 Kvantifikácia potrieb sociálnych služieb v meste Michalovce

V roku 1997 SOCIOKLUB Praha vypracoval metodiku socio-demografickej analýzy vybavenosti územných celkov sociálnymi službami. Tieto normatívy sú iba orientačné, ale pre potreby približného určenia potreby kapacít pre rozvoj sociálnych služieb na území mesta ich použijeme.

V prípade, že poznáme hrubú vekovú štruktúru obyvateľstva, môžeme pri určovaní potrieb použiť nasledovný orientačný normatív vybavenosti:

Z 1000 osôb starších ako 65 rokov:

- 4 -5 % bude potrebovať služby v zariadeniach sociálnych služieb, čo predstavuje 45 miest na 1000 občanov, z toho: 70 % v zariadení pre seniorov (špecializovanom zariadení) t. j. 32 miest a 30 % v zariadení opatrovateľskej služby, t. j. 13 miest,
- 6 – 7 % bude potrebovať opatrovateľskú službu, čo predstavuje 65 opatrovaných na 1000 obyvateľov.

V meste Michalovce pri počte 5 227 osôb v cieľovej skupine občanov nad 65 rokov, je potom potreba vybavenosti sociálnymi službami nasledovná:

v zariadení pre seniorov	165 osôb,
v zariadení opatrovateľskej služby	70 osôb,
formou opatrovateľskej služby	340 osôb.

Orientačné údaje pre ľudí bez prístrešia predpokladajú na 10 000 obyvateľov 10 miest. Pri počte 38 081 obyvateľov mesta Michalovce by to malo byť 38 osôb.

Orientačná potreba v porovnaní s kapacitami je nasledovná:

	Predpokladaná potrebná služba	Existujúce sociálne služby	Rozdiel
Zariadenie pre seniorov	165	228	+63
Zariadenie opatrovateľskej služby	70	54	-16
Domáca opatrovateľská služba	340	130	-210
Útulok pre bezdomovcov Stan	38	14 25	+1

Z tabuľky sa taktiež dá vyčítať, že pomerne stabilná situácia je v možnostiach poskytovania sociálnych služieb v pobytových sociálnych zariadeniach (ZpS, ZOS). Aj v tejto oblasti je potrebné poukázať na špecifikum nášho mesta: súčasné pobytové zariadenia vo veľkej miere opatrujú aj tie najťažšie stupne odkázaností (Parkinsonova, Alzheimerova choroba atď.) a nahrádzajú tak chýbajúce lôžka v špecializovaných zariadeniach. Ďalším silným dôvodom, prečo sú klienti s týmito diagnózami prichýlení v ZpS a ZOS je výška úhrady klienta, ktorá je v špecializovaných zariadeniach podstatne vyššia a náš región je známy nižšími dôchodkami.

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že podľa odporučených noratívov je zvlášť kritická situácia na území mesta v domácej opatrovateľskej službe (ďalej len „DOS“). Nie je to však pravda. Odbor sociálnych vecí mestského úradu dlhodobo vedie evidenciu žiadostí občanov o poskytnutie tejto služby a taktiež disponuje prehľadom o uzatvorených zmluvách na túto sociálnu službu. Výsledok je taký, že v posledných 5 rokoch v meste Michalovce bola domáca opatrovateľská služba poskytnutá každému záujemcovi, ktorý o ňu požiadal.

Toto zistenie je len dôkazom už v úvode uvedenej informácie, že použitá metodika je len orientačná a kvantifikátory ňou zistené sú len približné.

V rámci odporúčaných noratívov skupiny bezdomovcov sa javí potreba 38 miest. Kapacita Útulku je v súčasnosti 14 miest, čo je najmä v zimnom období nepostačujúce. Mesto rieši tento stav počas zimných mesiacov tzv. nízkoprahovým bývaním, a to vo vykurovanom vojenskom stane.

Je možné urobiť záver, že mesto Michalovce naďalej musí počítať s rozširovaním sociálnych služieb, keďže demografický vývoj aj v meste Michalovce predpovedá dynamický nárast občanov v poproduktívnom veku a škála sociálnych služieb, ktorá postačuje dnes, nemusí byť postačujúca na ďalšie roky. Samozrejme to nie je úloha iba pre mesto, ale aj pre neverejných poskytovateľov sociálnych služieb a tretí sektor.

4 DOTAZNÍKOVÝ PRIESKUM

4.1 Dotazníkový prieskum vykonaný u poskytovateľov

Cieľom dotazníka bolo zistiť aktuálny stav v oblasti poskytovania sociálnych služieb a sociálnej pomoci na území mesta Michalovce. Tieto informácie boli využité v Komunitnom pláne sociálnych služieb mesta Michalovce na obdobie rokov 2018 - 2022. Dotazník obsahuje 14 otázok, ktoré sú zhrnuté v PRÍLOHE č.1, spolu s grafmi.

Do prieskumu boli zapojení poskytovatelia sociálnych služieb a sociálnej pomoci v meste Michalovce.

Dotazník sociálnych služieb vyplnilo 17 sociálnych zariadení (5 zariadení sociálnych služieb, ktoré zastrešuje mesto Michalovce a 12 organizácií, ktoré poskytujú sociálne služby na území mesta Michalovce):

A. Zariadenia sociálnych služieb a iné sociálne služby poskytované mestom Michalovce:

- Michalovský domov seniorov
- Jedálne:
 - a) Služby mesta Michalovce s.r.o (ďalej len „SMM“)
 - b) IV. Základná škola
 - c) V. Základná škola (ďalej len „ZŠ“)
- Denný stacionár – Kombinovaný denný stacionár

B. Zariadenia, ktoré poskytujú sociálne služby na území mesta Michalovce:

- Občianske združenie Teresa Benedicta
 - a) Charitný dom Profesora Hlaváča
 - b) Charitný dom Profesora Hlaváča – Zariadenie opatrovateľskej služby
 - c) Charitný dom Juraja Jendžeľovského
- ANIMA – Domov sociálnych služieb pre deti
- Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím
- ADOS – Agentúra domácej opatrovateľskej služby
- Filantropia Michalovsko-košickej eparchie
- OZ INTEGRA – Združenie pre duševné zdravie
- Arcidiecézna charita Košice
- Slovenský zväz telesne postihnutých
- Slovenská únia sluchovo postihnutých
- Detský domov (ďalej len „DeD“)

4.1.1 Záverečná analýza výsledkov prieskumu

- Žiaden zo subjektov, ktoré sa zapojili do prieskumu neponúka služby nízkoprahových sociálnych služieb v zariadeniach, ako sú: nízkoprahové denné centrum, integračné centrum, nocľaháreň, domov na polceste atď.

- Zariadenia v minimálnej miere poskytujú zdravotné služby. O zlepšenie tohto stavu, ktorý je celoslovenský problém, sa pokúšajú aj štátne orgány, keď sa očakáva schválenie viacdrojového financovania sociálnych služieb. V rámci nich by zdravotné poisťovne povinne preplácali časť zdravotných úkonov v zariadeniach pracujúcich s odkázanosťou.
- Potvrďuje sa tradične silná pozícia sociálnych služieb v meste zameraných na seniorov a na osoby so zdravotným postihnutím. Naopak pretrváva malý záujem subjektov pôsobiacich v sociálnej oblasti mesta o cieľové skupiny: týrané osoby, obeť násillia, marginalizovaná rómska komunita. Súvisí to zrejme aj s hlboko zakorenenými predsudkami ľudí a tabuizovanými témami.
- V prieskume sa potvrdilo, že sociálne služby sú dlhodobo finančne poddimenzované. Zo širokého portfólia finančných zdrojov stále najvýznamnejšiu rolu zohráva platba za služby od klienta. Ukázalo sa, že bez finančných príspevkov z obcí a miest a z VÚC by mnohé sociálne služby neexistovali.
- Odborníci pracujúci v sociálnej oblasti mesta si myslia, že mesto by sa malo prednostne zamerať na pomoc: osobám s postihnutím, osamelým rodičom, ľuďom bez prístrešia a seniorom. Na chvoste „rebríčka záujmu“ sa opäť umiestnila rómska komunita.
- Výsledky prieskumu poukázali na skutočnosť, že iba 20 % zariadení má spracované štandardy kvality poskytovaných soc. služieb, ktoré musia poskytovatelia používať už od 1.1.2018.

4.2 Dotazníkový prieskum vykonaný verejnosťou – prostredníctvom občanov mesta

Prieskumná téma:

Mesto Michalovce sa snaží o tvorbu sociálnej politiky, ktorá bude vychádzať predovšetkým z potrieb a požiadaviek obyvateľov.

Za účelom získania informácií o predpokladaných potrebách služieb v sociálnej oblasti mesta a s cieľom získať od občanov mesta Michalovce názory a očakávania súvisiace s rozvojom sociálnych služieb v meste, vypracovali kompetentní zamestnanci mesta Dotazník o službách v sociálnej oblasti mesta Michalovce.

Výsledky prieskumu napomôžu stanoviť priority v poskytovaní služieb v sociálnej oblasti mesta a zároveň informácie z neho získané sú podkladom pre formovanie a tvorbu nového komunitného plánovania v našom meste.

Prieskumný problém:

Predmet prieskumu bol zameraný na sociálne služby a iné služby, ktoré sú poskytované v sociálnej oblasti mesta.

Otázky smerovali k zisteniu ako občania vnímajú pomoc mesta v sociálnej oblasti, aká je informovanosť o poskytovaných sociálnych službách a iných službách, aké sociálne

služby a iné služby mesta obyvatelia využívajú, spokojnosť s týmito službami, aké služby v meste chýbajú, aká je propagácia poskytovaných služieb.

Metodológia prieskumu:

Prieskum bol realizovaný formou neštandardizovaného štruktúrovaného dotazníka, v ktorom bola uvedená inštrukcia s poučením ako postupovať pri jeho vyplňovaní.

Dotazník bol zložený z 14 otázok, ktoré sú v PRÍLOHE č. 2 spolu s vypracovanými grafmi.

Prvé štyri otázky boli zamerané na zistenie sociologických a demografických údajov, 2 otázky zamerané na aktuálnu sociálnu situáciu obyvateľov a prijímateľov sociálnych služieb, 3 otázky sa týkali zisťovania stavu poskytovaných sociálnych a iných služieb, 3 otázky boli zamerané na zisťovanie požiadaviek obyvateľov a prijímateľov, 2 otázky zamerané na informovanosť o ponúkaných sociálnych službách mestom a v poslednej bol daný priestor pre respondentov na ich podnety, postrehy prípadne námety na spoluprácu v oblasti poskytovania sociálnych a iných služieb v meste.

Celkovo bolo distribuovaných 7 000 kusov dotazníkov v papierovej verzii. Návratnosť bola nízka 1100 kusov, z toho 1042 kusov bolo vrátených z rôznych inštitúcií v meste, ktorým bol dotazník doručený, 56 kusov bolo vyplnených prostredníctvom internetu a iba 2 ks sa vrátili, ktoré boli distribuované novinami Michalovčan.

4.2.1 Podnety, postrehy, námety

Poslednou otázkou dotazníka, ktorá bola adresovaná občanom mesta, bola snaha zistiť podnety, postrehy, prípadné námety na spoluprácu v sociálnej oblasti mesta. Niekoľko návrhov z odpovedí respondentov:

- zvýšená pozornosť a starostlivosť o rodinu,
- Facebook je veľmi rozšírený – je potrebné propagovať tam,
- zvýšiť informovanosť o službách, napr. mesto alebo lekár vie aký problém občan má a dá mu leták s informáciami,
- viac propagácie o službách, bez nej sa ľudia o nich nedozvedia,
- skvalitnenie služieb,
- informovanie o službách a zariadeniach cez letáky, nie každý má internet a technické vybavenie PC a notebook,
- cez internet viac informácií,
- donáška potravinových nákupov pre postihnutých,
- besedy, stretnutia,
- znížiť poplatok za TKO pre ZŤP alebo zvýšiť zľavu z 30% na 50%,
- väčšiu participáciu mesta a spoluprácu s miestnymi organizáciami, tretí sektor,
- viac pracovných miest pre zdravotne postihnutých,
- viac sociálnych pracovníkov, aj v teréne,
- viac pracovných miest pre opatrovatelky,
- zariadenie ako bol LÚČ,

- pomoc deťom z Detských domovov zaradiť sa do života s bývaním, prácou,
- málo sociálnych bytov,
- viac zariadení pre starých ľudí,
- viac domácej opatrovateľskej služby,
- ľudia sa nevedia na koho obrátiť v prípade potreby soc. služby viac propagácii o možnostiach ktoré mesto ponúka napr. jednorázové dávky, aktivity pre deti, seniorov...,
- deti a mládež záujmová činnosť pre postihnutých,
- zariadenie pre ŤZP s mentálnou retardáciou. Prečo mesto nemá záujem o takýchto občanov?
- bolo by dobré zriadenie centrálného telefónneho čísla, na ktorom by volajúcemu vedeli poradiť respektíve nasmerovať ho s jeho problémom na príslušný úrad alebo odbor, bola by to veľká pomoc pre dôchodcov a pre menej zdatných,
- dať pozemky sociálne slabším občanom aby si mohli dopestovať zeleninu,
- znížiť poplatky za ŠKD, MŠ,
- viac pozornosti osamelým dôchodcom,
- zaevidovať starých osamelých ľudí a zabezpečiť im spoločníkov, aby sa nikto necítil osamelý, venovať sa občanom so zdravotným postihnutím,
- zjednotiť prácu MsÚ s ostatnými organizáciami pre dôchodcov a starších ľudí a tým urýchliť termíny (čas) vybavovania,
- viac bezbarierových prístupov pre občanov ZŤP,
- urýchliť vybavovanie, lepší prístup do budov – výťahy,
- zabezpečiť priestory na športové vyžitie dôchodcov, upevnenie zdravia,
- väčšia pomoc soc. slabším rodinám,
- zabezpečenie opatrovateľskej služby o deti,
- chránené bývanie pre matky s deťmi,
- mestský taxík – zľava pre dôchodcov,
- chýba ubytovacie zariadenie pre osamelé/ rozvedené matky s deťmi, ktoré nemajú dostatočný príjem,
- vysoké obrubníky pri prechodoch..,
- zabezpečiť stravu imobilným a veľmi starým dôchodcom v odľahlých častiach mesta, zverejňovať poštu pre bezdomovcov na stránke mesta,
- využívanie nezamestnaných na pomoc napr. zdravotne postihnutým, nachádzajúcim sa v soc. kríze alebo závislým občanom.

4.2.2 Záverečná interpretácia výsledkov prieskumu

- najväčší záujem o zapojenie sa do predmetného prieskumu mali skupiny občanov vo vekovom rozhraní 51 až 60 rokov a občania vo veku nad 71 rokov;
- vysoké percento občanov deklaruje, že v prípade potreby získania informácií o službách v sociálnej oblasti mesta, by sa obrátilo na kompetentné úrady: MsÚ, ÚPSVaR, Okresný úrad, Sociálna poisťovňa;
- najpálčivejším problémom, ktorý zúčastnených respondentov prieskumu trápi je problém s mobilitou;

- najviac občanov uvádza, že zo sociálnych služieb v najväčšej miere využívajú sociálnu pobytovú službu v zariadení – 23 %;
- najviac občanov uvádza, že z iných služieb v sociálnej oblasti mesta v najväčšej miere využívajú stravovanie dôchodcov až 40 %;
- až 46,86 % zúčastnených sú s úrovňou poskytovaných služieb spokojní a iba 3,46 % občanov je nespokojných;
- až 53,36 % respondentov preferuje terénnu formu soc. služby t. j. v prirodzenom, domácom prostredí klienta; občanom v meste Michalovce najviac chýba zo sociálnych služieb špecializované zariadenie – cca 25%;
- respondenti vyprofilovali nasledovné skupiny občanov, ktorým je potrebné urgentne nasmerovať pomoc: rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím, dôchodcovia a rodiny s malými deťmi.

5 SWOT ANALÝZA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

SWOT analýza je základným nástrojom, ktorý slúži na vyhodnotenie súčasného stavu z rôznych hľadísk, a to z hľadiska silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození.

Zároveň načrtáva možné alternatívy budúceho vývoja, možnosti na ich využitie, prípadne ich riešenie.

Táto analýza je vlastne kombináciou analýzy O-T a S-W.

O-T analýza (externá) analýza

- zameriava sa hlavne na vonkajšie prostredie (príležitosti a ohrozenia).

S-W analýza (interná) analýza

- rozbor vnútorných faktorov organizácie (silných a slabých stránok).

SWOT analýza je skratkou z anglických slov:

Strenghts	-	silné stránky;
Weaknesses	-	slabé stránky;
Opportunities		príležitosti;
Threats		hrozby

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• Existencia sociálnych služieb v pôsobnosti mesta • Existencia iných subjektov poskytujúcich sociálne služby na území mesta • Podpora mesta v oblasti dobrovoľnej sociálnej pomoci pre svojich občanov (spoločné stravovanie, poskytovanie pedikúry, pranie a žehlenie prádla, rehabilitačné služby) • Využitie komunitného plánovania sociálnych služieb – účasť zadávateľa, poskytovateľov a verejnosti • Sociálna politika mesta s ľudsko – právnym rozmerom a orientáciou na potreby a preferencie svojich občanov • Adresnosť a efektívnosť poskytovania sociálnych služieb • Odborný potenciál – pôsobnosť Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v meste • Skúsenosti Mestského úradu v Michalovciach so získavaním externých zdrojov a realizáciou projektov • Aktivity miestnych subjektov a neziskových organizácií pôsobiach v sociálnej oblasti ako podpora určujúca špecifické potreby riešenia rozvoja sociálnych služieb • Rozvinutá, dlhodobá terénna sociálna práca v lokalite Angi mlyn • Existencia malometrážnych nájomných bytov pre seniorov a mladé rodiny • Podpora vzdelávania zamestnancov pôsobiach v sociálnej oblasti	• U poskytovateľov sociálnych služieb nedostatočná debarierizácia • Absencia nízkoprahových sociálnych služieb krízovej intervencie • Absencia bezpečných ženských domov • Nízke finančné ohodnotenie zamestnancov pracujúcich v oblasti sociálnych služieb • Nezájem občanov o veci verejné • Nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj služieb a ich udržateľnosť • Prehlbovanie sociálnych rozdielov • Absencia služieb krízovej intervencie (domov na polceste, nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum....) • Pravidelná supervízia, na všetkých úrovniach (supervízia organizácie, riadiaca supervízia pre manažment, individuálna a skupinová supervízia pre všetkých zamestnancov)

PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
• Štrukturálne fondy EÚ • Existencia strategických materiálov (Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta, Program rozvoja mesta) zameraných na rozvoj komunálnej sociálnej politiky • Záujem o rozširovanie spolupráce samosprávy, verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb • Vzdelávacie programy za účelom zvyšovania kvality sociálnych služieb • Vytváranie nových pracovných príležitostí prostredníctvom legislatívnych zmien napr. realizáciou národných projektov (podpora opatrovateľskej služby, terénna sociálna práca ...) a tým zníženie nezamestnanosti v meste • Zariadenie sociálnych služieb môže využiť zmeny v legislatíve a poskytovať zdravotné výkony v rámci ošetrovateľskej starostlivosti • Využívanie dobrovoľníctva v sociálnych službách (občiansky potenciál)	• Starnúca populácia • V minimálnej miere financovaná ošetrovateľská starostlivosť z verejných zdrojov v zariadeniach sociálnych služieb • Často sa menia legislatíva • Nárast počtu občanov ohrozených sociálnym vylúčením, s nepriaznivým zdravotným stavom • Nárast počtu rómskej populácie • Nedôvera verejnosti v pozitívne zmeny v spolužití s minoritou • Zvyšujúci záujem o špecializované zariadenia z dôvodov poskytovania sociálnej služby pri chorobách: Parkinsonova, Alzheimerova, pervazívna vývinová porucha, skleróza multiplex, schizofrénia, demencie. • Nízka kúpyschopnosť obyvateľstva aj vo vzťahu k sociálnym službám • Neochota rodinných príslušníkov postarať sa o deti či rodičov v domácom prostredí – pretrváva závislosť na samospráve resp. štáte • Pasivita ľudí (nízka ochota pomôcť riešiť veci verejné)

6 STRATEGICKÁ ČASŤ

Cieľom komunitného plánovania sociálnych služieb Mesta Michalovce je:

- posilňovať súdržnosť všetkých obyvateľov mesta,
- zabezpečovať neustály rozvoj sociálnych služieb a sociálnu pomoc v meste a tým, aby sa neustále zvyšovala ich dostupnosť,
- predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín,
- procesom zvyšovania kvality ponúkaných služieb v sociálnej oblasti prisúdiť trvalý permanentný charakter,
- opäť vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji.

Na základe týchto cieľov boli určené priority rozvoja sociálnych služieb v meste Michalovce a sú súčasťou strategickú časť komunitného plánu Mesta Michalovce na roky 2018 - 2022.

V oblasti sociálnych služieb k štyrom hlavným prioritám sú priradené aktivity v strategickú časť, ktorá obsahuje časový plán a podmienky realizácie v komunitnom pláne Mesta Michalovce.

K realizácii komunitného plánovania sociálnych služieb Mesto Michalovce určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a podmienky finančné, prevádzkové a organizačné.

Mesto Michalovce k rozvoju sociálnych služieb čerpá finančné zdroje z rozpočtu mesta a z Európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len EŠIF).

6.1 Priority a aktivity rozvoja sociálnych služieb a sociálnej pomoci v meste

Priorita č. 1

Podporovať rozvoj sociálnych služieb a svojpomoci pre zlepšovanie kvality života seniorov, ako skupiny obyvateľov mesta s najväčším percentuálnym nárastom oproti uplynulému päťročnému obdobiu.

Z analytickej časti Komunitného plánu vyplynulo, že vývoj počtu obyvateľov mesta Michalovce v najbližších rokoch bude kopírovať klesajúci trend celkového počtu obyvateľov z uplynulého obdobia s tým, že skupinou s najväčším nárastom počtu obyvateľov budú občania v poproduktívnom veku. Ich percentuálny podiel na celkovom počte obyvateľov mesta dosiahne v roku 2022 (8 302 osôb) hodnotu viac ako 22 %, čo predstavuje oproti roku 2010 (5 811 osôb) nárast o 7,7 percentuálneho bodu.

Aktivita 1.1

Zvýšenie počtu terénnych a ambulantných sociálnych služieb

- Mesto zriadi nové denné centrá pre seniorov s cieľom lepšieho začlenenie tejto skupiny občanov do života mesta, zbavenia ich pocitu osamelosti, vytvárania pocitu spolupatričnosti.

Aktivita 1.2

Rozvoj dobrovoľníctva u seniorov

- Mesto spolu s partnermi (Centrum dobrovoľníctva) zriadi systém vzdelávania a osvetu k dobrovoľníctvu medzi touto skupinou občanov.

- Vytvorenie ponuky dobrovoľníckych aktivít vhodných pre seniorov.
- Vytvorenie programov medzigeneračnej spolupráce s aktívnym zapojením seniorov.

Aktivita 1.3

Všestranne podporovať programy aktívneho starnutia

- Zorganizovať spolu s ostatnými subjektmi pôsobiacimi v sociálnej oblasti mesta športovo – pohybové aktivity.
- Všestranne aktivizovať seniorov – ponuka a dostupnosť voľnočasových aktivít, prednášková činnosť - prevencia zhoršovania zdravotného stavu, výlety, liečebno - rehabilitačné pobyty pre seniorov.
- Zabezpečiť sieťovanie denných centier.

Priorita č. 2

Zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb a sociálnej pomoci v súlade s potrebami cieľových skupín a komunít.

Východiskom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že komunitné sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté. Vzhľadom na dôsledky starnutia populácie spojené i s predlžujúcim sa vekom dožitia, spojeným s nárastom počtu starších ľudí odkázaných na dlhodobu sociálno zdravotnú starostlivosť, je potrebné vytvárať podmienky na dostupnosť a udržateľnosť tejto starostlivosti.

Predpoklad na dosiahnutie priority je podporiť rozvoj existujúcich a nových komunitných sociálnych služieb, ktoré reagujú na potreby členov komunity a nejavia znaky inštitucionálnej starostlivosti.

Aktivita 2.1

Zvýšiť informovanosť o sociálnych službách a sociálnej pomoci.

- Neustále skvalitňovať sociálne poradenstvo.
- Zvyšovať prvky masmediálnej komunikácie.
- Prezentácia sociálnych služieb formou zorganizovania „Dňa otvorených dverí“ u poskytovateľov sociálnych služieb v meste.

Aktivita 2.2

Podporiť absentujúce sociálne služby a svojpomoc

- Zriadenie „krízovej pomoci“ poskytovanej prostredníctvom telekomunikačných technológií (zabezpečiť občanom mesta s nepriaznivým zdravotným stavom v prípade krízovej situácie signalizáciu potreby pomoci).
- Nainštalovať zariadenie pre ľudí so sluchovým postihnutím v budove MsKS.
- Vybudovanie výťahu v budove mestského úradu.
- Vybudovanie špecializovaného zariadenia (služba pre fyzické osoby so stupňom odkázanosti najmenej V), alebo podporiť nárast kapacity a miest v existujúcom špecializovanom zariadení.
- Zriadenie Bezpečného ženského domu v meste Michalovce.

Aktivita 2.3

Rozvíjať prepojenie systému sociálnych služieb a zdravotnej starostlivosti

- Ambulantná starostlivosť v pobytových zariadeniach sociálnych služieb.

Priorita č. 3

Zlepšovanie starostlivosti o marginalizované skupiny obyvateľov mesta

Do marginalizovaných skupín patria obyvatelia sociálne vylúčených komunit, zvlášť marginalizovaných rómskych komunit, skupiny a osoby rôzneho veku ohrozené sociálnym vylúčením, skupiny a osoby žijúce v podmienkach sociálneho vylúčenia (napr. ľudia bez domova) a iné špecifické skupiny (napr. extrémistické skupiny). Vo všetkých prípadoch ide o sociálnu pozíciu skupín a jednotlivcov žijúcich na okraji spoločnosti, na potreby ktorých spoločnosť nie je dostatočne citlivá.

Základným cieľom pri práci s marginalizovanými skupinami obyvateľov je sprístupniť občanom žijúcim v rôznych spoločenských podmienkach existujúce spoločenské zdroje, umožniť im participáciu na rozhodovacích procesoch v spoločnosti a podporiť možnosť žiť kvalitný a plnohodnotný, dôstojný život.

Aktivita 3.1

Zabezpečenie kontinuity programu terénnej sociálnej práce (ďalej len „TSP“) a naštartovanie aktivít komunitného centra najmä pre rómsku minoritu

- Uchovať do konca roku 2022 nepretržitý výkon TSP v najväčšej rómskej lokalite na území mesta na Angi mlyne.
- Zahájiť a neustále skvalitňovať výkon komunitnej práce v Komunitnom centre na Angi mlyne.
- Podpora profesionálneho rozvoja komunitných pracovníkov (absolvovanie akreditovaných kurzov pre komunitný rozvoj).

Aktivita 3.2

Zvýšiť vzájomné akceptovanie minority a majority

- Prispieť k objektívnej medializácii a prezentácii rómskej komunity vo verejnosti.
- Pozitívne medializovať rómsku kultúru a iné aktivity prostredníctvom lokálnych médií.
- Podporiť programy podporujúce vzájomné spoznávanie a toleranciu medzi minoritou a majoritou.
- Organizovať spoločné spoločenské a kultúrne podujatia.

Aktivita 3.3

V rámci možností zabezpečiť zlepšenie podmienok života marginalizovaných skupín obyvateľstva

- Zriadiť a poskytovať služby v stredisku osobnej hygieny.
- Prehodnotiť výšku jednorazových dávok v hmotnej núdzi pre marginalizované skupiny občanov.
- Zintenzívniť spoluprácu so zástupcami Úradu splnomocnenca vlády pre rómske komunity SR a poskytovateľmi sociálnych služieb za účelom odstraňovania marginalizácie.
- Realizáciou preventívnych aktivít znižovať počet osôb ohrozených sociálnym vylúčením alebo s obmedzením schopnosti sa spoločensky začleniť.

Priorita č. 4

Zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb

Zákon o sociálnych službách zaviedol povinnosť poskytovateľa sociálnej služby plniť podmienky kvality poskytovanej sociálnej služby podľa prílohy č.2 písm. A tohto zákona, ktorá podrobne určuje kritériá, štandardy a indikátory kvality poskytovanej sociálnej služby členené do štyroch oblastí (dodržiavanie základných ľudských práv a slobôd, procedurálne podmienky, personálne podmienky, prevádzkové podmienky). Zavedenie, plnenie a hodnotenie podmienok kvality poskytovanej sociálnej služby je jedným zo základných nástrojov zvyšovania kvality života prijímateľov sociálnych služieb, ich sociálneho začlenenia a odborného poskytovania sociálnych služieb s posilnením ľudsko-právneho rozmeru a orientácie na potreby a preferencie prijímateľa.

Aktivita 4.1

Podporovať napĺňanie ľudsko – právnych, procedurálnych, personálnych a prevádzkových aspektov kvality poskytovaných sociálnych služieb

- spracovanie a uskutočňovanie programu supervízie za účelom zvýšenia odbornej úrovne a kvality poskytovaných sociálnych služieb,
- odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby,
- ďalšie vzdelávanie, zvyšovanie kvalifikácie personálu, účasť na školeniach, výcvikoch atď.,
- v spolupráci s Občianskym združením Pomoc rodine Mesto Michalovce hovorí "NIE" násiliu páchanému na ženách - realizovanie workshopov pre pracovníkov/pracovníčky mestského úradu (v rokoch 2018-2019),
- Občianske združenie Pomoc rodine realizuje celosvetovú kampaň 16 dní aktivizmu proti násiliu páchanému na ženách v meste Michalovce, v spolupráci s Mestským úradom (25. november až 10. december 2018 - 2022),
- Občianske združenie Pomoc rodine pri príležitosti 20 rokov fungovania v problematike násilia páchaného na ženách v meste Michalovce (v spolupráci s Mestom Michalovce), rok 2020 (vznik organizácie 8.8.2000) plánuje zrealizovanie konferencie Pomoc rodine.

Aktivita 4.2

Zvyšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb v pobytových zariadeniach sociálnych služieb.

- zriadenie „Reminiscenčnej miestnosti“ v Michalovskom domove seniorov,
- vytvorenie a realizácia projektu „Solidarita medzi generáciami“,
- V existujúcom špecializovanom zariadení (služba pre fyzické osoby so stupňom odkázanosti najmenej V.), podporiť nárast kapacity a miest.

Tabuľka č. 6.1 Priority a aktivity rozvoja sociálnych služieb a sociálnej pomoci

Priorita č.1	Podporovať rozvoj sociálnych služieb a svojpomoci pre zlepšovanie kvality života seniorov, ako skupiny obyvateľov mesta s najväčším percentuálnym nárastom oproti uplynulému päťročnému obdobiu.	Časový plán	Predpokladané finančné náklady	Garant
<i>Aktivita 1.1</i>	Zvýšenie počtu terénnych a ambulantných sociálnych služieb - mesto zriadi nové denné centrá pre seniorov s cieľom lepšieho začlenenie tejto skupiny občanov do života mesta, zbavenia ich pocitu osamelosti, vytvárania pocitu spolupatričnosti.	2018 - 2019	18.000 €	Mesto Michalovce
<i>Aktivita 1.2</i>	Rozvoj dobrovoľníctva u seniorov - mesto spolu s partnermi (Centrum dobrovoľníctva) zaháji systém vzdelávania a osvedy k dobrovoľníctvu medzi touto skupinou občanov - vytvorenie ponuky dobrovoľníckych aktivít vhodných pre seniorov - vytvorenie programov medzigeneračnej spolupráce s aktívnym zapojením seniorov	2018 - 2022	2.000 €/rok	Mesto Michalovce subjekty venujúce sa dobrovoľníctvu
<i>Aktivita 1.3</i>	Všestranne podporovať programy aktívneho starnutia - zorganizovať spolu s ostatnými subjektmi pôsobiace v sociálnej oblasti mesta športovo – pohybové aktivity - všestranne aktivizovať seniorov – ponuka a dostupnosť voľnočasových aktivít, prednášková činnosť - prevencia zhoršovania zdravotného stavu, výlety, liečebno - rehabilitačné pobyty pre seniorov - zabezpečiť sieťovanie denných centier	2018 - 2022	8.000 €	Mesto Michalovce ostatné subjekty pôsobiace v sociálnej oblasti mesta

Priorita č.2	Zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb a sociálnej pomoci v súlade s potrebami cieľových skupín a komunít.	Časový plán	Predpokladané finančné náklady	Garant
Aktivita 2.1	Zvýšiť informovanosť o sociálnych službách a sociálnej pomoci. - neustále skvalitňovať sociálne poradenstvo - zvyšovať prvky masmediálnej komunikácie - prezentácia sociálnych služieb formou zorganizovania „Dňa otvorených dverí“ u poskytovateľov sociálnych služieb v meste	2018 - 2022	v rámci rozpočtu OSV MsÚ	Mesto Michalovce neverejní poskytovatelia
Aktivita 2.2	Podporiť absentujúce sociálne služby a svojpomoc - zriadenie „krízovej pomoci“ poskytovanej prostredníctvom telekomunikačných technológií (zabezpečiť občanom mesta s nepriaznivým zdravotným stavom v prípade krízovej situácie signalizáciu potreby pomoci) - vybudovanie výťahu v budove Mestského úradu - vybudovanie špecializovaného zariadenia (služba pre fyzické osoby so stupňom odkázanosti najmenej V) - zriadenie Bezpečného ženského domu v meste Michalovce	2019 - 2020 2018 - 2019 2018-2022 2019-2022	20.000 € 42.000 € EÚ 86.700 € ŠR 102.000 € Mesto MI 71.000 € ŠR 57.000 € Mesto MI 76.000 €	Mesto Michalovce Mesto Michalovce Mesto Michalovce EŠIF Mesto Michalovce EU finančné zdroje

<i>Aktivita 2.3</i>	Rozvíjať prepojenie systému sociálnych služieb a zdravotnej starostlivosti - ambulantná starostlivosť v pobytových zariadeniach sociálnych služieb	2018-2019		neverejný poskytovateľ pobytových sociálnych služieb
Priorita č.3	Zlepšovanie starostlivosti o marginalizované skupiny obyvateľov mesta	Časový plán	Predpokladané finančné náklady	Garant
<i>Aktivita 3.1</i>	Zabezpečenie kontinuity programu terénnej sociálnej práce (TSP) a naštartovanie aktivít komunitného centra najmä pre rómsku minoritu - uchovať do konca roku 2022 nepretržitý výkon TSP v najväčšej rómskej lokalite na území mesta na Angi mlyne - zahájiť a neustále skvalitňovať výkon komunitnej práce v Komunitnom centre na Angi mlyne - podpora profesionálneho rozvoja komunitných pracovníkov (absolvovanie akreditovaných kurzov pre komunitný rozvoj)	2018 - 2022	Mesto MI 1.000 € EŠIF 112.000 € Mesto MI 1.000 € EŠIF 176.000 € EŠIF 1.500 €	Mesto Michalovce EŠIF
<i>Aktivita 3.2</i>	Zvýšiť vzájomné akceptovanie minority a majority - prispieť k objektívnej medializácii a prezentácii rómskej komunity vo verejnosti - pozitívne medializovať rómsku kultúru a iné aktivity prostredníctvom lokálnych médií - podporiť programy podporujúce vzájomné spoznávanie a toleranciu medzi minoritou a majoritou - organizovať spoločné spoločenské a kultúrne podujatia	2018 - 2022	3.000 €/ rok	Mesto Michalovce EŠIF

Aktivita 3.3	V rámci možností zabezpečiť zlepšenie podmienok života marginalizovaných skupín obyvateľstva			
	- zriadiť a poskytovať služby v stredisku osobnej hygieny	2018	EŠIF 21.000 € zriadenie Mesto MI 5.000 €/rok vybavenie, prevádzka	Mesto Michalovce
	- prehodnotiť výšku jednorazových dávok v hmotnej núdzi pre marginalizované skupiny občanov	2018-2022	Mesto MI 4.000 €/rok	Mesto Michalovce
	- zintenzívniť spoluprácu so zástupcami Úradu splnomocnenca vlády pre rómske komunity SR a poskytovateľmi sociálnych služieb za účelom odstraňovania marginalizácie	2018-2022		Mesto Michalovce Ministerstvo vnútra (ÚSV RK)
	- realizáciou preventívnych aktivít znižovať počet osôb ohrozených sociálnym vylúčením alebo s obmedzením schopnosti sa spoločensky začleniť	2018 - 2022	1.000 €	Mesto Michalovce ostatné subjekty pôsobiace v sociálnej oblasti mesta
Priorita č.4	Zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb	Časový plán	Predpokladané finančné náklady	Garant
Aktivita 4.1	Podporovať napĺňanie ľudsko – právnych, procedurálnych, personálnych a prevádzkových aspektov kvality poskytovaných sociálnych služieb			
	- spracovanie a uskutočňovanie programu supervízie za účelom zvýšenia odbornej úrovne a kvality poskytovaných sociálnych služieb	2018-2022	1.000 €/ rok	Mesto Michalovce
	- odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby	2018-2022	4.000 €/ rok	Mesto Michalovce

	- ďalšie vzdelávanie, zvyšovanie kvalifikácie personálu, účasť na školeniach, výcvikoch, atď.	2018-2022	1.000 €/ rok	Mesto Michalovce
	- v spolupráci s Občianskym združením Pomoc rodine Mesto Michalovce hovorí "NIE" násiliu páchanému na ženách - realizovanie workshopov pre pracovníkov/pracovníčky mestského úradu (v rokoch 2018-2019)	2018-2019		Občianske združenie Pomoc rodine
	-Občianske združenie Pomoc rodine realizuje celosvetovú kampaň 16 dní aktivizmu proti násiliu páchanému na ženách v meste Michalovce, v spolupráci s Mestským úradom (25. november až 10. december 2018 - 2022)	2018-2022		Občianske združenie Pomoc rodine Mesto Michalovce
	-Občianske združenie Pomoc rodine pri príležitosti 20 rokov fungovania v problematike násilia páchaného na ženách v meste Michalovce (v spolupráci s Mestom Michalovce), rok 2020 (vznik organizácie 8.8.2000) plánuje zrealizovanie konferencie Pomoc rodine	2020		Občianske združenie Pomoc rodine Mesto Michalovce
Aktivita 4.2	Zvyšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb v pobytových zariadeniach sociálnych služieb.			
	- zriadenie „Reminiscenčnej miestnosti“ v Michalovskom domove seniorov	2018	2.000 €	MDS
	- vytvorenie a realizácia projektu „Solidarita medzi generáciami“	2018 - 2022	2.000 €/ rok	MDS Mesto Michalovce
	- V existujúcom špecializovanom zariadení (služba pre fyzické osoby so stupňom odkázanosti najmenej V), podporiť nárast kapacity a miest.	2018 - 2022		Občianske združenie Teresa Benedicta

7 SPÔSOB VYHODNOCOVANIA PLNENIA KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Tabuľka č.7 Vyhodnotenie plnenia jednotlivých priorít

Priorita	Názov indikátora	Merná jednotka	Východisková hodnota	Rok	Plánovaná hodnota	Rok
PRIORITA č. 1						
Podporovať rozvoj sociálnych služieb a svojpomoci pre zlepšovanie kvality života seniorov, ako skupiny obyvateľov mesta s najväčším percentuálnym nárastom oproti uplynulému päťročnému obdobiu	Zvýšenie počtu terénnych a ambulantných sociálnych služieb	denné centrá	8	2017	10	2019 - 2022
	Rozvoj dobrovoľníctva u seniorov	osoba	0	2017	50	2022
	Všestranne podporovať programy aktívneho starnutia	počet podujatí	16/rok	2017	40/rok	2022
PRIORITA č. 2						
Zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb a sociálnej pomoci v súlade s potrebami cieľových skupín a komunit	Zvýšiť informovanosť o sociálnych službách a sociálnej pomoci	počet sociálnych aktivít	2	2017	5	2018-2022
	Podporiť absentujúce sociálne služby a svojpomoc	počet nových služieb v sociálnej oblasti	0	2017	7	2018-2022
	Rozvíjať prepojenie systému sociálnych služieb a zdravotnej starostlivosti	ambulancie v pobytových zariadeniach	1	2017	3	2018-2022

PRIORITA č. 3						
Zlepšovanie starostlivosti o marginalizované skupiny obyvateľov mesta	Zabezpečenie kontinuity programu terénnej sociálnej práce (TSP) a naštartovanie aktivít komunitného centra najmä pre rómsku minoritu	počet absolvovaných kurzov a školení u TSP, TP a KP	2	2017	6	2018-2022
	Zvýšiť vzájomné akceptovanie minority a majority	počet zorganizovaných aktivít	0	2017	4/rok	2018-2022
	V rámci možností zabezpečiť zlepšenie podmienok života marginalizovaných skupín obyvateľstva	zriadenie strediska osobnej hygieny	nie	2017	áno	2018-2022
		aktualizácia VZN o jednorázovej dávke v HN	nie		áno	
		počet aktivít zameraných na prevenciu sociálneho vylúčenia	0		4	
PRIORITA č. 4						
Zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb	Podporovať ľudsko – právnych, procedurálnych, personálnych a prevádzkových aspektov kvality poskytovaných sociálnych služieb	počet pracovníkov, ktorí absolvujú supervíziu	20	2017	40	2018-2022
		počet pracovníkov, preškolených za účelom zvýšenia klasifikácie	0		5	
		v spolupráci s OZ Pomoc rodine zrealizovanie aktivít	1	2017	3	2018-2022
	Zvyšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb v pobytových zariadeniach sociálnych služieb	zriadenie Reminiscenčnej miestnosti v MDS	nie	2017	áno	2018
		zrealizovanie projektu Solidarita medzi generáciami	nie	2017	áno	2022

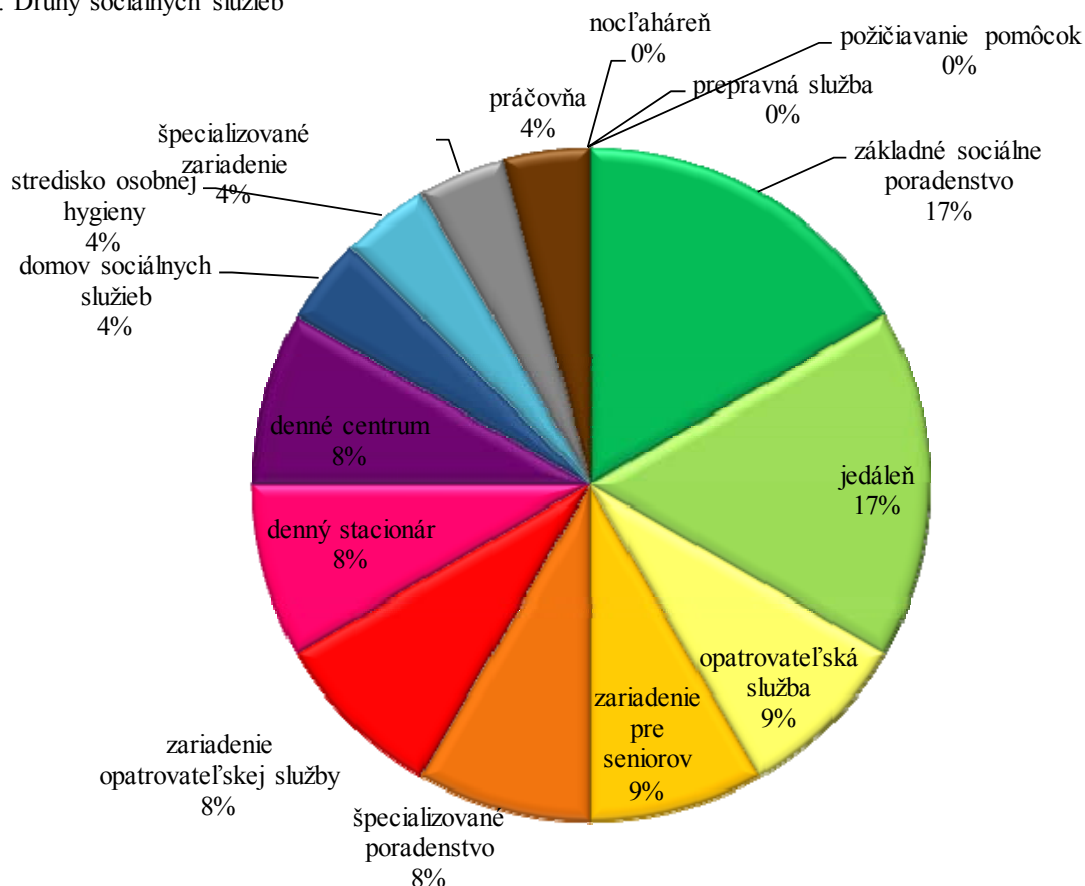
V Michalovciach, dňa 7.11.2017

Viliam Zahorčák
primátor Mesta

PRÍLOHA Č. 1 k dotazníkovému prieskumu vykonaného u poskytovateľov

1. otázka: Aké sociálne služby v zmysle zákona č. 488/2008 o sociálnych službách poskytuje Vaše zariadenie?

Graf č. 1: Druhy sociálnych služieb

V prvom grafe možno pozorovať, že najposkytovanějšími sociálnymi službami v sociálnych zariadeniach v meste Michalovce sú:

- **základné sociálne poradenstvo**,
ktoré poskytujú Michalovský domov seniorov, ANIMA – Domov sociálnych služieb pre deti, OZ INTEGRA – Združenie pre duševné zdravie a Slovenský zväz telesne postihnutých;
- **jedáleň**,
ktorá sa nachádza v Michalovskom domove seniorov, SMM, IV. Základnej škole a v V. Základnej škole;
- **opatrovateľskú službu**
zabezpečuje Slovenský červený kríž a Arcidiecézna charita Košice;
- **zariadením pre seniorov**
je Michalovský domov seniorov a Charitný dom Profesora Hlaváča;
- **špecializované poradenstvo**
ponúka Arcidiecézna charita Košice a Slovenská únia sluchovo postihnutých;

- **zariadením opatrovateľskej služby**

je Michalovský domov seniorov a Charitný dom Profesora Hlaváča – Zariadenie opatrovateľskej služby;

- **denným stacionárom**

je Denný stacionár – Kombinovaný denný stacionár a Arcidiecézna charita Košice;

- **denným centrom**

je Michalovský domov seniorov a Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím ANIMA;

- **domovom sociálnych služieb,**

okrem toho je ANIMA – Domov sociálnych služieb pre deti;

- **pedikúra, rehabilitácia a práčovňa**

iné služby v sociálnej oblasti mesta je v Michalovskom domove seniorov;

- **špecializovaným zariadením**

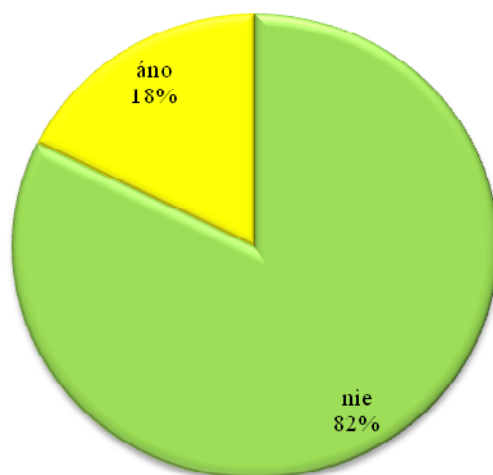
je Charitný dom Juraja Jendžeľovského.

2. *otázka:* Ak ste zariadením, ktoré neposkytuje sociálne služby v zmysle zákona č. 488/2008 o sociálnych službách, uveďte aké služby poskytuje Vaše zariadenie:

Zariadenie SMM, ktoré je jedálňou a seniorom poskytuje stravu, okrem tejto služby vykonáva i správu budov a zariadení pre seniorov. Agentúra domácej opatrovateľskej služby – ADOS je i útlkom. Filantropia Michalovsko-košickej eparchie je organizácia, ktorá je účelovým zariadením cirkvi a zameriava sa na terénne sociálne služby (donáška obedov, asistencia, opatrovateľstvo pre zdravotne odkázaných občanov) v meste Michalovce a okolí. Spolupracuje so sociálnymi inštitúciami a terénnymi sociálnymi službami v meste Michalovce a okolí pri distribúcii potravín v rámci EÚ – sťahovanie potravín z trhu (2010-12: múka, cestoviny; 2016-17: jablká), ako aj distribúciu potravín pred ukončením záruky z obchodných reťazcov pre sociálne odkázaných občanov v okresoch Michalovce, Sobrance, Trebišov a Košice mesto. Organizuje zbierky šatstva ako aj rôzne aktivity a letné tábory pre deti z detských domovov a sociálne odkázaných rodín. OZ INTEGRA – Združenie pre duševné zdravie je zariadenie podporovaného bývania, rehabilitačné stredisko, poskytuje psychiatrickú ambulantnú starostlivosť a preventívno-podporné programy pre mládež v oblasti duševného zdravia. Detský domov (DeD) poskytuje ústavnú starostlivosť, výchovné opatrenie a neodkladné opatrenie pre deti od 0-18 rokov a prípravu na povolanie do 25 rokov.

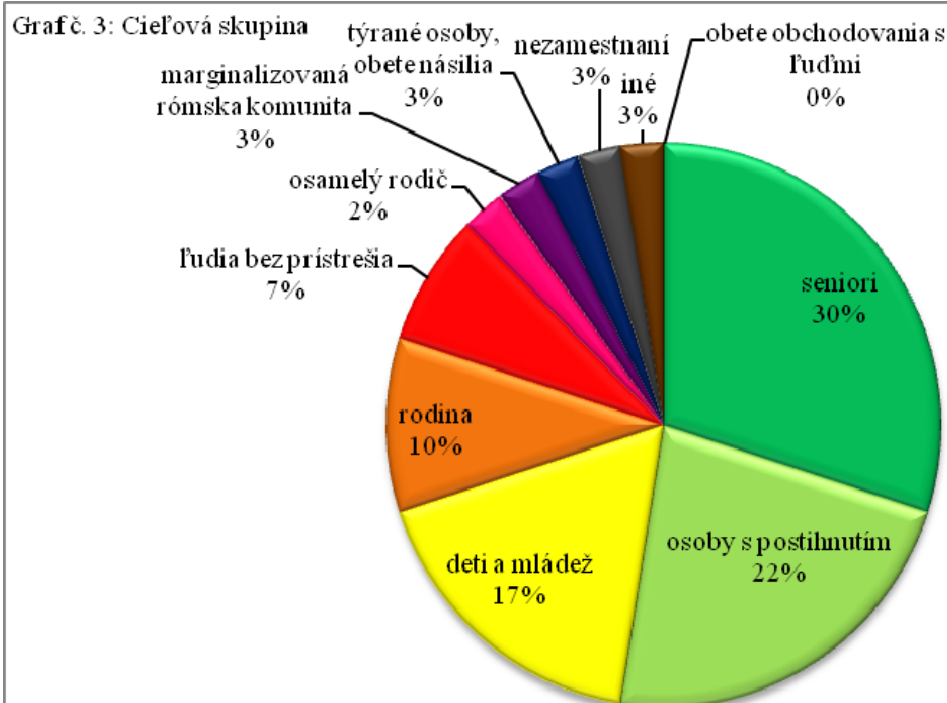
3. *otázka:* Poskytujete v rámci svojich sociálnych služieb aj zdravotné služby? (Za výkon zdravotných služieb sa považuje zabezpečenie ošetrovateľských úkonov odbornými kvalifikovanými zamestnancami zariadenia alebo prostredníctvom iného subjektu napr. agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti)

Grafč. 2: Poskytovanie zdravotných služieb

V druhom grafe si môžeme všimnúť, že 18% sociálnych zariadení v Michalovciach poskytujete v rámci svojich sociálnych služieb aj zdravotné služby. Tými zariadeniami sú: Michalovský domov seniorov, Charitný dom Profesora Hlaváča – Zariadenie opatrovateľskej služby a ANIMA – Domov sociálnych služieb pre deti. 82% neposkytujete v rámci svojich sociálnych služieb aj zdravotné služby.

4. otázka: Na akú cieľovú skupinu sa zameriava Vaše zariadenie?

Vidíme, že:

30% zariadení sa zameriava na seniorov,

22% na osoby s postihnutím,

17% na deti a mládež,

10% na rodinu,

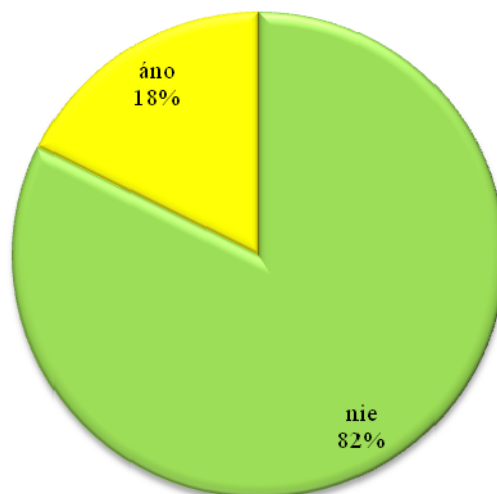
8% na ľudí bez prístrešia,

3% na týrané osoby, obeť násilia, nezamestnaných a zdravotne postihnuté osoby,

2% na osamelých rodičov a marginalizovanú rómsku komunitu.

5. *otázka:* Uvažuje Vaše zariadenie, v horizonte najbližších 5 rokov, o rozšírení práce na inú cieľovú skupinu?

Graf č. 4: Rozšírenie cieľovej skupiny

Vo štvrtom grafe vidíme, že 18% sociálnych zariadení v Michalovciach uvažuje v horizonte najbližších 5 rokov o rozšírení práce na inú cieľovú skupinu. Takúto predstavu má SMM, ANIMA – Domov sociálnych služieb pre deti a Filantropia Michalovsko-košickej eparchie.

6. *otázka:* Vyznačte z akých dostupných zdrojov je Vaša činnosť financovaná. Môžete vyznačiť viac zdrojov financovania:

V piatom grafe je viditeľné, že:

23% zariadení financuje svoju činnosť z úhrady od klientov,

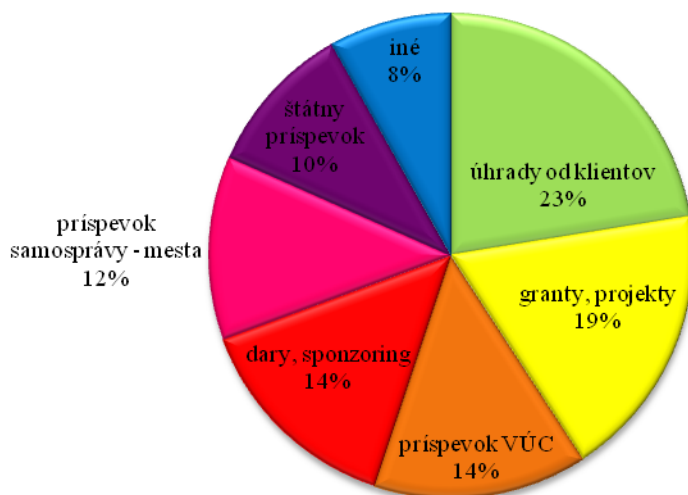
19% z grantov a projektov,

14% z príspevku VÚC,

14% z darov a sponzoringu,

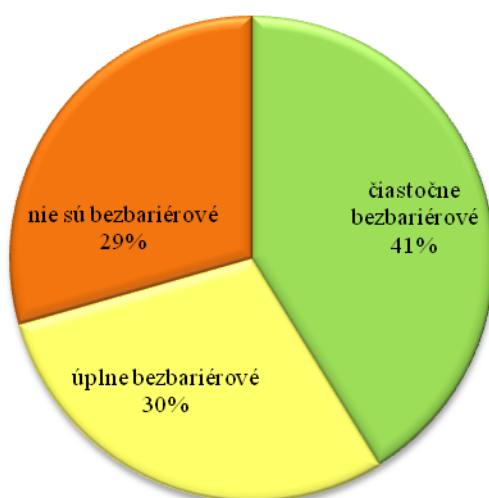
12% z príspevku samosprávy – mesta,
 10% zo štátneho príspevku,
 8% z iných zdrojov (SMM – tržby za výkon správy, Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím – príjmy z vlastnej činnosti a Detský domov – rozpočtová organizácia).

Graf č. 5: Zdroj financovania činnosti

7. otázka: V akom stupni bezbariérovosti poskytujete svoje sociálne služby resp. sociálnu pomoc?

Graf č. 6: Stupeň bezbariérovosti

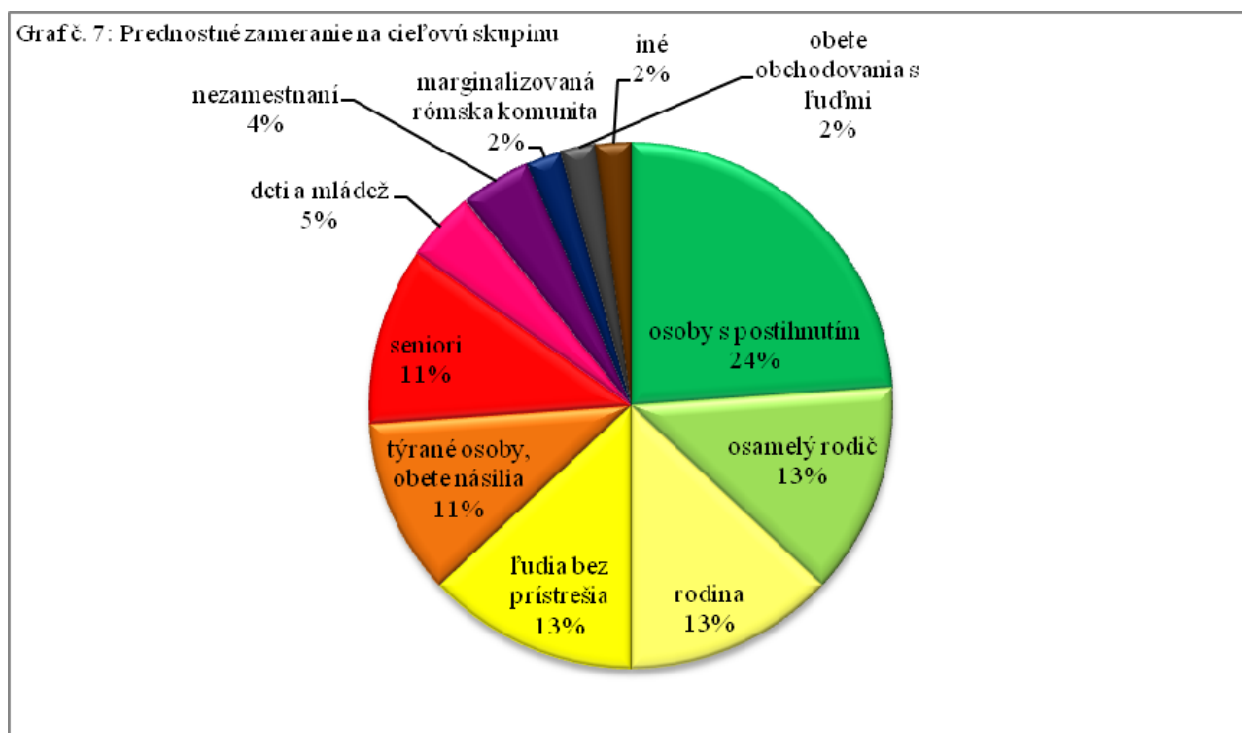
Zo šiesteho grafu vidíme, že:

40% sociálnych zariadení v Michalovciach poskytuje úplne bezbariérový stupeň svojich sociálnych služieb resp. sociálnu pomoc a sú to SMM, Charitný dom Profesora Hlaváča, Charitný dom Profesora Hlaváča – Zariadenie opatrovateľskej služby, Charitný dom Juraja Jendžeľovského a ANIMA – Domov sociálnych služieb pre deti.

30% zariadení má čiastočne bezbariérové služby: Michalovský domov seniorov, V. ZŠ, Denný stacionár – Kombinovaný denný stacionár, Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím, OZ INTEGRA – Združenie pre duševné zdravie, Slovenský zväz telesne postihnutých a Slovenská únia sluchovo postihnutých.

30% nie je bezbariérových: Agentúra domácej opatrovateľskej služby – ADOS, Arcidiecézna charita Košice, IV. ZŠ, pretože sú školské zariadenie a poskytujú stravu mobilným dôchodcom, Filantropia Michalovsko-košickej eparchie, pretože sú v bezplatnom prenájme a Detský domov, lebo sa počas dlhoročnej prevádzky nestretli s klientom alebo jeho príbuznými, ktorí by túto službu potrebovali.

8. otázka: Na akú cieľovú skupinu by sa mala samospráva prednostne zamerať?

Zo siedmeho grafu je viditeľné, že:

24% zariadení si myslí, že samospráva by sa mala zamerať prednostne na osoby s postihnutím,

13% si myslí, že na osamelých rodičov, rodinu a ľudí bez prístrešia,

11% na týrané osoby, obeť násilia a seniorov,

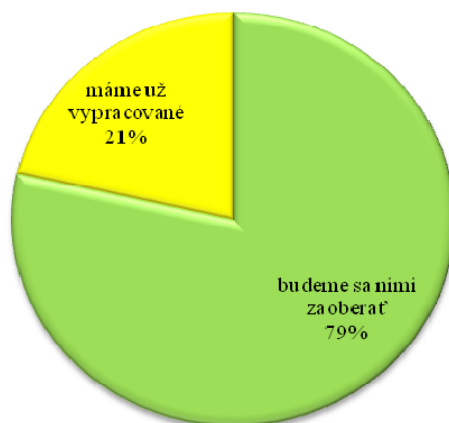
5% si myslí, že na deti a mládež,

4% zariadení myslí na nezamestnaných,

2% na marginalizovanú rómsku komunitu, obeť obchodovania s ľuďmi a jedno zariadenie si myslí, že samospráva by sa mala zamerať na všetky skupiny.

9. *otázka:* Ako máte rozpracovanú mieru vypracovania postupov, pravidiel a podmienok hodnotenia kvality poskytovaných sociálnych služieb vo Vašom zariadení v zmysle zákona č. 488/2008 o sociálnych službách?

Graf č. 8: Vypracovanie postupov hodnotenia kvality služieb

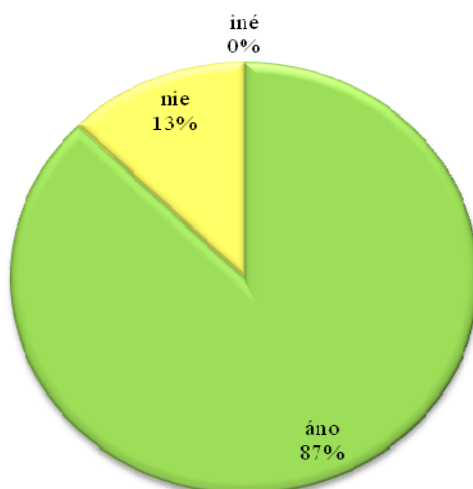

Z ôsmeho grafu je zrejmé, že 20% zariadení (IV. ZŠ, OZ INTEGRA – Združenie pre duševné zdravie a Slovenská únia sluchovo postihnutých) má vypracované postupy, pravidlá a podmienky hodnotenia kvality poskytovaných sociálnych služieb v plnej miere. Ostatné sa nimi plánujú zaoberať neskôr, do termínu účinnosti, tak ako stanovuje zákon o sociálnych službách.

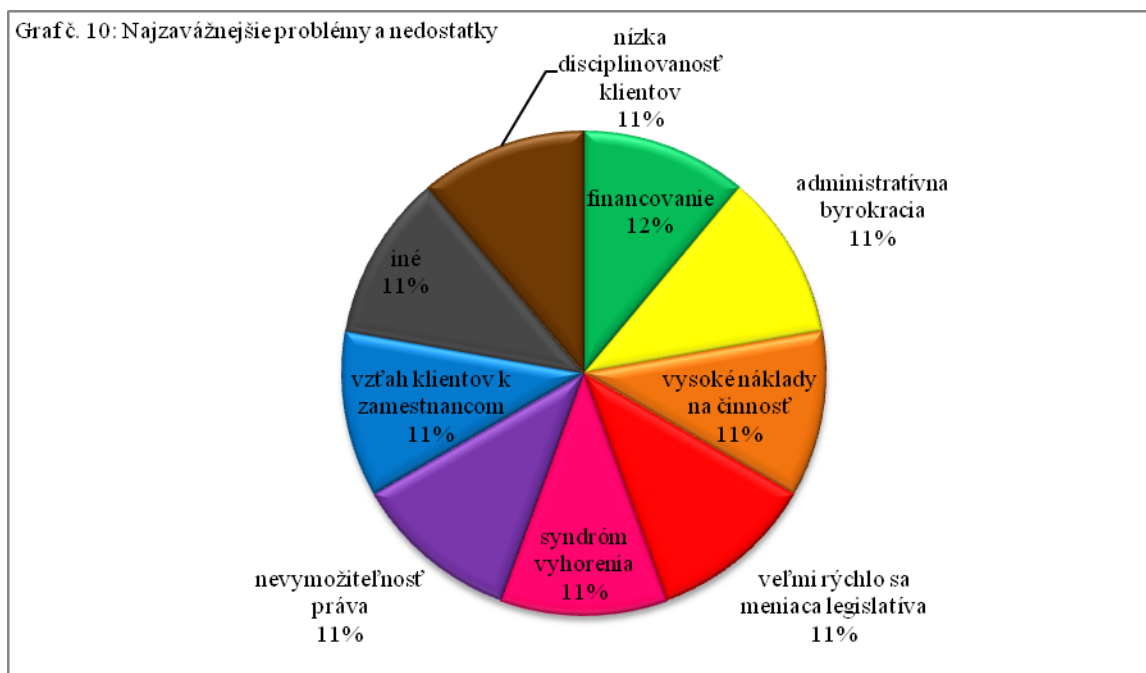
10. *otázka:* Podporujete návrat prijímateľa celoročnej inštitucionálnej sociálnej služby do svojho prirodzeného prostredia?

Z deviateho grafu je zreteľné, že 14 zariadení odpovedalo, že klientov podporuje a len dve zariadenia odpovedali nie. Zariadenia, ktoré sa nesnažia o návrat klienta do jeho prirodzeného prostredia sú IV. ZŠ a Slovenská únia sluchovo postihnutých.

Graf č. 9: Podpora návratu prijímateľa

11. otázka: Aké sú najzávažnejšie problémy a nedostatky vyskytujúce sa pri Vašej činnosti?

V desiatom grafe možno badať, že:

- 32% zariadení za najzávažnejšie problémy a nedostatky vyskytujúce sa pri ich činnosti považuje financovanie,
- 20% administratívnu byrokráciu,
- 18% vysoké náklady na činnosť,
- 12% veľmi rýchlo sa meniacu legislatívu,
- 7% syndróm vyhorenia,
- 5% nevykonalnosť práva,
- 3% vzťah klientov k zamestnancom a vzťah rodinných príslušníkov ku zamestnancom zariadenia (nedôvera, slovné napádania, neopodstatnené sťažnosti).

12. otázka: Popíšte svoje budúce plány v horizonte piatich rokov v oblasti zvyšovania kvality poskytovaných služieb:

Michalovský domov seniorov v budúcnosti plánuje vytvorenie úplnej bezbariérovosti v celom zariadení, zvýšiť angažovanosť klientov v dianí Mesta Michalovce s pomocou zariadenia, prijať viac kvalifikovaného personálu a získať financie na pomôcky pre seniorov. SMM by chceli renovovať izby a zmodernizovať stravovacie zariadenie. V. ZŠ plánuje modernizovať zariadenie na výdaj a prípravu stravy. Charitný dom Profesora Hlaváča chce navýšiť počet zamestnancov a kapacitu zariadenia. Charitný dom Juraja Jendželovského chce zvýšiť počet odborných pracovníkov a vytvoriť „Reminiscenčnú miestnosť“.

Agentúra domácej opatrovateľskej služby – ADOS v budúcnosti chce vzdelávať pracovníkov a obnoviť vybavenie.

Filantropia Michalovsko-košickej eparchie má v úmysle distribúciu a logistiku potravinovej pomoci z obchodných reťazcov v meste Michalovce a okolí a vytvorenie sociálnej výdajne potravín v spolupráci s terénnou službou mesta Michalovce a ďalšími sociálnymi inštitúciami v meste a okolí.

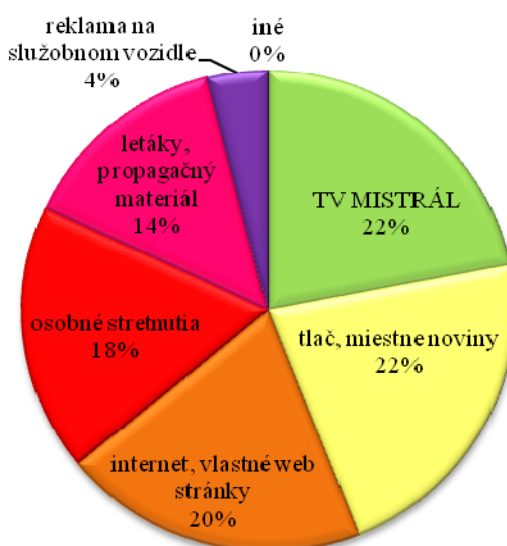
OZ INTEGRA – Združenie pre duševné zdravie mieni využívať vo vyššej miere dobrovoľnícky potenciál. Slovenský zväz telesne postihnutých zamýšľa školiť ľudí v kontakte, spolupráci a pomoci so starými a zdravotne znevýhodnenými občanmi.

Detský domov (DeD) má plán zvýšiť počet prípadových konferencií, vytvoriť priestor na realizáciu stretnutia rodinného kruhu, väčší priestor na prípravu mladých dospelých na osamostatnenie, zvyšovať kredity u zamestnancov, psycho-hygienu zamestnancov a supervízie individuálne a skupinové.

13. otázka: Ktorý je podľa Vás ideálny spôsob informovania verejnosti o možnostiach využitia služieb?

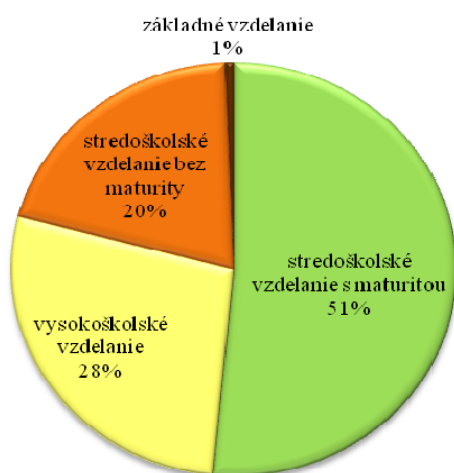
Z jedenásteho grafu môžeme badať, že:
22% zariadení si myslí, že ideálny spôsob informovania verejnosti o možnostiach využitia služieb je informovať ľudí pomocou TV MISTRÁL, tlače a miestnych novín,
20% pomocou internetu a vlastnej web stránky,
18% prostredníctvom osobného stretnutia,
14% použitím letákov a propagačných materiálov,
4% by verejnosť informovali reklamou na služobnom vozidle.

Graf č. 11: Ideálny spôsob informovania verejnosti

14. otázka: Napíšte počet zamestnancov vo Vašom zariadení na základe najvyššieho dosiahnutého vzdelania:

Grafč. 12: Vzdelanie zamestnancov

V dvanástom grafe vidíme, že:
51% zamestnancov má stredoškolské vzdelanie s maturitou,
20% má vyštudovanú vysokú školu,
20% strednú školu bez maturity,
1% zamestnancov má ukončenú iba základnú školu.

PRÍLOHA Č. 2 k dotazníkovému prieskumu vykonaného verejnosťou – prostredníctvom občanov mesta

Otázka č. 1 Zloženie respondentov podľa pohlavia

Výskumu sa celkovo zúčastnilo 1100 respondentov. Elektronicky dotazník vyplnilo 56 respondentov, dotazník ktorý bol súčasťou miestnych novín MICHALOVČAN vyplnili dvaja respondenti a 1042 dotazníkov sa vyhodnotilo z distribuovaných dotazníkov v rôznych inštitúciách mesta. Z celkového počtu vyhodnotených dotazníkov 1100 sa výskumu zúčastnilo 341 mužov a 752 žien. Už počas distribúcie dotazníkov sme na základe skúseností predpokladali početnejšiu účasť žien.

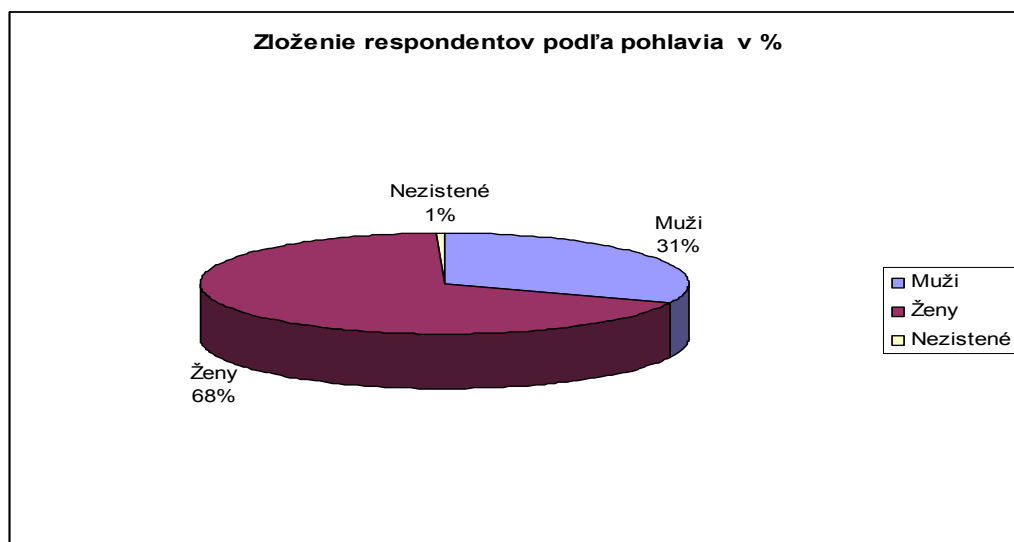
Tabuľka č. 4.2.1

Pohlavie	Počet	Údaje v %
Muži	341	31 %
Ženy	752	68,36 %
Nezistené	7	0,64 %
Spolu	1100	100 %

Graf č. 1 a

Graf č. 1 b

Otázka č. 2 Zloženie respondentov podľa veku

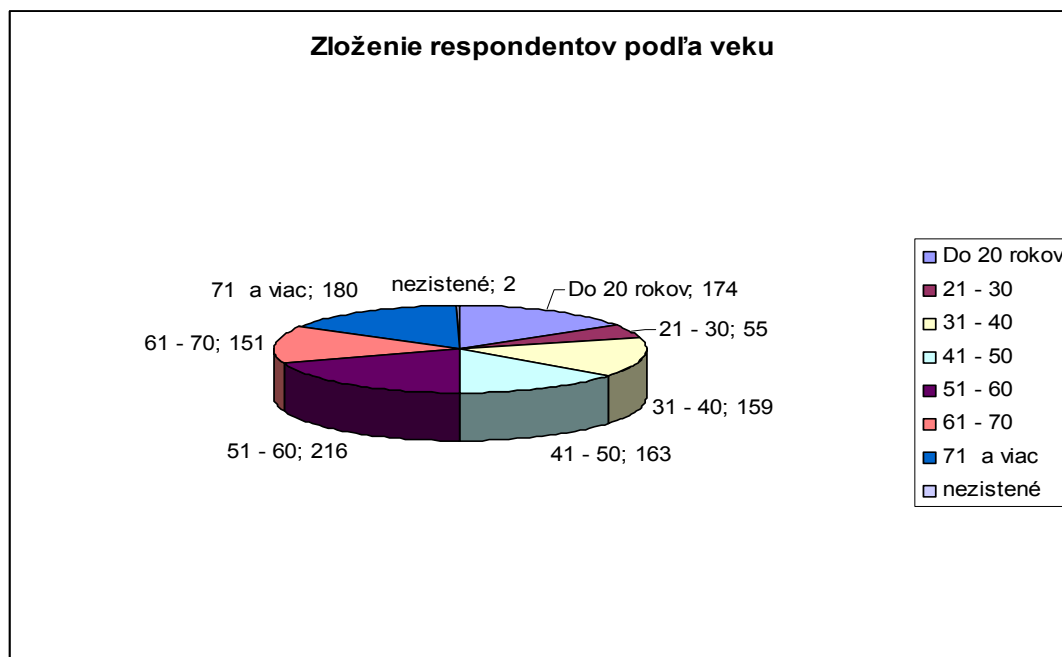
Tabuľka č. 4.2.2

Vek	Počet	Údaje v %
Do 20 rokov	174	15,82 %
21 - 30	55	5 %
31 - 40	159	14,45 %
41 - 50	163	14,82 %
51 - 60	216	19,64 %
61 - 70	151	13,73 %
71 a viac	180	16,36 %
nezistené	2	0,18 %
Spolu:	1100	100 %

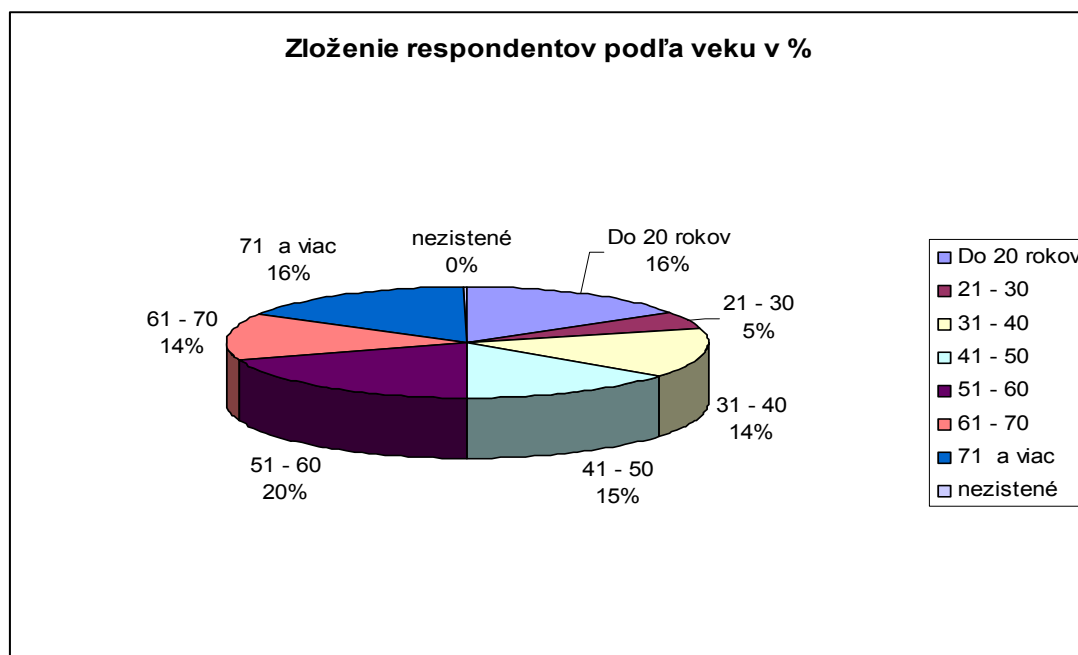
Zo zúčastnených respondentov bolo do 20 rokov 174 , 21 až 30 rokov 55, 31 až 40 rokov 159, 41 až 50 rokov 163, 51 až 60 rokov 216, 61 až 70 rokov 151, 71 a viac rokov 180, nezistené 2, spolu 1100.

Na účely vyhodnotenia dotazníkového výskumu sme si zadefinovali tri vekové skupiny obyvateľov; do kategórie mladých dospelých sú zahrnutí obyvatelia do 30 rokov, stredný vek bol zastúpený vekovým rozpätím 31 až 60 rokov, do kategórie poproduktívneho veku boli zaradení obyvatelia vo veku nad 61 rokov. Toto rozdelenie nie je stanovené v legislatíve, ale je to prevládajúci stav v našej spoločnosti.

Graf č.2a

Graf č. 2b

Otázka č.3 Zloženie respondentov podľa vzdelania

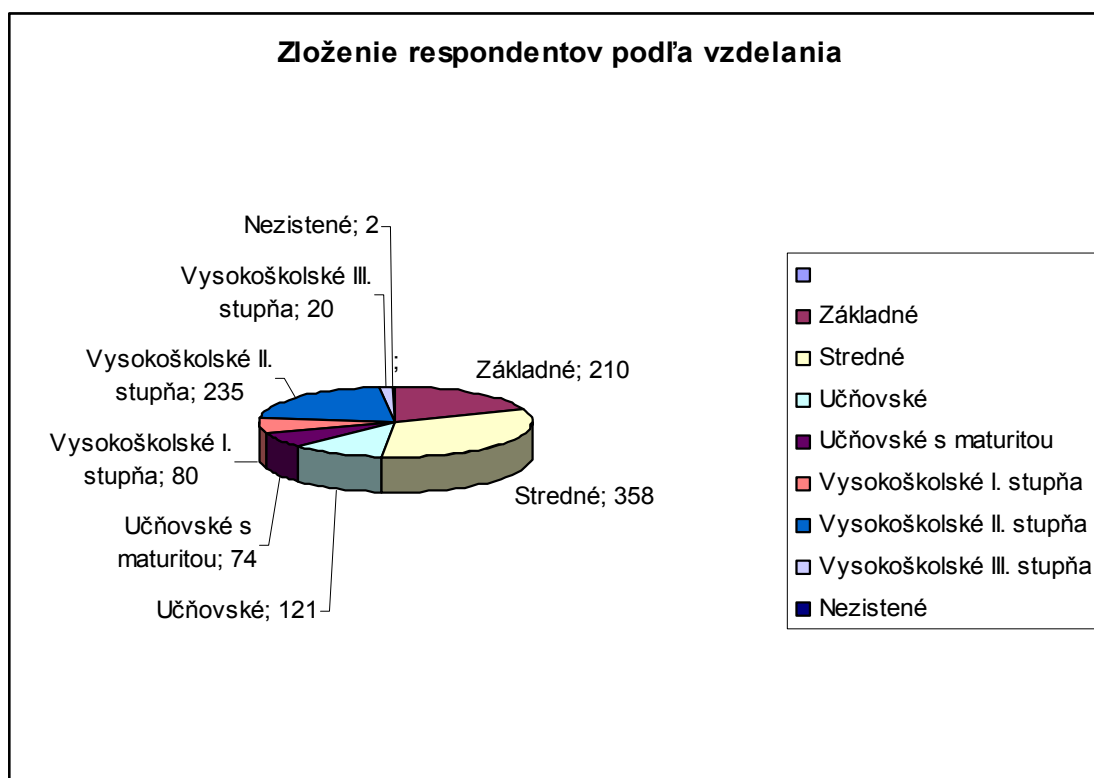
Najviac opýtaných respondentov má ukončené stredné vzdelanie v počte 358 opýtaných, vysokoškolské druhého stupňa ukončilo 235 respondentov, základné vzdelanie

má 210, učňovské vzdelanie má 121, vysokoškolské prvého stupňa 80, učňovské s maturitou 74 a vysokoškolské tretieho stupňa 20 zúčastnených respondentov.

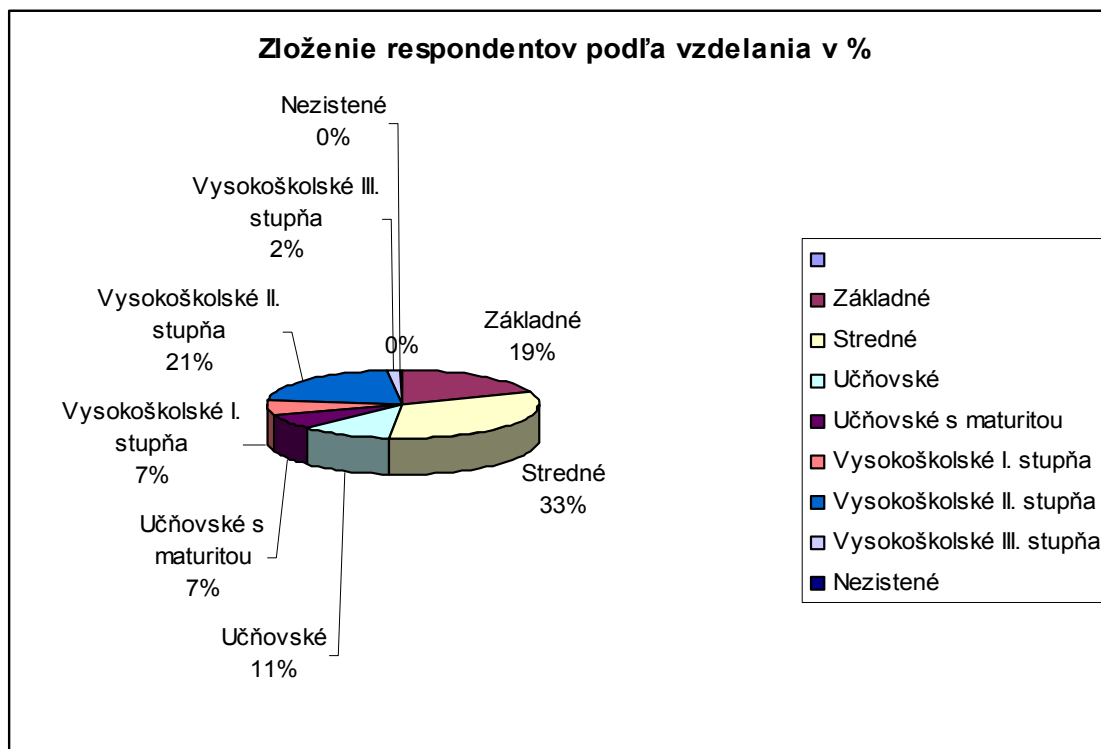
Tabuľka č. 4.2.3

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Počet	Údaje v %
Základné	210	19,09%
Stredné	358	32,55%
Učňovské	121	11%
Učňovské s maturitou	74	6,73%
Vysokoškolské I. stupňa	80	7,27%
Vysokoškolské II. stupňa	235	21,36%
Vysokoškolské III. stupňa	20	1,82%
Nezistené	2	0,18%
Spolu	1100	100%

Graf č. 3a

Graf č. 3b

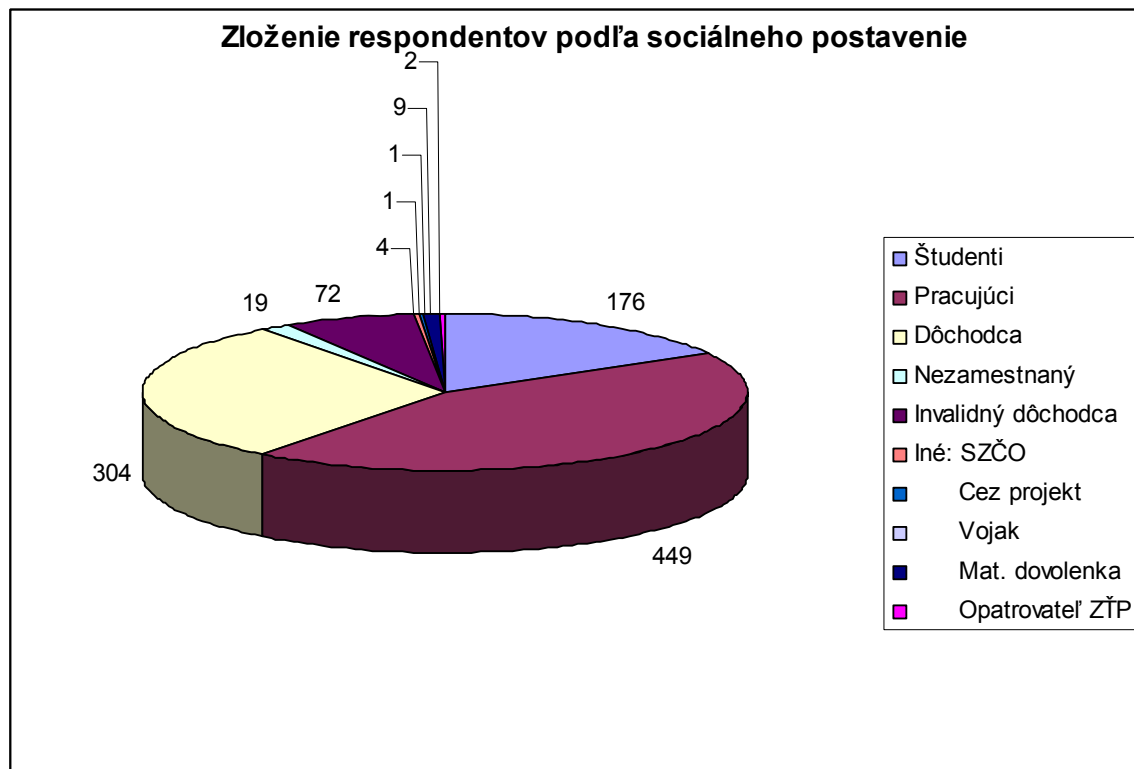
Otázka č. 4 Zloženie respondentov podľa sociálno-ekonomického zaradenia

Tabuľka č. 4.2.4

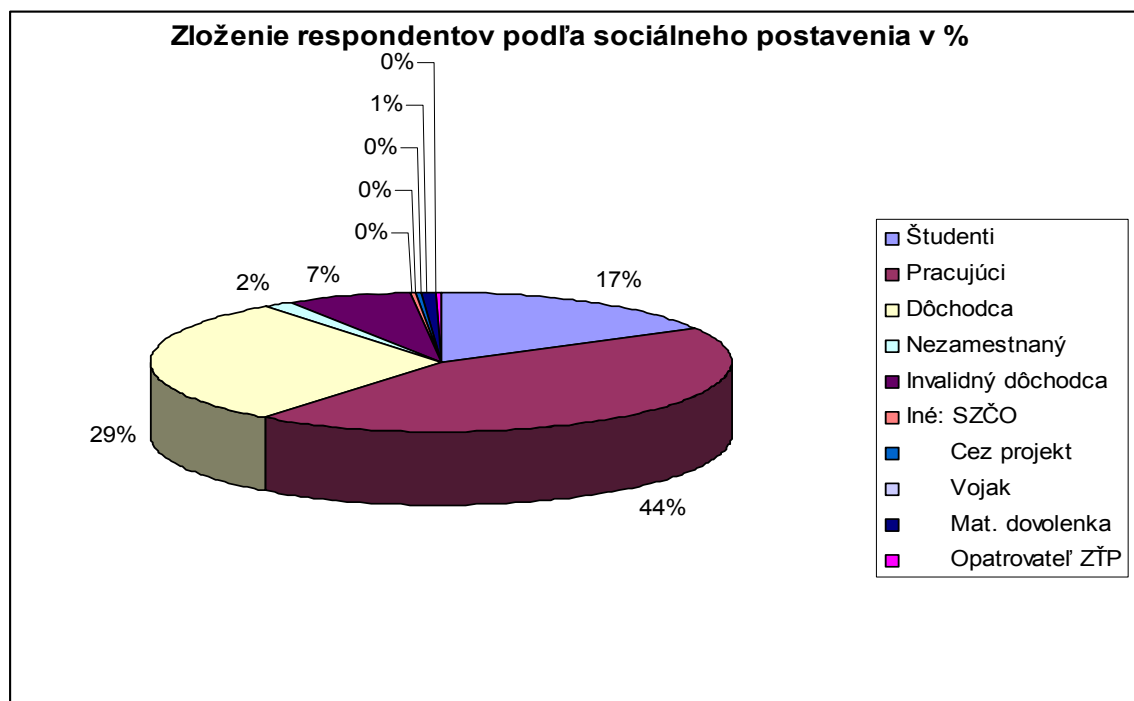
Sociálne postavenie	počet	Údaje v %
študent	176	16,97 %
pracujúci	449	43,30 %
dôchodca	304	29,32 %
nezamestnaný	19	1,83 %
Invalidný dôchodca	72	6,94 %
Iné: SZČO	4	0,38 %
CEZ PROJEKT	1	0,1 %
VOJAK	1	0,1 %
MAT.DOVOLENKA	9	0,87 %
OPATROVATEĽ ZŤP	2	0,19 %
Spolu odpovedi:	1037	100 %

Vo výskumnej vzorke dominuje skupina pracujúcich v počte 449, za nimi sú dôchodcovia s počtom 304, študenti 176, invalidný dôchodcovia 72, nezamestnaný 19, SZČO 4, Materská dovolenka 9 a iné. Vyššiu účasť respondentov v dôchodkovom veku a pracujúcich občanov organizátori prieskumu očakávali, keďže sú to osoby, ktorých sa táto problematika bytostne dotýka.

Graf č. 4a

Graf č. 4b

Otázka č. 5 Zdroj respondentov pri získavaní informácií

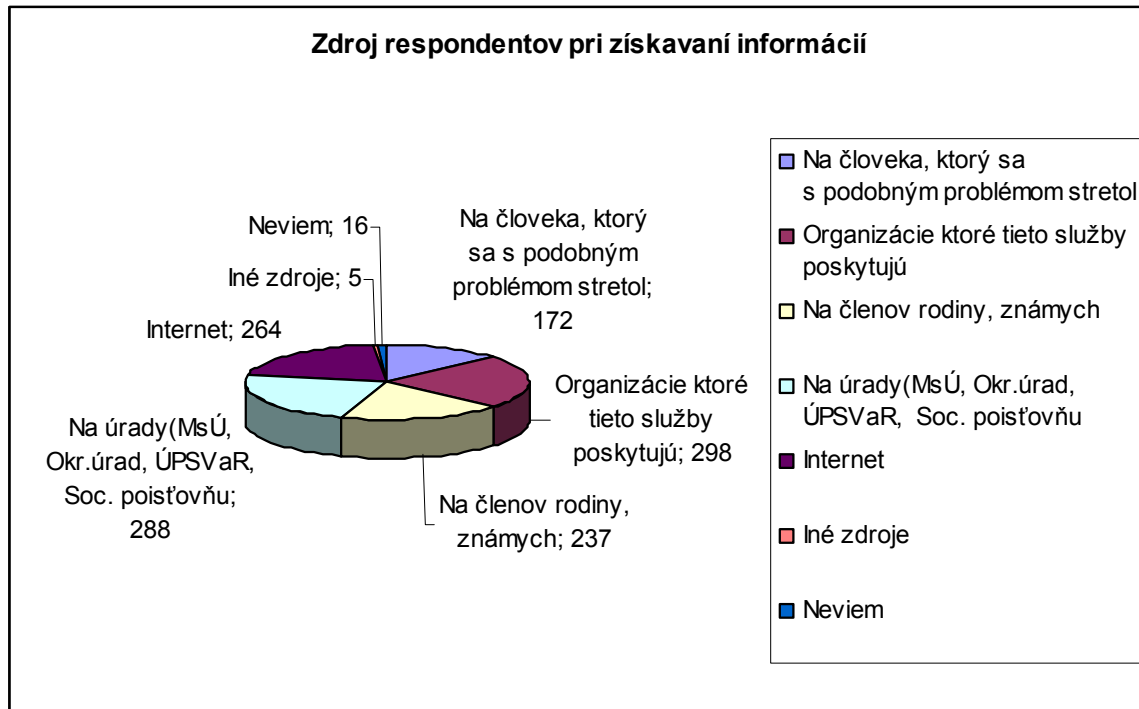
Väčšina opýtaných uvádza, že v prípade získania informácií o sociálnych službách sa obráti na organizácie, ktoré tieto služby poskytujú a to 298 opýtaných, na úrady (MsÚ,

Okresný úrad, ÚPSVaR, Soc. poisťovňa) 288, internet 264, na členov rodiny - známych 237, na človeka ktorý sa s podobným problémom už stretol 172, na otázku neviem odpovedalo 16 a iné zdroje uviedlo 5 respondentov. Výsledky ukazujú, že občania vysoko dôverujú informáciám získaným z odborných inštitúcií.

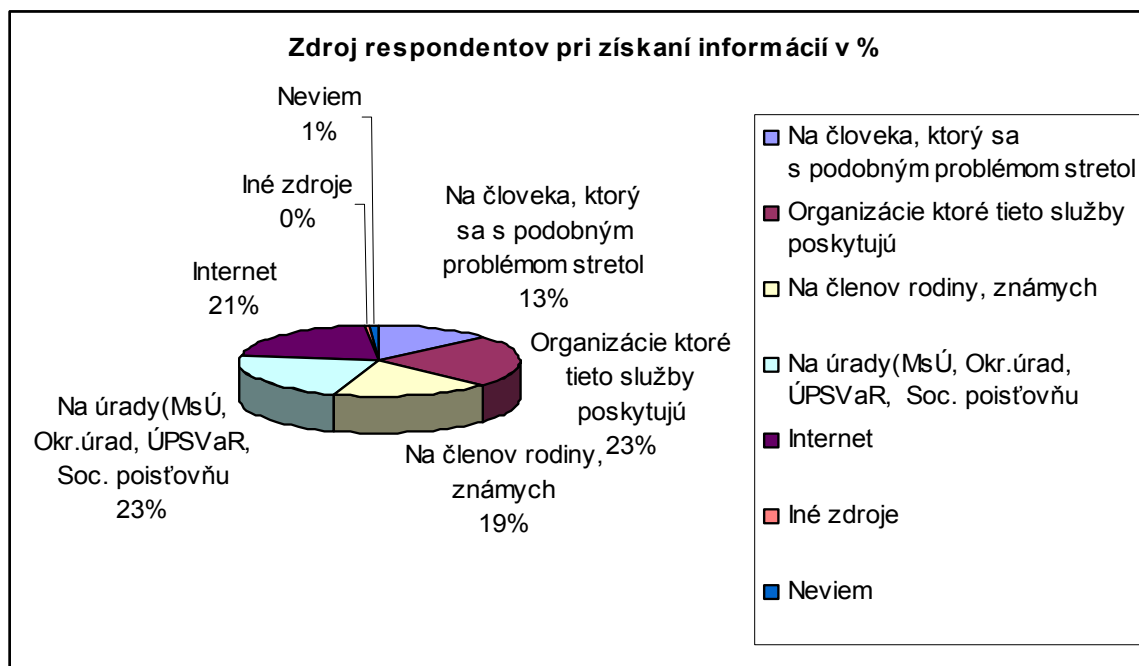
Tabuľka č. 4.2.5

Na koho sa obrátite o pomoc pri získaní informácii o soc. službách	Počet	Údaje v %
Na človeka, ktorý sa s podobným problémom stretol	172	13,44 %
Organizácie ktoré tieto služby poskytujú	298	23,28 %
Na členov rodiny, známych	237	18,52 %
Na úrady (MsÚ, Okr.úrad, ÚPSVaR, Soc. poisťovňa)	288	22,5 %
Internet	264	20,63 %
Iné zdroje	5	0,39 %
Neviem	16	1,25 %
Spolu odpovedi:	1280	100 %

Graf č. 5a

Graf č. 5b

Otázka č. 6 Vyjadrenia respondentov týkajúce sa potreby pomoci

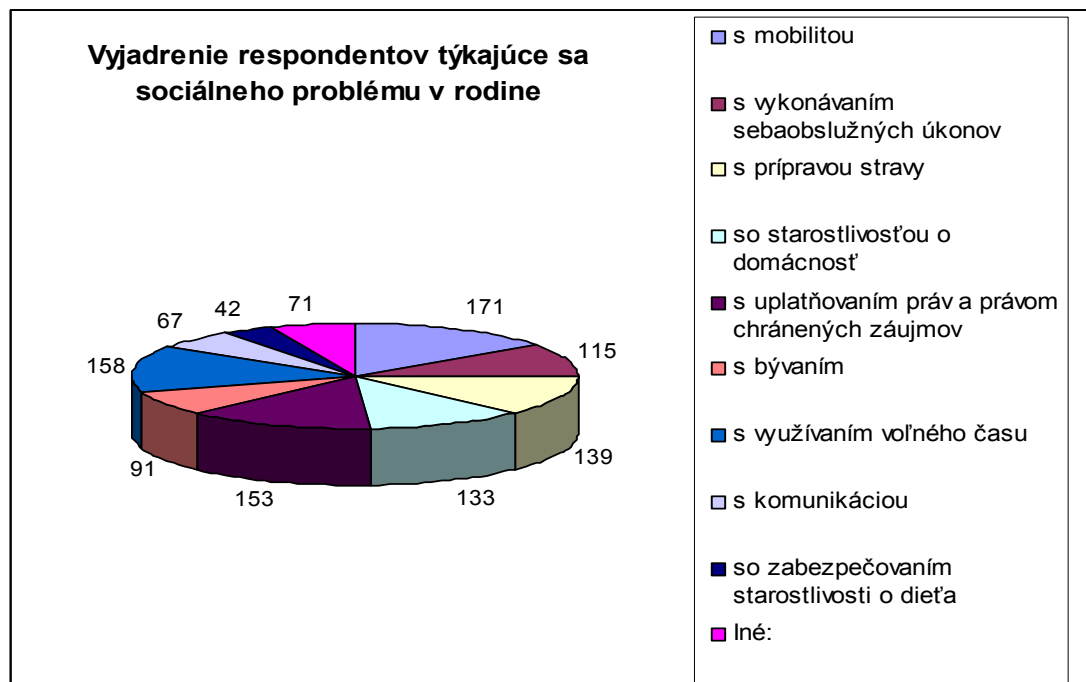
Z 1140 odpovedí 60 respondentov v súčasnosti nepotrebuje pomoc. Problémy s mobilitou má 171 zúčastnených, s využitím voľného času 158, problém s uplatňovaním práv a právom chránených záujmov (vybavovanie úradných záležitostí, pomoc pri vybavovaní osobných dokladov, pri podávaní písomných podaní, vypisovaní tlačív, pri písomnej komunikácii v úradnom styku, atď.) 153, problém s prípravou stravy 139,

Problém so starostlivosťou o domácnosť 133, Problém s vykonávaním sebaobslužných úkonov (s hygienou, stravovaním, dodržiavaním pitného režimu, zdravotná starostlivosť) 115, problém s bývaním uvádza 91, problém s komunikáciou 67, problém so zabezpečovaním starostlivosti o dieťa 42 a iné.

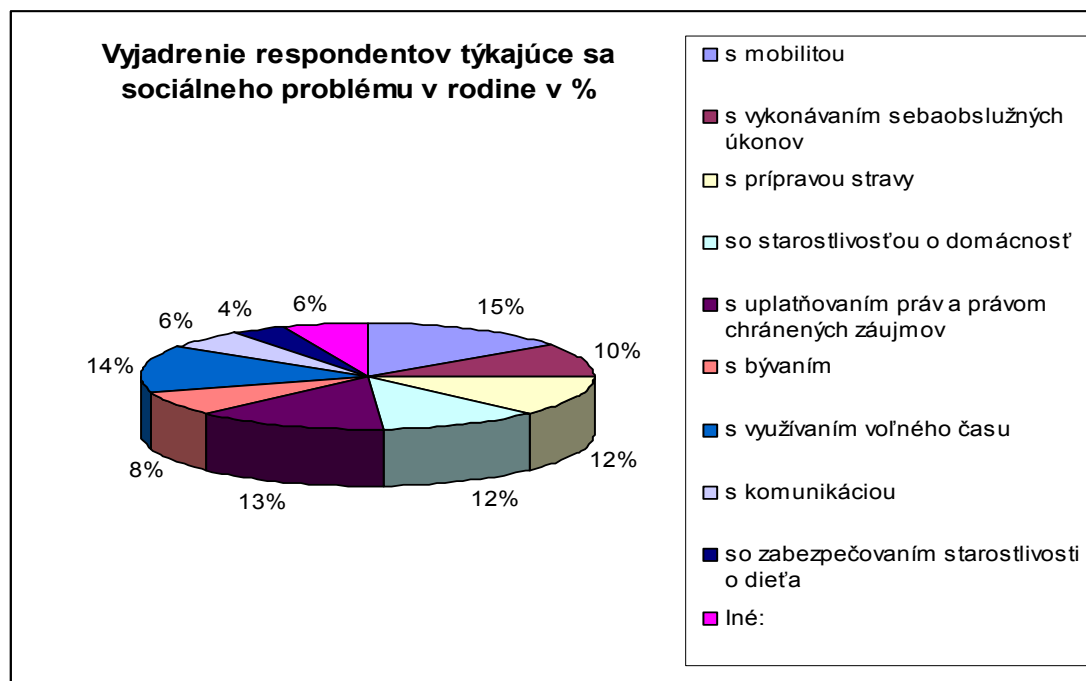
Tabuľka č. 4.2.6

Sociálny problém v rodine	Počet	Údaje v %
Problém s mobilitou	171	15 %
Problém s vykonávaním sebaobslužných úkonov(s hygienou, stravovaním, dodržiavanie pitného režimu, vyprázdňovanie, zdravotná star.)	115	10,09 %
Problém s prípravou stravy	139	12,19 %
Problém so starostlivosťou o domácnosť	133	11,67 %
Problém s uplatňovaním práv a právom chránených záujmov (vybavovanie úradných záležitostí, pomoc pri vybavovaní osobných dokladov, pri podávaní písomných podaní, vypisovanie tlačí, pri písomnej komunikácii v úradnom styku atď.)	153	13,42 %
Problém s bývaním	91	7,98 %
Problém s využívaním voľného času	158	13,86 %
Problém s komunikáciou	67	5,88 %
Problém so zabezpečovaním starostlivosti o dieťa	42	3,68 %
Iné- Žiadne	60	5,26 %
Doprevádzanie rodičov -lekár	3	0,26 %
Finančný	1	0,09 %
Nízky dôchodok	2	0,18 %
Bolesti kĺbov, problémy s očami	1	0,09 %
Dospelá dcéra DHO-mental. postih.	1	0,09 %
Kardiovaskulárne stavy	1	0,09 %
Problém s osamelosťou	1	0,09 %
V dome sama	1	0,09 %
Spolu :	1140	100%

Graf č. 6a

Graf č. 6b

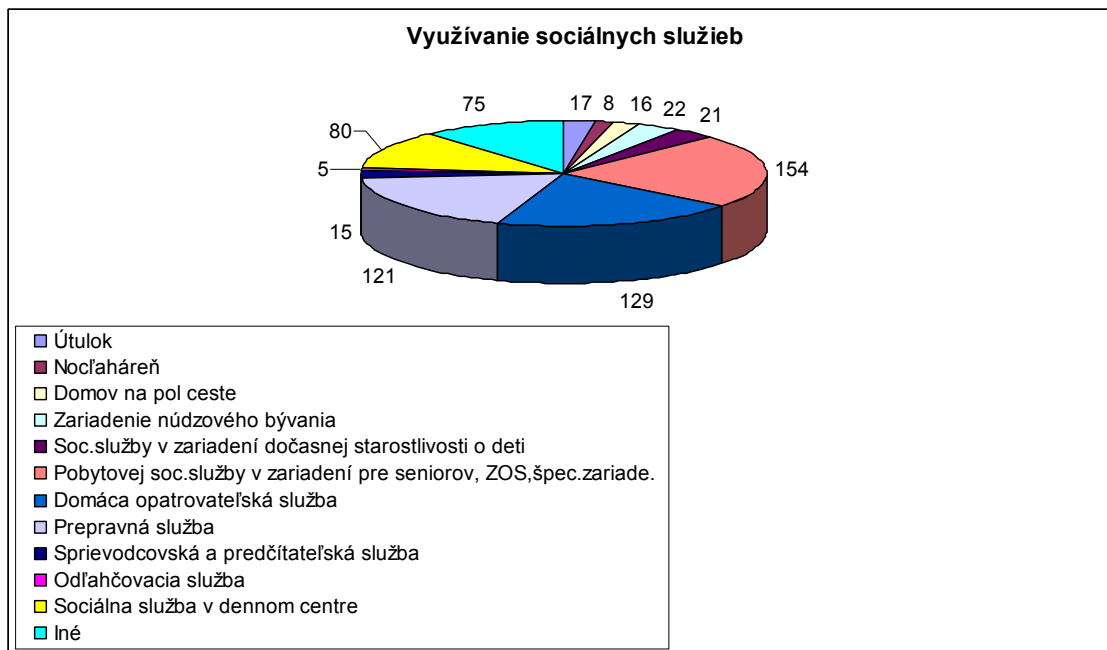
Otázka č. 7 Využívanie sociálnych služieb poskytovaných v meste

Tabuľka č. 4.2.7

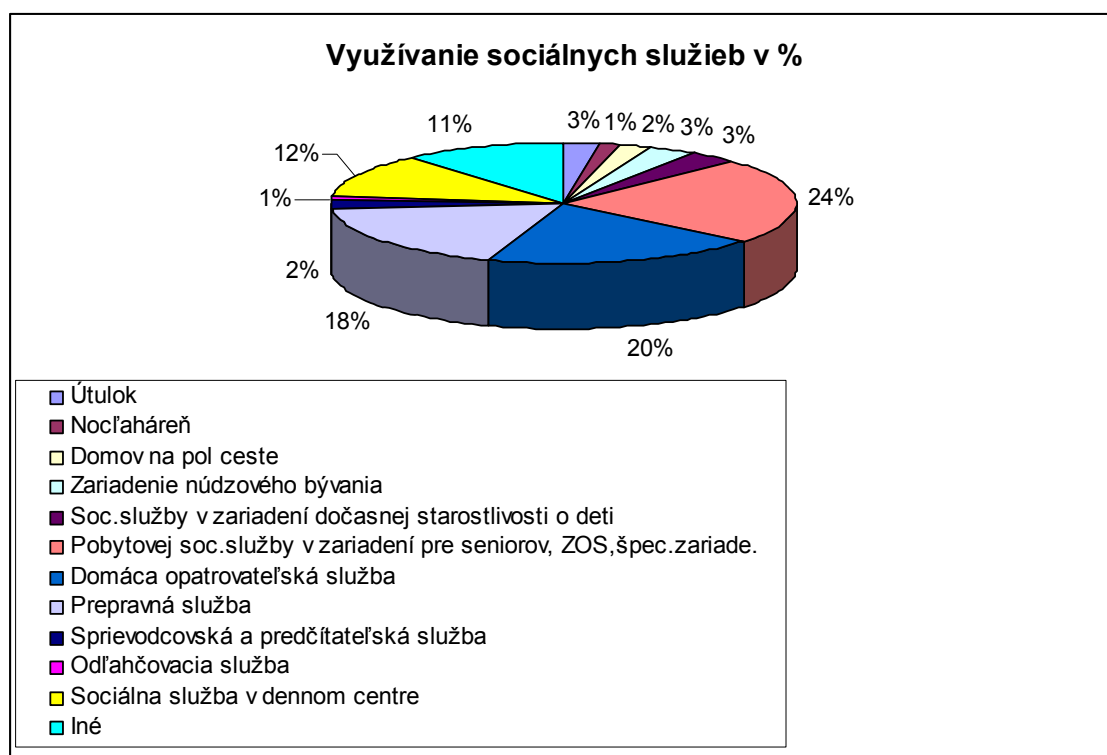
Využívate pri problémoch niektorú zo soc. služieb	Počet	Údaje v %
Útulok	17	2,56 %
Nocľaháreň	8	1,21 %
Domov na pol ceste	16	2,41 %
Zariadenie núdzového bývania	22	3,32 %
Poskytovanie sociálnej služby v zariadení dočasnej starostlivosti o deti	21	3,17 %
Poskytovanie pobytovej sociálnej služby v zariadení pre seniorov, alebo v zariadení opatrovateľskej služby, alebo v špecializovanom zariadení	154	23,23 %
Domáca opatrovateľská služba	129	19,46 %
Prepravná služba	121	18,25 %
Sprievodcovská a predčitateľská služba	15	2,26 %
Odľahčovacia služba	5	0,75 %
Poskytovanie sociálnej služby v dennom centre	80	12,07 %
Iné: nič	18	2,71 %
žiadny	26	3,92 %
nevyužívam	7	1,06 %
opatrovateľka	2	0,30 %
sociálny byt	1	0,15 %
príslušné úrady	2	0,30 %
rodina	5	0,75 %
poradenstvo	1	0,15 %
zos	2	0,30 %
ambulantná forma	2	0,30 %
dss	2	0,30 %
doprovod manželky úrady	1	0,15 %
stravovanie	5	0,75 %
práca v chránenej dielni	1	0,15 %
Spolu odpovedi:	663	100 %

Z okruhu ľudí, ktorí sa zúčastnili prieskumu využíva konkrétne sociálne služby 663 respondentov. Najviac osôb využíva pobytové sociálne služby (teda 24 hodinovú, nepretržitú starostlivosť) 23,23 %, domácu opatrovateľskú službu 19,46 % a prepravnú službu 18,25 %. Zo zúčastnených len 51 respondentov v súčasnosti nevyužíva, a ani nepotrebuje využívať sociálne služby.

Graf č. 7a

Graf č. 7b

Otázka č. 8 Využívanie iných sociálnych služieb poskytovaných v meste

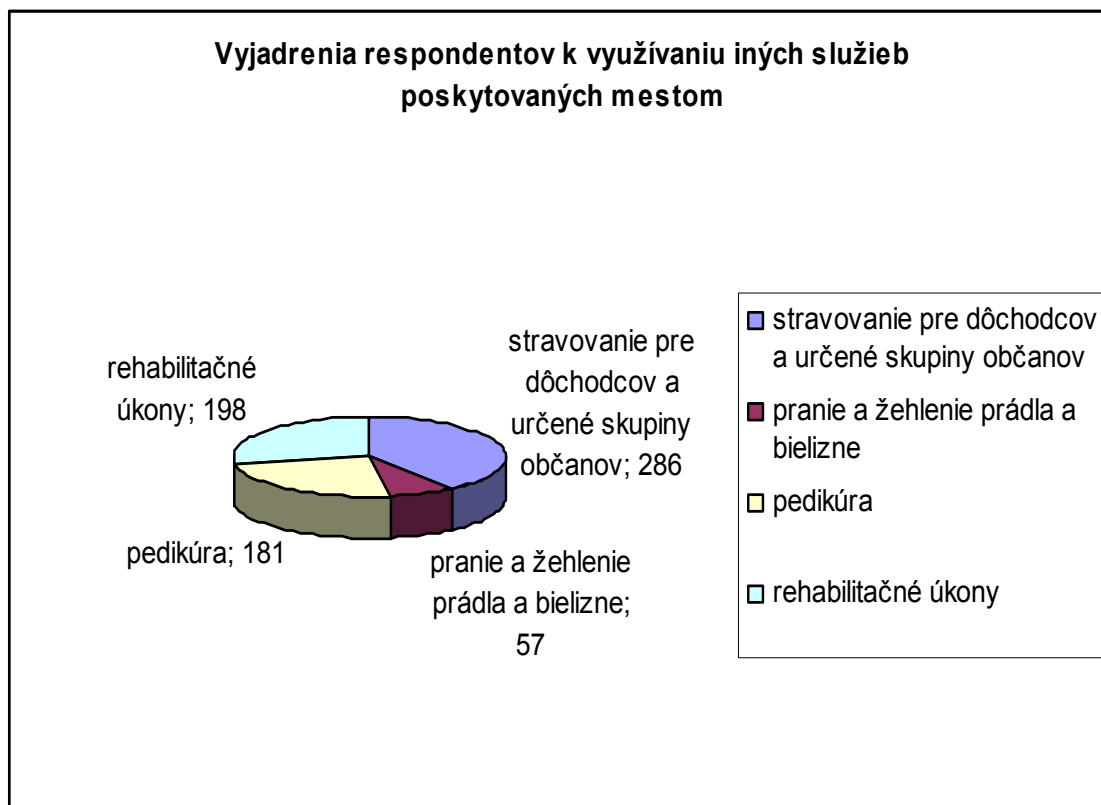
Tabuľka č. 4.2.8

Iná poskytovaná služba mestom	počet	Údaje v %
Stravovanie pre dôchodcov a určené skupiny občanov	286	39,61 %
Pranie a žehlenie prádla a bielizne	57	7,89 %
Pedikúra	181	25,07 %
Rehabilitačné úkony	198	27,42 %
Spolu odpovedi:	722	100 %

Z okruhu ľudí, ktorí sa zapojili do prieskumu využíva iné služby mesta v sociálnej oblasti bolo 722 osôb.

Najviac osôb je zapojených do stravovania dôchodcov – 286 čo je 39,61 %, rehabilitačné úkony využíva 198 respondentov čo je 27,42 %, služby pedikúry využíva 181 účastníkov prieskumu – teda 25,07 % a pranie a žehlenie prádla a bielizne využíva len 57 osôb čo je 7,89 %.

Graf č. 8a

Graf č. 8b

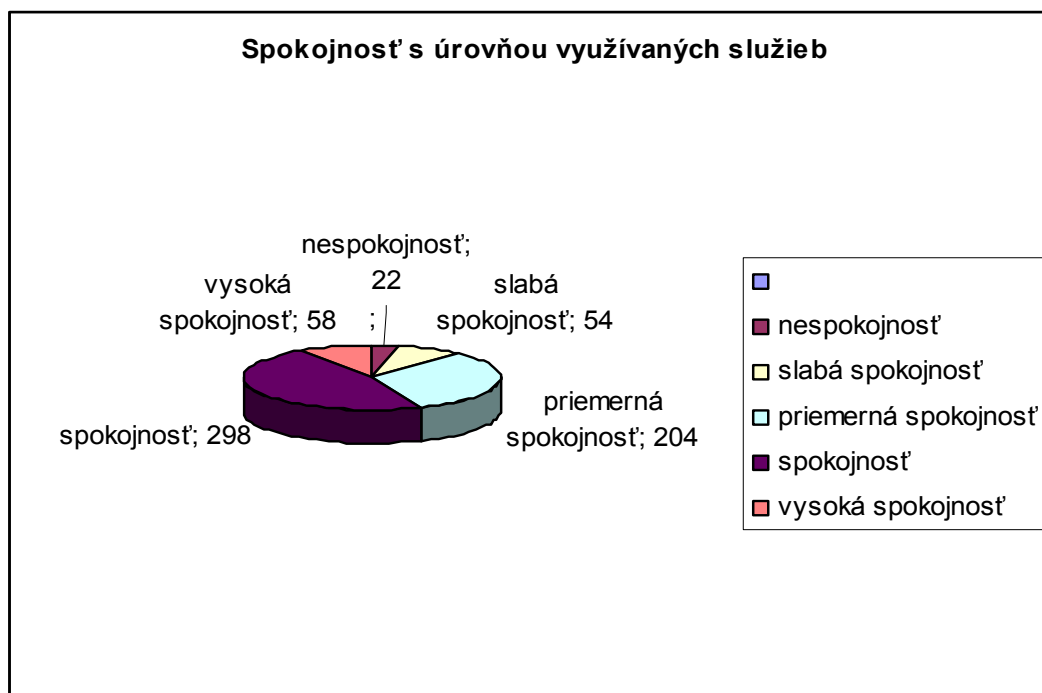
Otázka č. 9 Spokojnosť s úrovňou sociálnych služieb poskytovaných v meste

Tabuľka č. 4.2.9

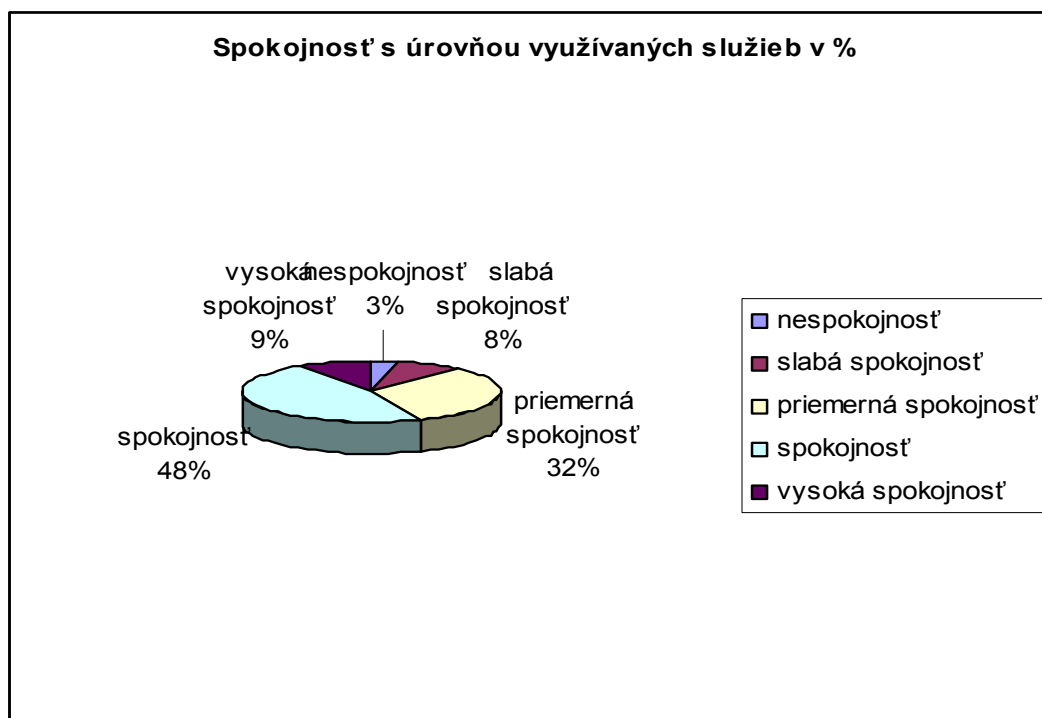
Spokojnosť s využívanou službou	počet	Údaje v %
Nespokojnosť	22	3,46 %
Slabá spokojnosť	54	8,49 %
Priemerná spokojnosť	204	32,08 %
Spokojnosť	298	46,86 %
Vysoká spokojnosť	58	9,12 %
Spolu odpovedí:	636	100 %

Z celkového počtu odpovedí 636 respondentov, ktorí sociálne služby využívajú, veľmi spokojní sú 58, spokojných je 298, priemerne spokojných je 204, slabú spokojnosť prejavilo 54 a len 22 je nespokojných.

Graf č. 9a

Graf č. 9b

V rámci tejto otázky sme sa zapojených občanov pýtali aj na názov poskytovateľa služieb. Tu sú zdokumentované údaje: 4.ZŠ 33, ANIMA DSS 5, Mesto Michalovce 42, MDS Hollého 38, DSS Hollého 23, OZ Teresa Benedicta 1, DS Obrancov mieru 3, pedikúra 2, SČK 10, CHDJ 4, OZ 1, 3.ZŠ 3, UPSVaR 2, DS Sečovce 1, Rehab.centrum Poliklinika, Masaryková, Orenčák 12, Denný stacionár Lúčky 2, Integra 4, Jasle 2, SMM 1, Renáta Ženčáková 1, Salon LUX 1, Thermal park 2,

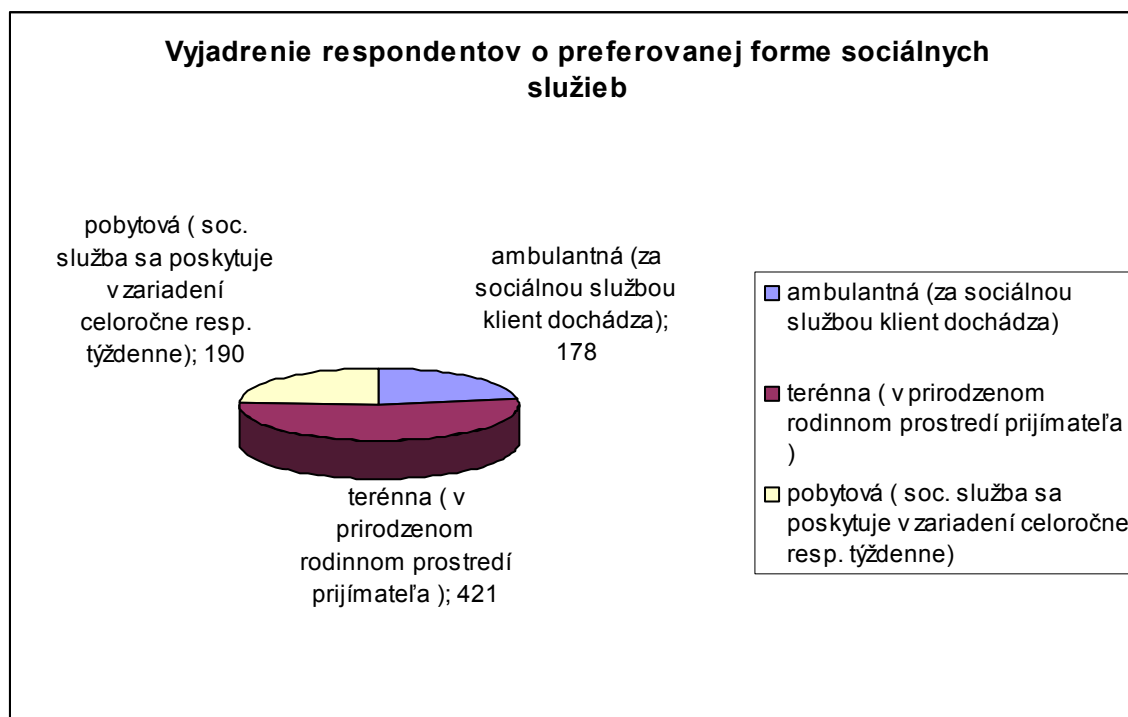
Otázka č. 10 Vyjadrenia respondentov o preferovanej forme sociálnych služieb

Tabuľka č. 4.2.10

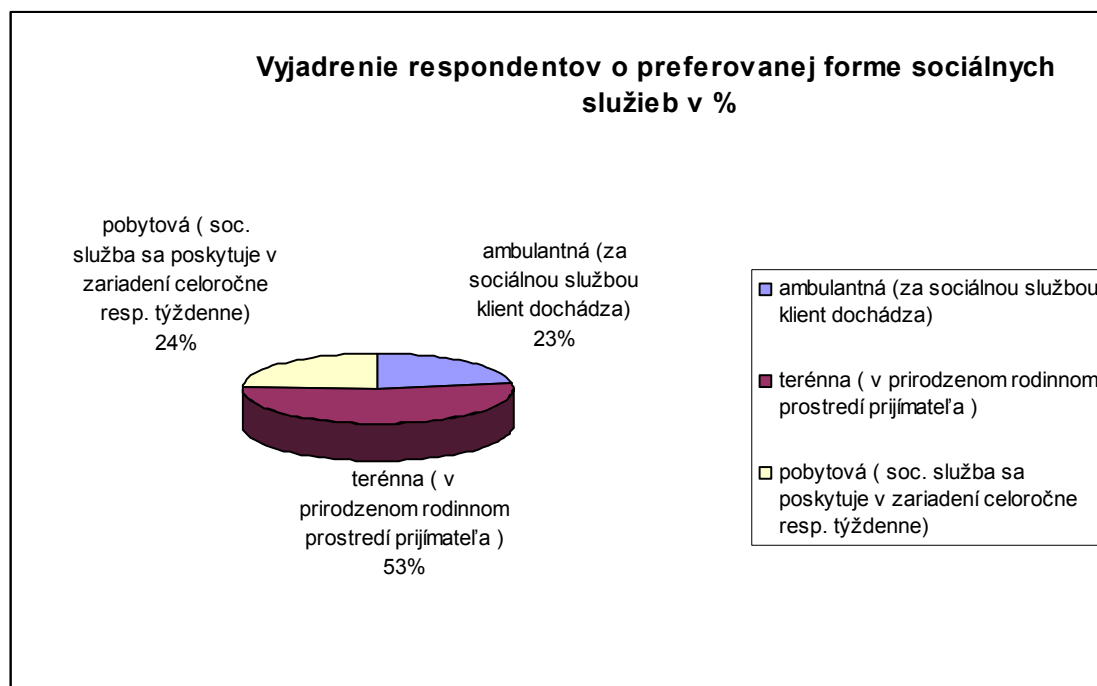
Najviac vyhovujúca forma poskytovanej služby	počet	Údaje v %
Ambulantná (za sociálnou službou klient dochádza)	178	22,56 %
Terénna (sociálna služba sa poskytuje v prirodzenom rodinnom prostredí prijímateľa t. J. Doma)	421	53,36 %
Pobytová (súčasťou služby je ubytovanie, čiže soc. služba sa poskytuje v zariadení celoročne, týždenne)	190	24,08 %
Spolu odpovedi:	789	100 %

V distribuovanom dotazníku bola aj otázka Aká forma poskytovania služby by Vám najviac vyhovovala. Z počtu 789 odpovedí na túto otázku 421 respondentom by vyhovovala najviac terénna služba, 190 respondentom by vyhovovala pobytová služba a 178 si zvolilo ambulantnú službu.

Graf č. 10a

Graf č. 10b

Otázka č. 11 Vyjadrenia respondentov o chýbajúcich druhoch sociálnych služieb

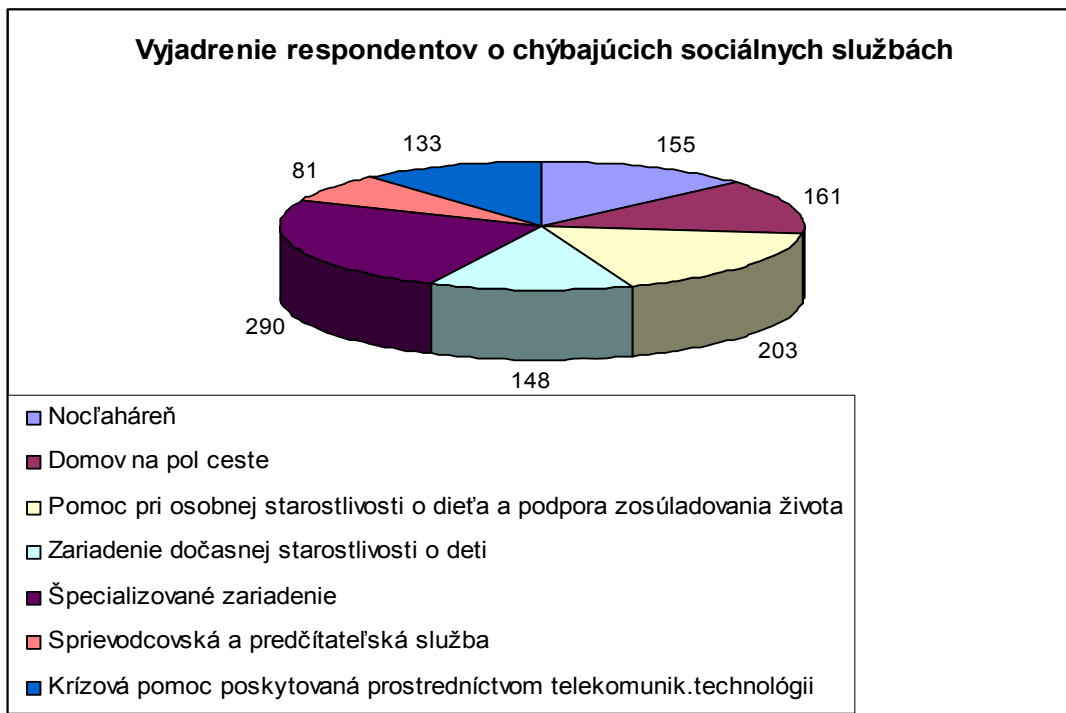
Na túto otázku zodpovedalo 1171 respondentov. Najviac opýtaným až 290 chýba špecializované zariadenie. Druhou najčastejšou odpoveďou v počte 203 bola pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladzovania rodinného a pracovného života, nasledoval domov na pol ceste so 161 odpoveďami, nocľaháreň 155, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti 148, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií 133a posledná spríevodcovská služba a predčitateľská služba s počtom 81 respondentov.

Tabuľka č. 4.2.11

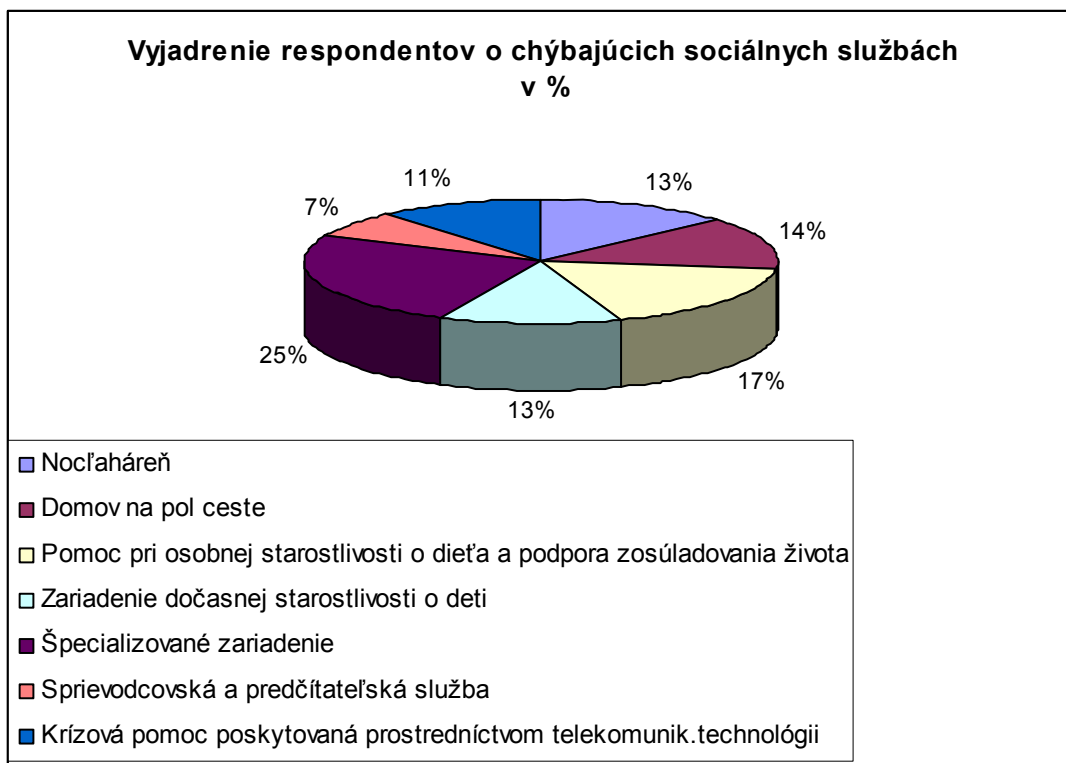
Aké služby podľa Vás chýbajú v meste?	počet	Údaje v %
<u>Nocľaháreň</u> (osobe, ktorá nemá zabezpečené ubytovanie alebo nemôže doterajšie bývanie užívať sa poskytuje: prenocovanie, soc. poradenstvo, nevyhnutné ošatenie a obuv. V nocľahárni sú vytvorené podmienky na vykonanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny a podmienky na prípravu stravy)	155	13,24 %
<u>Domov na pol ceste</u> (osobe, ktorá nemá zabezpečené ubytovanie a ukončila pobyt v inom zariadení napr. Detský domov, osobe, ktorá ukončila pobyt v ochrannom zariadení napr. Nápravno-výchovné zariadenie sa poskytuje ubytovanie na určitý čas, soc. poradenstvo, pracovná terapia, pomoc pri pracovnom uplatnení. V domove na pol ceste sú vytvorené podmienky na vykonanie nevyhnutnej základnej	161	13,75 %

osobnej hygieny, podmienky na prípravu stravy, zabezpečená možnosť prania, žehlenia a vykonávania záujmovej činnosti)		
<u>Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného a pracovného života</u> (je to terénna soc. služba v rámci ktorej mesto poskytne opatrovateľku rodičovi dieťaťa, ktorý nemôže sám alebo s pomocou rodiny zabezpečiť riadnu starostlivosť o dieťa z dôvodu: choroby, úrazu, kúpeľnej liečby, pôrod matky, ktorá má viac detí atď. Táto služba sa poskytuje nepretržite najviac 30 dní)	203	17,34 %
<u>Zariadenie dočasnej starostlivosti o deti</u> (služba sa poskytuje maloletému nezaopatrenému dieťaťu ak rodič nemôže z vážnych dôvodov zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa – choroba, podstúpenie operačného zákroku, kúpeľná liečba, nástup do výkonu väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody. V tomto zariadení sa takémuto dieťaťu poskytuje ubytovanie na určitý čas, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie, záujmová činnosť, pomoc pri príprave na školské vyučovanie, doprovod.)	148	12,64 %
<u>Špecializované zariadenie</u> (služba sa poskytuje občanovi s veľmi ťažkým zdravotným postihnutím – stupeň odkázanosti min V – ide o Parkinsonovu chorobu, Alzheimerovu chorobu, sklerózu multiplex, schizofréniu, hluchoslepotu, AIDS atď. V tomto zariadení sa takémuto klientovi poskytuje ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie, osobné vybavenie, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť, pracovná terapia, záujmová činnosť)	290	24,77 %
<u>Sprievodcovská služba a predčitateľská služba</u> (soc. služba je poskytovaná osobe, ktorá je nevidiaca alebo prakticky nevidiaca a fyzickej osobe s mentálnym postihnutím. Takejto nevidiacej osobe sa poskytuje sprievod na lekárske vyšetrenie, na vybavenie úradných záležitostí, do a zo školy, do a z práce. Predčítavanie sa poskytuje pri vybavovaní úradných záležitostí, pri úradnej a osobnej korešpondencii a pri nakupovaní)	81	6,92 %
<u>Krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií</u> (v rámci tejto služby sa zabezpečí pre občanov mesta s nepriaznivým zdravotným stavom v prípade krízovej životnej situácie signalizácia potreby pomoci)	133	11,36 %
Spolu odpovedi:	1171	100 %

Graf č. 11a

Graf č. 11b

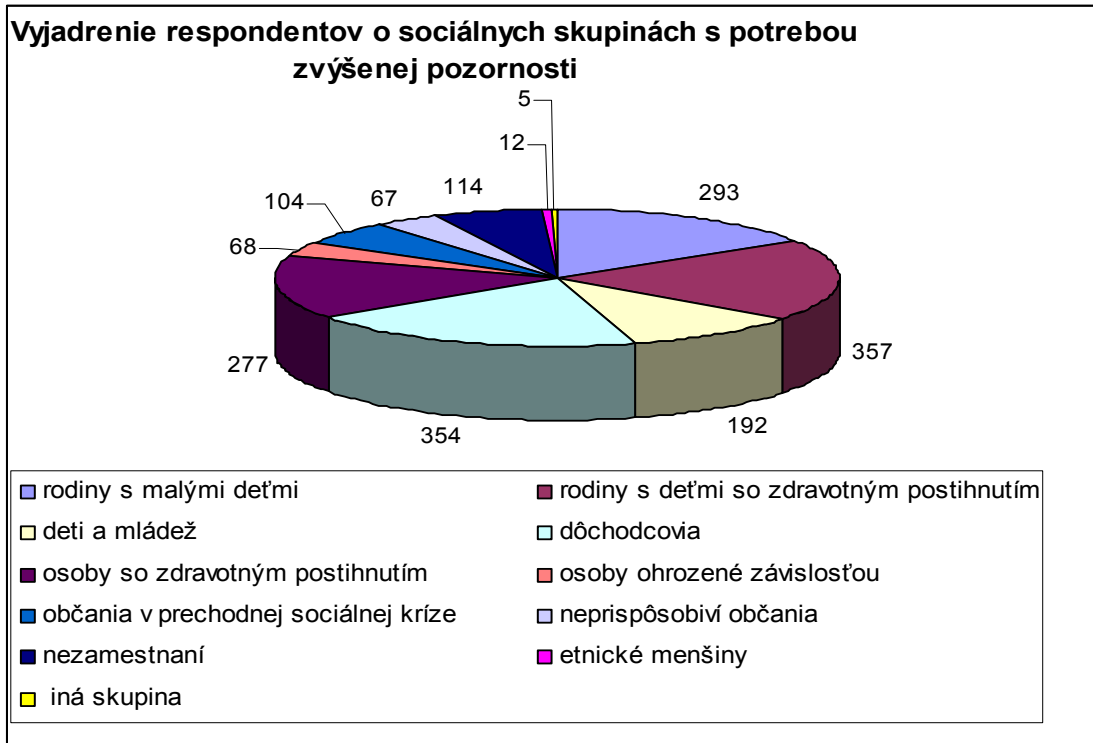

Otázka č. 12 Vyjadrenia respondentov o sociálnych skupinách s potrebou zvýšenej miery pomoci zabezpečovanú prostredníctvom sociálnych služieb

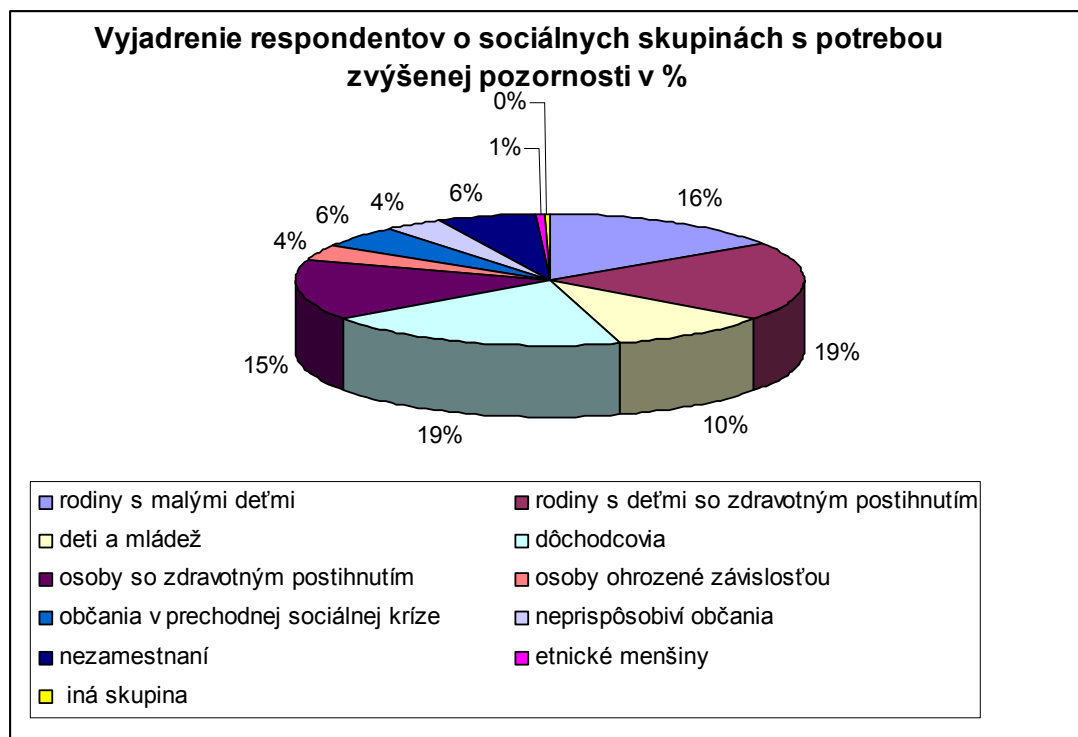
Tabuľka č. 4.2.12

Ktoré skupiny potrebujú väčšiu pozornosť?	počet	Údaje v %
rodiny s malými deťmi	293	15,89 %
rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím	357	19,37 %
deti a mládež	192	10,41 %
dôchodcovia	354	19,20 %
osoby so zdravotným postihnutím	277	15,02 %
osoby ohrozené závislosťou	68	3,68 %
občania v prechodnej sociálnej kríze	104	5,64 %
neprispôsobiví občania	67	3,63 %
nezamestnaní	114	6,18 %
etnické menšiny	12	0,65 %
iná skupina	5	0,27 %
Spolu odpovedí:	1843	100 %

Graf č. 12a

Graf č. 12b

Občania mesta by najviac uvítali keby pomoc mesta bola nasmerovaná na rodiny so zdravotne postihnutými deťmi a na seniorov – obe skupiny po 19 %, na rodiny s malými deťmi 16%, na osoby so zdravotným postihnutím 15 %, na deti a mládež 10 %, na nezamestnaných 6 %.

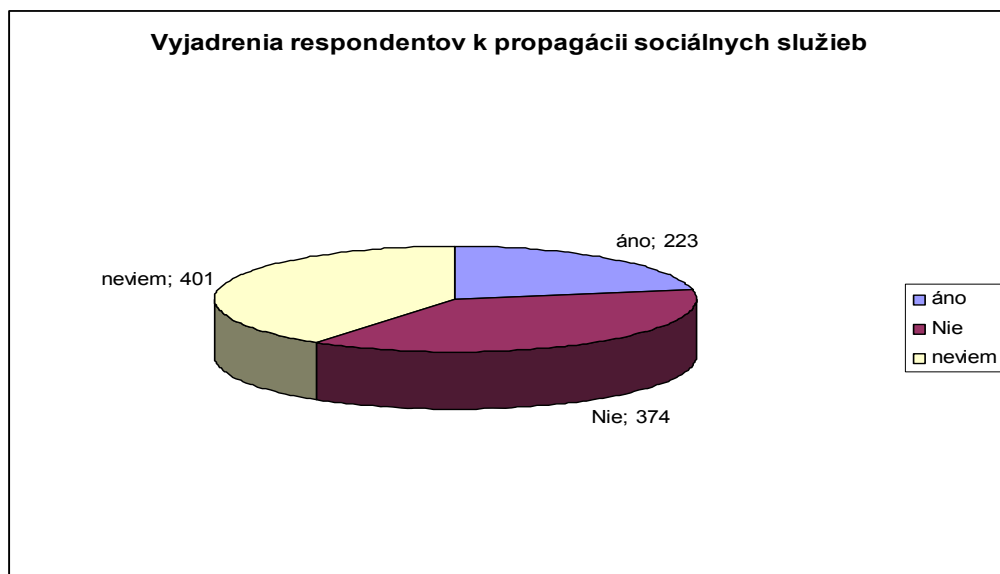
Otázka č. 13 Je podľa Vás dostatočne propagovaná sociálna oblasť mesta so svojimi službami?

Tabuľka č. 4.2.13

Je dostatočná propagácia sociálnej oblasti ?	Počet	Údaje v %
áno	223	22,34 %
Nie	374	37,47 %
neviem	401	40,18 %
Spolu odpovede:	998	100 %

K propagácii služieb v sociálnej oblasti sa vyjadrilo 998 respondentov. O dostatočnej informovanosti kladne odpovedalo 223, odpoveď nie uviedlo 374 respondentov a 401 sa nevedelo vyjadriť.

Graf č. 13a

Graf č. 13b

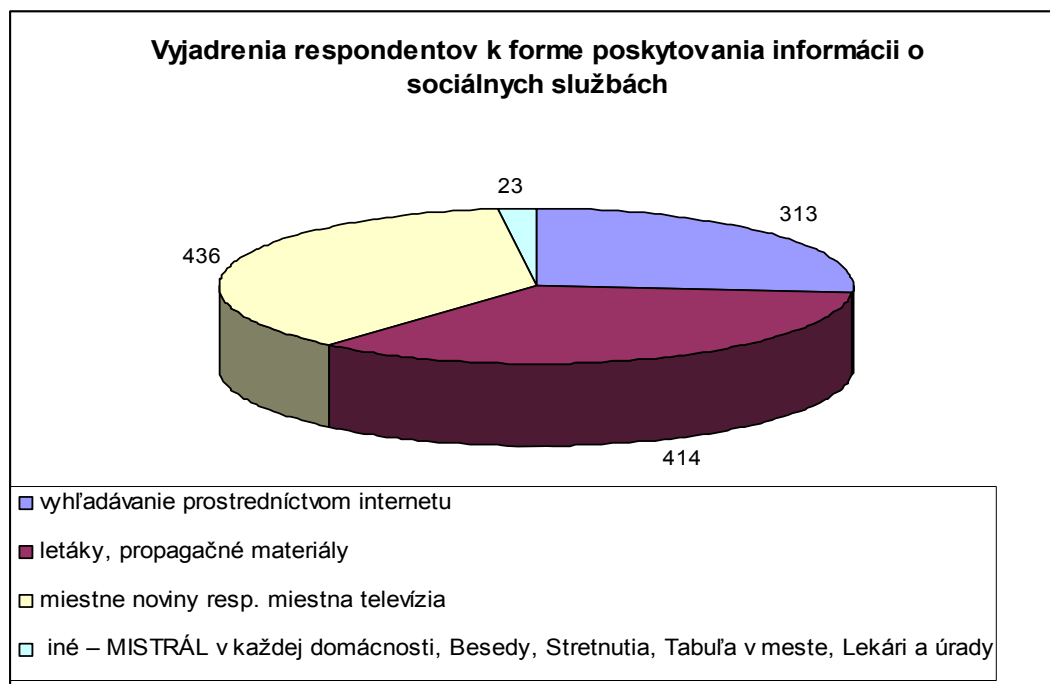
Otázka č. 14 Akú formu poskytovania informácií týkajúcich sa služieb v sociálnej oblasti by ste uprednostnili?

Tabuľka č. 4.2.14

Akú formu poskytovania informácií týkajúcich sa služieb v sociálnej oblasti by ste uprednostnili?	počet	Údaje v %
vyhľadávanie prostredníctvom internetu	313	26,39 %
letáky, propagačné materiály	414	34,9 %
miestne noviny resp. miestna televízia	436	36,76 %
iné – MISTRÁL v každej domácnosti, Besedy, Stretnutia, Tabuľa v meste, Lekári a úrady ,	23	1,93 %
Spolu odpovede:	1186	100 %

K otázke akú formu poskytovania informácií týkajúcich sa služieb v sociálnej oblasti by uvítali odpovedalo 1186 z toho 436 respondentov uviedlo miestne noviny a miestnu televíziu, letáky a propagačný materiál by uvítalo 414 respondentov, vyhľadávanie prostredníctvom internetu uviedlo 313 respondentov a 23 zúčastnených uviedlo iné ako TV Mistrál v každej domácnosti aj okrajové časti mesta, lekári a úrady, besedy a stretnutia.

Graf č. 14a

Graf č. 14b

